

Adroddiad Blynyddol a Datganiadau Ariannol 2023

Cynnwys

Adroddiad y Cadeirydd	4
Adroddiad Prif Weithredwr y Grŵp	6
Sut yr ydym yn gweithredu	8
Perfformiad ariannol	12
Strwythur y Grŵp	14
Gwerth am arian	16
Adrodd am weithgarwch Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu	18
Datganiad o Gyfrifoldeb y Bwrdd	50
Adroddiad yr Archwilydd	52
Datganiadau ariannol	56
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	59

Ein gweledigaeth yw:

“

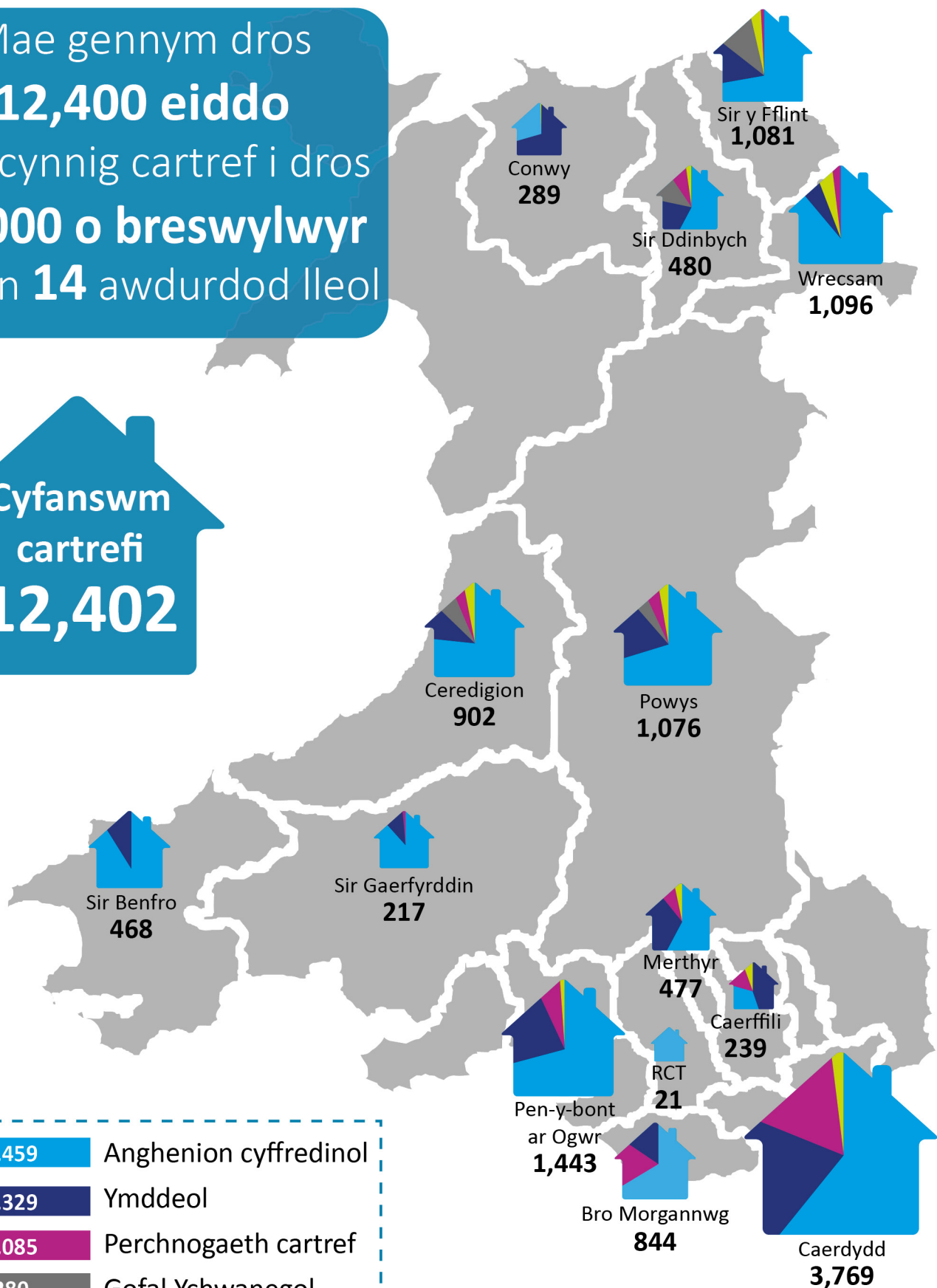
twf cadarn a chynaliadwy er mwyn *gwneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau* pobl

”

Cymunedau ar draws Cymru

Mae gennym dros
12,400 eiddo
sy'n cynnig cartref i dros
20,000 o breswylwyr
mewn **14** awdurdod lleol

Cyfanswm
cartrefi
12,402

8,459	Anghenion cyffredinol
2,329	Ymddeol
1,085	Perchnogaeth cartref
280	Gofal Ychwanegol
249	Cymorth

Ar 31 Rhagfyr 2023

Adroddiad y Cadeirydd

Alex Ashton
Cadeirydd y Bwrdd

2023 oedd fy mhumed blwyddyn fel Cadeirydd Bwrdd Grŵp Tai Wales & West. Gan fwrw golwg yn ôl, bu'r blynyddoedd hyn yn rhai eithriadol a digynsail, lle y mae cymaint wedi digwydd. Ymhlith cymaint o newid, un peth sydd wedi parhau i fod yn gyson yw gwaith caled a brwdfrydedd ein staff, a'u hymroddiad i ddarparu gwasanaeth gwych i'n preswylwyr. Mae hyn wedi cael ei gydnabod gan Fuddsoddwyr mewn Pobl, lle'r ydym wedi llwyddo i ddal y statws uchaf, statws Platinwm, am y cyfnod cyfan yr wyf wedi bod yn cyflawni rôl y Cadeirydd, ac rydw i wrth fy modd ein bod wedi llwyddo i adennill ein statws Platinwm yn ddiweddar am dair blynedd arall. Yn ystod cyfnod eithriadol, mae hwn yn gyflawniad eithriadol.

Eleni, cyflwynwyd Gwobr 10 Mlynedd Arbennig i ni gan Gwmnïau Gorau i gydnabod ein safle a fu'n uchel yn gyson a'n hymrwymiad i sicrhau bod Grŵp Tai Wales & West yn lle gwych i weithio. Mae pawb sy'n gweithio i ni wedi bod yn rhan o'r gwaith o greu a diogelu ein diwylliant unigryw. Wrth i'n swyddfeydd agor unwaith eto, mae ein staff wedi gallu cael mwy o gyswllt â chydweithwyr a ffrindiau, gan ganolbwyntio ar wasanaethau craidd darparu cartrefi yn ystod cyfnod lle y gwelir mwy o angen am dai nag erioed o'r blaen.

Dros y flwyddyn, mae'r Bwrdd wedi canolbwyntio ar yr argyfwng costau byw yr ydym wedi canfod ein hun ynddo. Bu'r effaith yn

sylweddol ar ein preswylwyr, ac rydym wedi ceisio helpu gymaint ag y gallwn. Mae'r ymateb cyfunol wedi parhau i fod yn rhyfeddol, wrth i bawb fynd yr ail filltir i helpu. Mae grwpiau ethnig lleiafrifol wedi cael eu heffeithio mewn ffordd anghymesur gan y pandemig a'r argyfwng costau byw, felly fel Bwrdd, roeddem yn dymuno cynnig cymorth i ddwy elusen sy'n gweithio yn y maes hwn eleni. Yn ystod yr haf, cyfarfûm â gwirfoddolwyr a staff o EYST – Tîm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig ac Ieuenctid Cymru a BMHS – Cymorth Iechyd Meddwl Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol. Maent yn bobl ysbrydoledig sydd wedi manteisio ar eu profiadau nhw, ac sy'n gweithio nawr i wneud gwahaniaeth go iawn i les pobl lleiafrifol ac ar y cyrion ar draws Cymru.

Trwy gydol y flwyddyn, mae aelodau Bwrdd wedi treulio mwy o amser allan yn ymweld â chynlluniau ac yn cyfarfod staff a phreswylwyr. Rydym wedi ymweld â rhai o'n cynlluniau gofal ychwanegol ac rydym wedi clywed am yr effaith gadarnhaol y gall y rhain ei chael ar iechyd a lles pobl. Un o'r uchafbwyntiau oedd cyfarfod â phreswylwyr ym Mhlas yr Ywen yn Nhreffynnon, pan agorwyd y cynllun yn swyddogol gan y Prif Weinidog, Mark Drakeford.

Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi gwisgo ein PPE a mynd allan i rai safleoedd adeiladu, lle'r ydym yn gweithio gydag awdurdodau lleol er mwyn helpu i fynd i'r

afael â'r argyfwng tai. Rydym wedi gweld rhywfaint o'r gwaith sy'n cael ei wneud i sicrhau bod cartrefi yn gynnes ac yn fforddiadwy i'n preswylwyr fyw ynddynt ac rydym wedi dysgu am y technolegau arbed ynni newydd sy'n cael eu gosod yn y cynlluniau. Yn ardal Grangetown yng Nghaerdydd, fe'n croesawyd i gartrefi teuluoedd a ddywedodd wrthym bod cael cartref diogel am oes yn cael effaith mor gadarnhaol arnyn nhw a'u plant.

Ein preswylwyr yw'r rheswm

pam ein bod oll yma ac yn gwneud yr hyn a wnawn bob dydd. Mae clywed ganddyn nhw a gwranddo ar eu safbwyntiau yn bwysig, ac mae'r Bwrdd wedi cymeradwyo Strategaeth Cynnwys Preswylwyr newydd eleni, a mawr obeithiwn y bydd hon yn annog mwy fyth i rannu eu safbwyntiau. Fel hyn, gallant ein helpu i deilwra ein gwasanaethau er mwyn adlewyrchu anghenion amrywiol ac unigol pawb.

Mae'n amlwg nad yw'r

argyfwng costau byw drosodd, a byddwn yn parhau i helpu a chynorthwyo ein preswylwyr yn y ffyrdd gorau y gallwn wneud hynny. Er gwaethaf amgylchiadau mor anodd, rydym wedi parhau i wneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl. Wrth i mi edrych ymlaen, mae'r byd yn ymddangos yn lle anodd o hyd, ond rydw i'n sicr y byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar ddatrys y problemau cywir gyda'n preswylwyr: fesul unigolyn, fesul cyswllt, un cam ar y tro.

Yn ystod agoriad cynllun Plas Yr Ywen, Treffynnon

Adroddiad Prif Weithredwr y Grŵp

Anne Hinchey
Prif Weithredwr y
Grŵp

Rydw i'n falch o'r ffordd yr ydym wedi gweithio er mwyn parhau i wneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl, a hoffwn estyn fy niolch i bob aelod o staff ar draws y Grŵp am eu gwaith caled yn ystod y flwyddyn.

Bu'n flwyddyn heriol arall wrth i'r argyfwng costau byw barhau i effeithio ar ein preswylwyr a'n sefyllfa ariannol. Rydym wedi bod trwy gyfnod anodd dros y blynyddoedd diwethaf, wrth i Brexit, covid, rhyfel a chwyddiant effeithio ar ein sefyllfa ariannol, ynghyd â'r codiadau rhent a osodwyd yn is na'r cynnydd mewn costau. Fodd bynnag, rydym yn sefydliad a reolir yn dda ac mae ein sefyllfa ariannol yn gydnherth, a gwelwyd ein prif fetrig ariannol, llif arian rhydd, yn codi yn ystod y flwyddyn i £8.9m o £2.3m yn ystod y flwyddyn flaenorol. Rydym yn parhau i fod yn wiliadwrus, gan ganolbwyntio ar hylifedd ac effeithiolrwydd ein strategaeth trysorlys, lle y mae ein holl fenthyciadau ar gyfradd sefydlog, ac mae hyn wedi ein diogelu rhag y codiad cyflym mewn cyfraddau llog a welwyd dros y ddwy flynedd ddiwethaf.

Yn ystod y cyfnod ansicr hwn, bu'n bwysicach nag erioed ein bod yn canolbwyntio ar ein gwasanaethau craidd. Dros y blynyddoedd diwethaf, rydym wedi gwneud penderfyniadau strategol mawr i roi'r gorau i fod yn ddarparwr gofal, i werthu cartrefi i landlordiaid cymdeithasol eraill mewn ardaloedd lle nad oeddem yn y sefyllfa orau i wneud y

gwahaniaeth mwyaf, i adael cynllun pensiwn SHPS ac i sefydlu ein cynllun ein hunain, ac i ailstrwythuro ein tîm rheoli yn dilyn ymddeoliad Shayne Hembrow, ein cyn Ddirprwy Brif Weithredwr Grŵp, a fu gyda ni am 17 o flynyddoedd. Cynlluniwyd hyn oll i'n gwneud yn gryfach, yn fwy cydnherth ac er mwyn caniatáu i ni ganolbwyntio ar wneud yr hyn sy'n bwysig i gwsmeriaid.

Amlygwyd pwysigrwydd gwneud yr hyn sy'n bwysig i gwsmeriaid gan farwolaeth drasig Awaab Ishak yn Rochdale. Mae problem lleithder a llwydni mewn eiddo yn rhywbeth yr ydym wastad wedi ei ystyried yn ddifrifol iawn, ac ymdrechom yn galetach eleni, gan nodi a pharhau i ddelio ag achosion yn brydlon. Mae'n hollbwysig hefyd nad ydym yn anwybyddu sefyllfa'r miloedd ar filoedd o bobl sy'n byw mewn llety dros dro ar draws Cymru gan bod cael cartref yn hollbwysig. Rydym yn cyflawni ein rhan ac yn canolbwyntio ar helpu pobl i sicrhau'r cartref cywir, wrth i bedwar o bob deg o'n gosodiadau fynd i aelwydydd digartref yn ystod 2023.

Gwelwyd dau newid deddfwriaethol a rheoliadol mawr yn ystod 2023. Y cyntaf oedd cyflwyno Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC) wedi'i ddiweddarau. Yn ogystal â chadw'r safonau o'r SATC gwreiddiol, ceir safonau newydd i'w bodloni o 2024 a gofyniad bod pob cartref yn llwyddo i sicrhau EPC C erbyn 2030 ac yna

EPC A ymhellach yn y dyfodol. Rydym wedi gwneud cryn waith i baratoi ar gyfer hyn, gan gynnal treialon datgarboneiddio gyda thechnolegau a dulliau gweithredu amrywiol ar dros 230 o gartrefi y llynedd. Bydd yr holl waith hwn yn ein helpu i ddysgu am yr hyn sy'n gweithio a faint y mae'n ei gostio.

Mae'r SATC newydd yn cyflwyno'r angen i gael cynllun hirdymor wedi'i gostio er mwyn sicrhau EPC A, ond bydd gofyn i'r cynllun hwn gael cyllid, nad yw yn ei le eto gan Lywodraeth Cymru. Trwy broffilio ein cartrefi fesul archdeipiau, rydym wedi cychwyn ar y gwaith angenrheidiol er mwyn deall y costau hyn, ond rydym yn glir bod eglurder am y ffaith ein bod yn dymuno sicrhau'r cartrefi cywir i'n preswylwyr wrth wraidd yr holl waith hwn. Bydd nifer fach o'n cartrefi na fydd hi'n iawn i ni eu cadw ar gyfer y tymor hir. Yn yr un modd, ceir cartrefi a adeiladom ac a werthwyd dan gynllun yr Hawl i Brynu (RTB) y

byddwn yn dymuno eu "dwyn gartref" fel y gallant fod yn dai cymdeithasol unwaith eto. Yn ogystal, rydym yn berchen ar nifer o dai cyngor a hoffem drosglwyddo'r cartrefi hynny yn ôl i'r cyngorau a oedd wedi eu hadeiladu. Bydd y gwaith hwn o sicrhau cydbwysedd o'r newydd o ran y stoc yn ein rhoi mewn sefyllfa dda i wynebu'r heriau o fodloni gofynion y SATC newydd yn y tymor hir.

Rydym wedi cychwyn ar rywfaint o'r gwaith hwn yn barod, gan brynu'n ôl 32 o gartrefi eleni (sy'n golygu ein bod wedi prynu cyfanswm o 68 o gartrefi yn ôl hyd yn hyn), trosglwyddo 25 o gyn dai cyngor yng Ngheredigion a gwaredu 22 eiddo (sy'n rhoi cyfanswm o 64 hyd yn hyn). Ynghyd â'r 138 o gartrefi cymdeithasol a adeiladom yn ystod y flwyddyn, mae hyn yn rhoi cyfanswm o 12,402 o gartrefi yr ydym bellach yn berchen arnynt neu'n eu rheoli ar ddiwedd y flwyddyn.

Yr ail newid deddfwriaethol mawr oedd gweithredu Deddf Rhentu Cartrefi Cymru, sef y newid cyntaf i ddeddfwriaeth tai a wnaethpwyd gan Lywodraeth Cymru ddatganoledig. Roedd hyn yn golygu y bu'n rhaid newid dros 10,000 o denantiaethau TWW er mwyn cydymffurfio â'r Ddeddf newydd. Ar ôl cwblhau'r gwaith hwn yn y flwyddyn, rydym wedi symud ymlaen i'r gofynion cydymffurfio.

Dros y ddwy dudalen nesaf, byddwn yn sôn am y ffordd yr ydym yn gweithredu. Mae gennym ffordd o weithio, sef Ffordd Grŵp Tai Wales & West, sy'n caniatáu i ni wneud y peth iawn mewn ffordd effeithlon ac effeithiol dro ar ôl tro ac sy'n golygu ein bod mewn sefyllfa dda i barhau i wneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl.

Dathlom 10 mlynedd fel Cwmni Gorau

Sut yr ydym yn gweithredu

Ffordd Grŵp Tai Wales & West yw ein ffordd o redeg y sefydliad fel ei fod yn parhau i sicrhau perfformiad rhagorol a diogelwch ariannol. Mae'r dull gweithredu yn gweithio ac yn sicrhau bod ein cwsmeriaid yn ymwneud â siapio a chynllunio'r gwasanaethau y maent yn eu cael.

Credwn mewn 'gwneud y peth iawn'. Mae'r hyn sy'n iawn yn adlewyrchu ein gwerthoedd ac mae'n berthnasol i'r ffordd yr ydym yn gweithredu ac yn ymddwyn tuag at ein cydweithwyr a'n cwsmeriaid. Nid y peth iawn yw'r hyn sy'n gwneud elw, yr hyn sy'n rhad neu'r hyn y bydd pobl yn fodlon ei oddef. Hyd yn oed pan na fyddwn yn siŵr o'r hyn sy'n iawn, rydym i gyd yn gwybod beth sy'n anghywir ac sy'n annheg yn reddfol. Mae ein hymdeimlad o ddiben cymdeithasol, ein cwmpawd moesol, yn deillio o set gadarn o werthoedd ac mae'n ein tywys wrth i ni wneud ein penderfyniadau o ddydd i

ddydd am yr hyn sy'n iawn, ac adlewyrchir hyn yn yr adborth cadarnhaol a gawn gan ein cwsmeriaid sy'n ymddiried ynom.

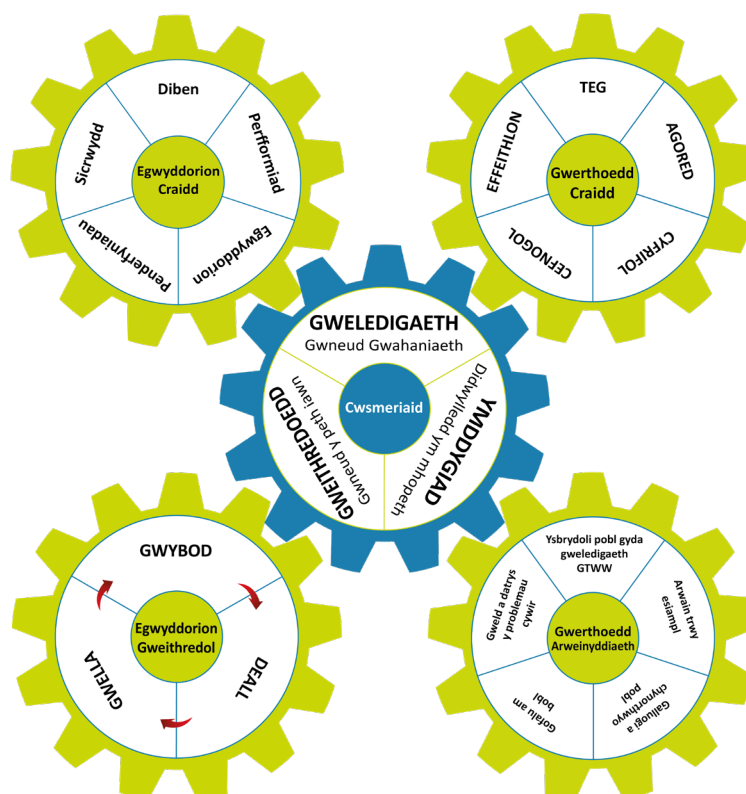
Rydym yn gweld ein busnes fel cyfres o systemau. Mae'r rhan fwyaf ohonynt yn cael cyswllt gyda chwsmeriaid ac mae'r gweddill yn rhai a elwir yn rhai "cefn swyddfa" yn aml. Rydym yn canolbwyntio ar wella perfformiad y systemau hyn yn barhaus. Rydym yn defnyddio ein hegwyddorion gweithredol er mwyn ein helpu i ganolbwyntio ar welliant parhaus ein systemau, ac ar ddatblygu gallu ychwanegol mewn systemau rheng flaen. Mae pobl yn deall pan na fydd pethau yn mynd fel y dylent, neu pan na fyddant yn cynnig cymaint â'r disgwyl, ond maent yn llawer llai goddefgar pan welir yr un camgymeriadau yn cael eu gwneud dro ar ôl tro, neu pan na welir bod ansawdd gwasanaethau yn gwella. Mae ein preswylwyr yn disgwyl i ni fod yn fwy effeithlon fyth, gan

ddangos eu bod yn sicrhau gwerth am y rhent y maent yn ei dalu.

Mae thema 'cadw at ein diben craidd' yn parhau i fod wrth wraidd ein dull gweithredu ac mae'n cael ei adlewyrchu yn ein cynllun busnes diweddaraf. Bydd gwneud gwaith gwych gyda'r pethau craidd sy'n bwysig i'n cwsmeriaid, ac sy'n bwysig i ni fel busnes, yn sicrhau bod ein sylfeini yn gadarn a bod ein dyfodol yn sicr. Mae hyn yn golygu ein bod wedi parhau i ganolbwyntio ar yr hyn yr ydym yn ei wneud yn dda a'r hyn yr ydym yn ei wybod, ac nad oes unrhyw beth wedi tynnu ein sylw oddi ar hynny.

Dros y flwyddyn hon, rydym wedi canolbwyntio ar ein busnes craidd, ac nid ydym yn ymddiheuro am wneud hynny. Rydym wedi adeiladu cartrefi newydd, rydym wedi cynnal a chadw ein cartrefi i safon da iawn, gan fuddsoddi £10.7m mewn gwaith cynnal a

*Ffordd Grŵp
Tai Wales &
West*

Gwneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl

Gwneud gwahaniaeth trwy helpu i ddatrys yr argyfwng tai yng Nghymru

Gwneud gwahaniaeth trwy gadw preswylwyr yn ddiogel yn eu cartrefi

Gwneud gwahaniaeth trwy ddarparu cartrefi sy'n fforddiadwy

Rhedeg busnes effeithlon (cadw at ein prif ddiben)

01

GWEITHREDIADAU

Gwasanaethau tai, ystadau a safle

02

ASEDAU

Gwaith mawr, cydymffurfiaeth a Gwasanaethau Cynnal a Chadw Cambria

03

CYLLID

04

DATBLYGU

05

TECHNOLEG A DATA

06

POBL A DIWYLLIANT

07

GWASANAETHAU CORFFORAETHOL

chadw hirdymor, ac rydym wedi gofalu am y bobl sy'n byw ynddynt. Ni fu hyn erioed yn fwy priodol nag y mae nawr, ac mae ein cwsmeriaid wedi disgwyl hyn gennym yn ystod y cyfnodau anodd yr ydym oll wedi byw trwyddynt dros y blynyddoedd diwethaf hyn.

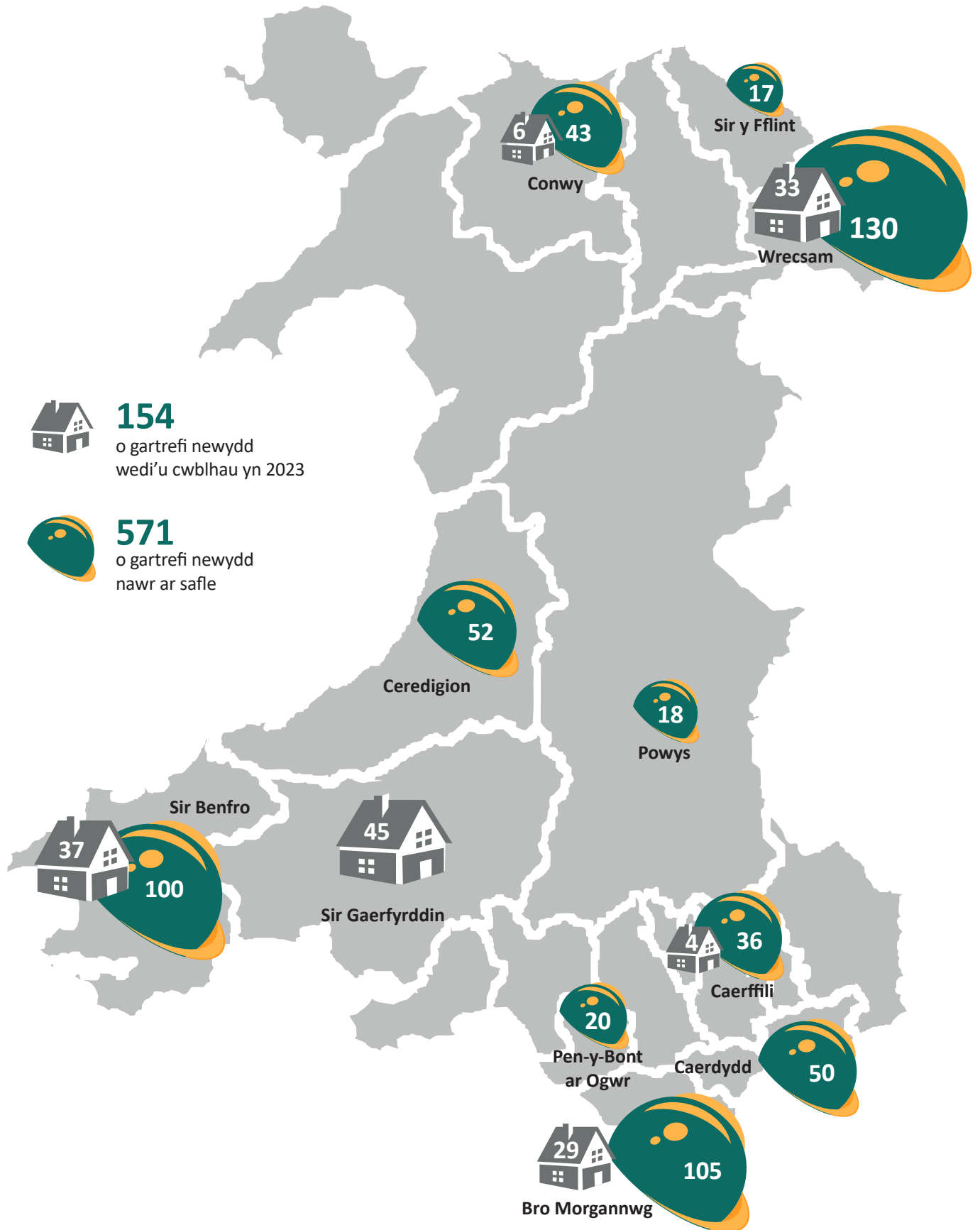
Un o'r meysydd lle'r ydym wedi defnyddio ein hegwyddorion gweithredol er mwyn ailgynllunio'r gwasanaeth a ddarparir yw addasiadau i'r anabl. Gan ddefnyddio ein dull gweithredu

gydag ymyrraeth, rydym wedi deall yr hyn sy'n bwysig i breswylwyr, herio tybiaethau a chynnig perchnogaeth i staff o'r broses ac o ddatrysiadau. Mae hyn wedi sicrhau canlyniadau gwych i breswylwyr a gwerth am arian gwych i ni.

Yn yr holl wasanaethau yr ydym yn eu cynnig, rydym yn dymuno bod yn gynhwysol, gan gydnabod amrywiaeth ein preswylwyr. Cymeradwyodd y Bwrdd Strategaeth Amrywiaeth

a Chynhwysiant newydd yn 2023, sy'n nodi sut yr ydym yn dymuno gallu gweld pobl o wahanol gefndiroedd, profiadau a diwyllianau, a sut y byddwn yn dod yn fwy amrywiol er mwyn ein helpu i fod yn well landlord a chyflogwr. Rydym wastad wedi canolbwyntio ar deilwra gwasanaethau, ond bydd bod yn fwy amrywiol yn ein helpu i fod yn fwy creadigol am y datrysiadau cywir.

Adeiladu cartrefi newydd

Rydym wedi cwblhau dros 750 o gartrefi newydd dros y dair blynedd ddiwethaf, y mae bron pob un ohonynt yn gartrefi rhent cymdeithasol. Mae hyn yn dipyn o gyflawniad, ac mae'n tystio i waith aruthrol pawb yn y tîm datblygu a phawb arall yn y Grŵp sy'n eu cynorthwyo. Mae ein holl ddatblygiadau newydd yn edrych yn wych ac mae'r cartrefi wedi cael eu hadeiladu i safon uchel iawn. Fodd bynnag, yr hyn sydd bwysicaf yw'r bobl sy'n gallu symud i mewn i'r cartrefi hynny. Mae pob cartref rhent cymdeithasol newydd yr ydym yn ei adeiladu yn tynnu rhywun oddi ar restr aros ac yn trawsnewid bywydau.

Mae gennym strategaeth ddatblygu glir, lle'r ydym yn gwybod yr hyn yr ydym yn dymuno ei wneud ym mhob tref ym mhob sir yn yr holl ardaloedd yr ydym yn datblygu ynddynt. Mae ein cartrefi yn fforddiadwy i fyw ynddynt, maent yn hawdd i'w cynnal a'u cadw ac maent yn gost-ffeithiol i'w hadeiladu. Yn ystod y flwyddyn, rydym wedi parhau i weithio ar ein manyleb er mwyn sicrhau bod ein cartrefi yn well fyth. Rydym yn adeiladu cartrefi sy'n wirioneddol gynnes o ran eu dyluniad, gan fabwysiadu dull gweithredu y ffabrig yn gyntaf, sy'n golygu ei bod yn anochel bod ein cartrefi newydd yn gynnes iawn ac felly, mae'r galw am eu gwresogi yn isel. Nid yw'r gwres yr ydym yn ei ddarparu yn y cartrefi hyn yn defnyddio tanwydd ffosil, ac rydym wedi cynnwys mwy o fioamrywiaeth yn ein cynlluniau er mwyn helpu'r amgylchedd. Mae pob cartref newydd yn cynnwys system wresogi unigol er mwyn caniatáu i breswylwyr reoli eu defnydd o ynni ac rydym yn defnyddio cyfuniadau o dechnoleg PV solar, batris a phympiau gwres

ffynhonnell aer er mwyn darparu gwres a dŵr poeth.

Ni fu'r gwaith o weithredu ein strategaeth heb ei heriau yn ystod 2023. Mae'r farchnad adeiladu wedi parhau i fod yn heriol, wrth i ymadawiadau pellach o'r farchnad leihau argaeledd cyffredinol contractwyr a chodi prisiau. Ceir oedi sylweddol wrth gynllunio ac wrth sicrhau cymeradwyaeth gan y Corff Awdurdodi Draenio Cynaliadwy (SAB) ac nid oes modd datblygu mewn rhai rhannau o Gymru o hyd o ganlyniad i gyfyngiadau oherwydd ffosffadau a orfodir gan Gyfoeth Naturiol Cymru.

Er gwaethaf hyn oll, rydym wedi gallu darparu 143 o gartrefi newydd yn ystod 2023, a oedd yn cynnwys 138 o gartrefi rhent cymdeithasol ac 16 o gartrefi Perchentyaeth Cost Isel (LCHO). Mae'r gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i adeiladu 571 o gartrefi newydd ar draws Cymru ac mae gennym 1,000 o blotiau pellach ar y gweill yn ein rhaglen ddatblygu. Mae'r map gyferbyn yn dangos lle y cwblhawyd cartrefi newydd a lleoliad y rhai y mae'r gwaith yn parhau arnynt. Mae'n bleser gennym ddarparu cartrefi newydd mewn cymaint o wahanol siroedd yng Nghymru.

Fel erioed, ein blaenoriaeth fydd darparu tai rhent cymdeithasol o hyd. Yn ogystal, byddwn yn darparu deiliadaethau eraill lle y mae'n helpu gyda symudedd yn y farchnad tai, yn enwedig adeiladu eiddo perchentyaeth cost isel fforddiadwy i bobl leol mewn cymunedau gwledig ac arfordirol lle y mae cyflenwad tai eraill yn gyfyngedig. Byddwn hefyd yn adeiladu datblygiadau deiliadaeth gymysg lle y gallant ddarparu mwy o dai cymdeithasol heb yr angen i sicrhau grant. Byddwn yn gwneud hyn i gyd neu gymaint

ag y gallwn gyda'n partneriaid datblygu yng Nghymru, gan gynnig sicrwydd o ran gwaith i'r busnesau SME (Bach a Chanolig) hefyd ac ychwanegu gwerth pellach i Gymru.

1. Wedi'u hadeiladu ar safle hen iard sborion, cwblhawyd cartrefi newydd yn Jacques Way gan contractwyr Castlemead ac fe'u lleolir mewn man gwych ar gyrion canol tref Wrecsam.
2. Rydym yn gweithio i ddatblygu 50 o fflatiau i'w rhentu ar hen safle tafarn Three Brewers a garej gwerthu ceir yn Rhodfa Colchester yng Nghaerdydd.
3. Wedi'u hadeiladu ar safle hen sgorbwr, mae Parc Brynach mewn Dinas Cross, yn ddatblygiad o 11 tŷ, pedwar fflat a dau fyngalo, sy'n darparu cartrefi rhent cymdeithasol modern am oes i bobl leol

Perfformiad ariannol

Dadansoddiad o Incwm Cynhwysfawr Cyfan Gwbl y Gymdeithas	2023 £m	2022 £m	Arian Rhydd y Gymdeithas	2023 £m	2022 £m
Trosiant	80.3	77.0			
Yn llai: Amorteiddio	(3.5)	(3.4)			
Trosiant Net	76.7	73.6			
Costau gweithredol ariannol	(46.6)	(42.8)			
Warged Gweithredol Ariannol	30.2	30.8	Warged Gweithredol Ariannol	30.2	30.8
%ran Warged Gweithredol Ariannol	39%	42%			
Gwariant ar waith trwsio mawr	(3.0)	(4.9)	Disodli cydrannau	(7.2)	(7.1)
Dibrisiant yn llai amorteiddio	(10.8)	(10.3)	Gwariant ar waith trwsio mawr	(3.0)	(4.9)
			Ail-fuddsoddi mewn eiddo	(10.2)	(12.0)
Gwaged gweithredol (cyn elw ar waredu)	16.3	15.6			
%ran gwaged gweithredol (cyn elw ar waredu)	21%	21%			
Gwaged ar werthu asedau sefydlog	3.1	16.9	Gwariant cyfalaf	(1.7)	(3.3)
Gwaged gweithredol	19.5	32.5			
Cost llog net	(6.6)	(9.8)	Cost llog net	(6.6)	(9.8)
Llog wedi'i gyfalafu	0.9	0.9	Costau pensiwn	0.1	(2.5)
Symudiadau cyfrifyddu	(0.0)	(0.9)	Symudiadau cyfalaf gweithio	(2.7)	(0.9)
Symudiadau pensiwn actiwaraid	(2.5)	11.5			
Cyfanswm yr Incwm Cynhwysfawr	11.2	34.2	Mewnlif arian rhydd	8.9	2.3
Dadansoddiad o Warged sylfaenol y Gymdeithas	2023	2022	2021	2020	
	£m	£m	£m	£m	
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr	11.2	34.2	9.1	11.1	
Symudiadau pensiwn actiwaraid	2.5	(11.5)	(1.2)	1.0	
Gwaged ar werthu asedau eiddo	(3.1)	(17.4)	(1.2)	(1.1)	
Gwaged sylfaenol	10.6	5.3	6.7	11.0	

Trosiant y Gymdeithas

£80.3 miliwn

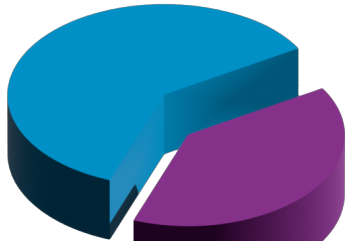

4.3%

Cynyddodd ein trosiant gymaint â £3.3 miliwn o £77.0 miliwn yn 2022, o ganlyniad i godiadau rhent chwyddiannol rheoledig blynyddol a rhenti gan gartrefi newydd. Er gwaethaf y ffaith bod

yr heriau yn y farchnad adeiladu wedi parhau, darparom dros 150 o gartrefi newydd yn 2023.

Warged Gweithredol Ariannol

39%
o'r trosiant
(2022: 42%)

Gwelwyd ein canran Warged Gweithredol Ariannol (EBITDA) yn gostwng o 42% i 39% yn 2023 o ganlyniad i'r ffaith bod chwyddiant wedi parhau i fod yn uwch, ac nad oedd y codiad wedi'i gapio yn ein rhenti yn cyfateb â hyn. Roedd hyn yn golygu bod ein costau wedi codi yn gyflymach nag y cododd ein hincwm. Gwelwyd ein Gwaged Gweithredol cyn ystyried gwerthu asedau sefydlog ac eiddo yn codi £0.7m i £16.3m, sy'n golygu bod y Gwaged Gweithredol fel canran o'r trosiant wedi aros yr un fath, sef 22%. Ein gwaged gweithredol cyfatebol oedd £16.3m, o'i gymharu â £15.2 yn 2022. Y llynedd, cofnodom elw sylweddol ar waredu cartrefi i landlordiaid cymdeithasol eraill ar draws Cymru (£17.4m), a oedd wedi codi swm ein Gwaged Gweithredol a adroddwyd i £32.5m. Y Gwaged Gweithredol a adroddwyd eleni oedd £19.5m

Ein cost llog oedd £9.7 miliwn o'i gymharu â £9.8 miliwn. Rydym yn parhau i fod yn hylifol iawn yn ystod y cyfnod economaidd

anodd hwn, gan gadw dros £74m ar ffurf arian a £70m pellach ar ffurf cyfleuster credyd cylchol sydd ar gael i ni. Rydym wedi gallu buddsoddi cryn dipyn o'r hylifedd hwn ar gyfraddau llog uwch na'r gost fenthyca wreiddiol ac roedd hyn wedi codi swm y llog derbyniadwy o £0.8m y llynedd i £3.7m eleni. Roedd hyn wedi lleihau ein cost llog net i £6.6m, o £9.8m y llynedd.

Ein cyfradd llog gyfartalog oedd
Llog cyfartalog

3.43
(2022: 3.38%)

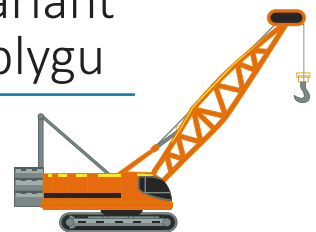
3.43% (2022: 3.38%) ac roedd ein dyled yn cynnwys 99% (2022: 99%) a oedd yn dwyn llog ar gyfraddau sefydlog ac 1% (2022: 1%) gyda chyfraddau a oedd yn gysylltiedig â mynegai. Llwyddom i fodloni ein sicrwydd llog a'n cyfamodau gerio ar gyfer ein benthyciadau banc yn ystod 2023 a 2022 yn gyffyrddus.

Roedd ein gwaged sylfaenol wedi gostwng i £13.7m o £22.7m yn ystod y flwyddyn, a oedd yn bennaf o ganlyniad i'r gostyngiad mewn gwerthu eiddo, ond gwrthbwysswyd hwn gan y cynnydd mewn llog derbyniadwy o ganlyniad i elw cryf ar fuddsoddiadau. Roedd hyn wedi codi swm ein cronfeydd wrth gefn ar y fantolen o £132.4m i £143.6m, ar ôl caniatáu symudiadau cyfrifyddu ar y cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio a adroddwyd yn y datganiad incwm cynhwysfawr arall.

Llif arian rhydd y Gymdeithas

Ein prif fetrig ariannol yw'r arian parod rhydd a gynhyrchir gan y Gymdeithas. Yn 2023, roedd mewnllif arian parod rhydd wedi codi i £8.9 miliwn o'r £2.3 miliwn a gynhyrchwyd y llynedd. Datgelir hyn yn y datganiad Llif arian parod fel sy'n ofynnol dan benderfyniad cyfrifyddu Llywodraeth Cymru. Roedd y cynnydd hwn yn bennaf o ganlyniad i'r gostyngiad mewn costau llog net a'r ffaith bod taliadau diffyg pensiwn wedi stopio, yn dilyn y prisiad actiwaraid o'n cynllun pensiwn, a oedd yn dangos bod ganddo warged. Gwariwyd £7.2 miliwn (2022: £7.1 miliwn) ar ddisodli cydrannau a gwariwyd £3.0 miliwn (2022: £4.9 miliwn) ar waith trwsio mawr. Gwelwyd gwariant cyfalaf yn gostwng hefyd o £3.3m yn 2022 i £1.7m yn 2023, gan bod rhan fwyaf y gwaith ar ein system weithredu newydd bellach wedi cael ei gwblhau.

Gwariant datblygu

£36 miliwn
(2022: £41 miliwn)

Yn ystod 2023, gwariwyd £36 miliwn (2022: £41 miliwn) ar ddatblygu cartrefi newydd. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd gennym werth £812 miliwn (2022: £776 miliwn) ar ffurf asedau sefydlog a benthyciadau o £321.5 miliwn (2022: £321.5 miliwn).

Strwythur y Grŵp

Datblygiadau Enfys

Mae'r Grŵp yn cynnwys y rhiant-Gymdeithas a thri is-gwmni ym mherchnogaeth lwyr:

- **Cambria**
(Cambria Maintenance Services Limited),
- **Castell Homes**
(Castell Homes Limited),
- **Enfys**
(Enfys Developments Limited).

Mae'r holl is-gwmnïau hyn yn bodoli i ddarparu sianelau cost-effeithlon er mwyn datblygu cartrefi newydd a darparu gwasanaethau ar gyfer preswylwyr y Gymdeithas.

Nid yw'r is-gwmnïau hyn yn cynrychioli arallgyfeirio i ffwrdd o fentrau traddodiadol cymdeithas dai.

Cychwynnodd Enfys ar ei gwaith yn 2013 ac mae'n rheoli ein rhaglen datblygu cartrefi newydd, gan gynnig ffordd gost-effeithlon o ddarparu. Mae cael ein cwmni datblygu ein hunain yn sicrhau ein bod yn adeiladu'r cartrefi cywir yn unol â'r manylebau cywir, gan ddefnyddio'r contractwyr a'r deunyddiau cywir.

Disgwyliwn i Enfys ddarparu dros 1,500 o gartrefi newydd dros y bum mlynedd nesaf. Yn ystod y flwyddyn, llwyddodd Enfys i sicrhau trosiant o £27.9m (2022 - £29.1m), gan wneud elw o £0.3m (2022 - elw o £0.3m).

Maes yr Hufenfa, Sanctlêr

£27.9 miliwn

Trosiant Enfys
(2022: £29.1 miliwn)

Cartrefi Castell

Mae Cartrefi Castell yn rheoli ein gwaith o ddatblygu cartrefi i'w gwerthu, a chwblhawyd pum cartref i'w gwerthu hyd yn hyn. Ni werthwyd unrhyw gartrefi yn ystod y flwyddyn tan 31 Rhagfyr 2023 ond bydd nifer y cartrefi i'w gwerthu yn cynyddu yn y dyfodol os bydd cyfleoedd addas yn codi.

Yn ystod y flwyddyn, sicrhodd Cartrefi Castell drosiant o £0.0m (2022 - £0.4m) gan wneud elw o £0.00m. (2022 - elw o £0.06m).

Plas Morolwg, Aberystwyth

£0.0 miliwn

Trosiant Cartrefi Castell
(2022: £0.4 miliwn)

Staff Gwasanaethau Cynnal a Chadw Cambria yn eu cynhadledd flynyddol yn Llanfair-ym-Muallt, Medi 2023

Gwasanaethau Cynnal a Chadw Cambria

£15.7 miliwn
Trosiant Cambria
(2022: £15.2 miliwn)

Sefydlwyd Cambria yn 2011 ac mae'n darparu gwasanaethau cynnal a chadw cost-effeithiol yn ein holl eiddo ar draws Cymru. Mae'r gwasanaethau hyn yn cynnwys gwaith cynnal a chadw adweithiol, gwasanaethu nwy, profion trydanol a disodli ceginau, ystafelloedd ymolchi a boeleri.

Mae dros 99% o'r holl wasanaethau a ddarparir ar gyfer preswylwyr y Gymdeithas. Mae cadw mwyafrif ein gwaith cynnal a chadw ar gyfer ein cwmni mewnol yn cynnig datrysiad cost-effeithiol trwy sicrhau bod gwaith yn cael ei gwblhau i'r safon cywir, gan gadw rheolaeth dros gostau deunyddiau cysylltiedig ac arbed elw contractwyr a TAW na ellir ei adennill ar gostau llafur.

Yn ystod y flwyddyn, llwyddodd Cambria i sicrhau trosiant o £15.7m (2022 - £15.2m), gan wneud elw o £1.8m (2022 – elw o £1.7m).

Dyfarwyd Gwobr 'Cyflogwr y Flwyddyn 2023' i Wasanaethau Cynnal a Chadw Cambria.

Gwerth am arian

Mae gennym ddull gweithredu ar gyfer Gwerth am Arian (VFM) sy'n canolbwyntio ar effeithlonrwydd, bodlonrwydd preswylwyr a gwerth cymdeithasol. Y dull gweithredu o ran effeithlonrwydd yw gwella effeithlonrwydd gweithredol ac ariannol, canolbwyntio ar ddarparu gwasanaeth, caffael, rheoli trysorlys ac effeithlonrwydd treth. Rhoddir pwyslais ar sicrhau gwerth, yn hytrach nag arbed arian yn unig.

Wrth geisio effeithlonrwydd wrth ddarparu gwasanaeth, nid ydym yn gosod targedau nac yn ceisio gwneud gostyngiadau mympwyol megis 2% neu rywbeth tebyg. Yn hytrach, rydym yn canolbwyntio ar wneud yr hyn sy'n bwysig i gwsmeriaid yn unig, trwy ddeall galwadau cyffredin, gan gynllunio gwasanaethau i fodloni'r galwadau hynny a gwaredu gwastraff yn y systemau hynny. Asesir hyn gan ddefnyddio mesurau arweiniol yn y gwaith ym mhob system. Er enghraifft, mae system trwsio fy nghartref yn canolbwyntio ar drwsio'r broblem yn ystod yr ymweliad cyntaf ac apwyntiadau. Os bydd modd cyflawni tasg y tro cyntaf, mae'n lleihau gwastraff gan na fydd yn rhaid i'r gweithiwr fynd i'r eiddo eilwaith. Yn yr un modd, os gwneir apwyntiad ac os y'i cedwir, ni fydd yn rhaid i'r gweithiwr deithio i'r un eiddo ddwy waith. Mae camau sy'n cael eu cymryd yn y gwaith i waredu rhwystrau yn y systemau yn helpu i leihau gwastraff. Bydd hyn yn ei dro yn bwydo trwyddo i gostau is a mwy o effeithlonrwydd.

Yn ein system rhenti, ni fyddwn yn llethu preswylwyr gyda llythyrau cas ac ni fyddwn yn cyhoeddi

nifer fawr o rybuddion yn ceisio meddiant. Yn hytrach, byddwn yn gweithio gyda'n preswylwyr i'w helpu i gyllidebu, gan drefnu cynllun talu er mwyn iddynt dalu eu rhent. Rydym yn monitro'r rhain bob dydd a byddwn yn cyrraedd preswylwyr yn gyflym pan na fydd rhywbeth yr oeddem yn disgwyl iddo ddigwydd yn digwydd. Mae hyn yn caniatáu i ni gynnig cymorth i'n preswylwyr a'u cael yn ôl ar y trywydd iawn gyda'u taliadau. Mae mwyafrif helaeth ein preswylwyr yn ymgysylltu â'r broses hon ac mae hyn yn golygu nad ydym yn troi allan fawr iawn o bobl am ôl-ddyledion rhent (dim ond 1 yn 2023), mae lefel yr ôl-ddyledion rhent yn parhau i ostwng, a dim

tro, rydym wedi ceisio mewnoli, a'r brif esiampl o hyn yw Cambria.

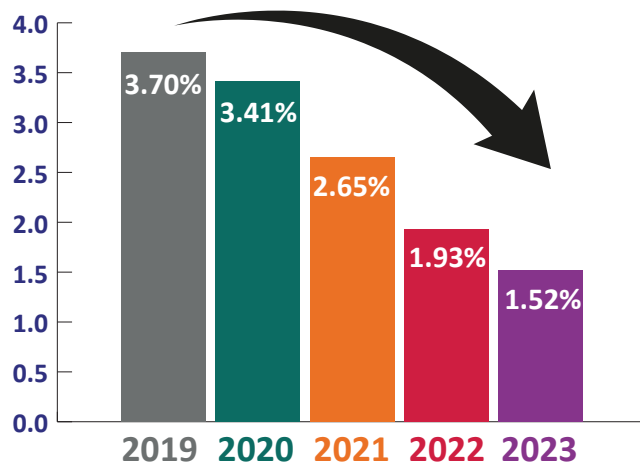
£1,830,000
Arbedion yn ystod 2023
(2022: £1,743,000)

Mae prynu'n iawn wedi canolbwyntio ar werth hirdymor y deunyddiau a brynir, gan sicrhau y prynir y deunyddiau cywir, sy'n rhai safonol ar draws ein stoc ac sy'n lleihau cyfanswm y gwaith cynnal a chadw y bydd angen ei wneud yn y dyfodol gymaint ag y

bo modd. Caiff staff eu hyfforddi yn rheolaidd i wneud penderfyniadau prynu da ar sail yr angen i wneud y gwariant a sicrhau gwerth da mewn perthynas â dewisiadau amgen.

Mae'r dull gweithredu cyllid

Ôl-ddyledion rhent

ond £159,000 oedd swm ein dyledion drwg a godwyd yn 2023.

Mae ein dull gweithredu caffael wedi canolbwyntio ar fewnoli yn gyntaf, ar "brynu'n iawn" yn ail ac ar wneud penderfyniadau caffael da yn drydydd. Mae mewnoli yn gwaredu TAW anadferadwy ar lafur ac elw a dalwyd yn flaenorol i gontractwyr trydydd parti. Pan fo modd rhagweld y gwaith a phan fydd yn digwydd dro ar ôl

tuag at VFM yn canolbwyntio ar effeithlonrwydd treth a rheoli trysorlys. Pan fydd modd i TAW anadferadwy gael ei adfer, gweithredir strwythur i leddfu hyn, ac mae Enfys yn esiampl da o hyn.

Caiff effeithlonrwydd trysorlys ei sicrhau trwy fanteisio ar gyfleusterau bond hirdymor er mwyn cynnig cyfraddau am gyfnod sefydlog hir am gost

Enfys
Developments

£3,614,000

Arbedion TAW ers corffori

cystadleuol, wedi'i gydbwyso â chyfleusterau cylchol tymor byr sy'n sicrhau na fydd costau cario arian dianghenraid yn codi.

Mae gwerth cymdeithasol wedi'i ymwreiddio yn yr hyn a wnawn a chaiff ei adlewyrchu yn y datganiad cenhadaeth o wneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl. Mae'r dull gweithredu tuag at VFM yn ymwneud â sicrhau gwerth cymdeithasol hefyd, a

niferus lle'r ydym yn ychwanegu gwerth cymdeithasol. Rydym yn adolygu'r diben a'r hyn sy'n bwysig yn gyson trwy wrando ar alwadau preswylwyr ac yn ychwanegol i hyn, cynhelir arolygon bodlonrwydd preswylwyr rheolaidd ar draws y systemau.

Mae deall bod preswylwyr yn fodlon yn brawf da er mwyn sicrhau bod effeithlonrwydd yn cael ei gyflawni heb gael effaith niweidiol ar wasanaethau. Mae'n anodd mesur bodlonrwydd preswylwyr ar sail gyfunol o ganlyniad i natur unigol iawn pryderon a sefyllfa pob preswylwydd. Rydym yn canolbwyntio ar roi sylw i anghenion preswylwyr a sicrhau eu bodlonrwydd yn ystod pob pwynt cyswllt, gan ddysgu gwersi

o bob ymgysylltiad y byddwn yn manteisio arnynt er budd ein holl breswylwyr.

Yn ogystal, rydym yn buddsoddi mewn rhoi sylw i'r mathau o alwadau y mae modd eu rhagweld a'r rhai sy'n codi yn aml, fel ein bod yn barod i wneud yr hyn sy'n wirioneddol bwysig i'n preswylwyr. Mae ein Bwrdd yn monitro bodlonrwydd preswylwyr mewn nifer o feysydd allweddol ar draws ein darpariaeth, gan sicrhau cydbwysedd rhwng sgoriau gwasanaethau penodol wrth y pwynt darparu ac arolygon bodlonrwydd cyffredinol o bryd i'w gilydd.

Rydym yn parhau i ganolbwyntio ar helpu pob preswylwydd fel unigolyn gyda'u sefyllfa unigryw eu hunain, yn hytrach na cheisio ysgogi gwelliant o ran sgôr rhifol.

3.43%

Cost cyfalaf cyfartalog
wedi'i bwysoli
(2022: 3.38%)

sicrhau ei fod yr un mor bwysig ag effeithlonrwydd ariannol. Ni wneir unrhyw benderfyniad heb gyfeirio at y datganiad cenhadaeth. Mae'r adran ynghylch gwerth cymdeithasol yn nes ymlaen yn yr adroddiad hwn yn amlygu rhai o'r meysydd

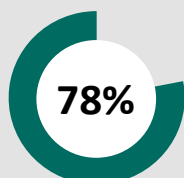
Gan ystyried popeth, pa mor fodlon neu anfodlon yw eich preswylwyr gyda'r canlynol:

Mae'n hawdd cysylltu â TWW

Mae TWW yn eich trin yn deg a gyda pharch

Mae TWW yn deall eich anghenion unigol ac yn darparu gwasanaethau i fodloni'r anghenion hynny

Canlyniad 2023	Bodlonrwydd Preswylwyr
81%	Bodlonrwydd cyffredinol
82%	Ansawdd y cartref
88%	Diogelwch y cartref
83%	Gwerth am arian y rhent
65%	Gwerth am arian y tâl gwasanaeth
80%	Gwaith trwsio a chynnal a chadw yn gyffredinol
73%	Yn gwrando ar safbwyntiau ac yn gweithredu yn eu cylch
66%	Yn cymryd rhan yn y broses o wneud penderfyniadau
75%	Cael dweud eich dweud am y ffordd y rheolir y gwasanaeth
83%	Yn ymddiried yn Nhái Wales & West
78%	Y gymdogaeth fel lle i fyw
63%	Delio ag YG

Amgylcheddol, Cymdeithasol a Llywodraethu

Gyda llywodraethu da, rydym yn rhedeg y busnes mewn ffordd sy'n ceisio cael effaith gadarnhaol gynyddol ar yr amgylchedd ac er mwyn sicrhau gwerth cymdeithasol.

Yr Amgylchedd

Datganwyd argyfwng hinsawdd gan Lywodraeth Cymru (LIC) yn 2019, a oedd yn cydnabod maint a natur frys yr her i leihau allyriadau nwy tŷ gwydr a chyfyngu ar raddfa cynhesu byd-eang. Mae LIC wedi gweithredu sawl strategaeth a chynllun sy'n ymwneud â'r hinsawdd ac mae'n bwriadu sicrhau ei bod hi a phob rhan o gymdeithas yn gwneud yr hyn sy'n ofynnol. Yn ystod y flwyddyn, mabwysiodd y Grŵp Strategaeth Amgylcheddol, gyda'r nod o sicrhau y bydd Grŵp Tai Wales & West yn cyflawni sero net erbyn 2050. Mae hyn yn golygu torri allyriadau nwy tŷ gwydr i lefel sydd mor agos i sero ag y bo modd a bod unrhyw allyriadau sy'n weddill yn cael eu hadamsugno o'r atmosffer gan goedwigoedd a moroedd er enghraifft.

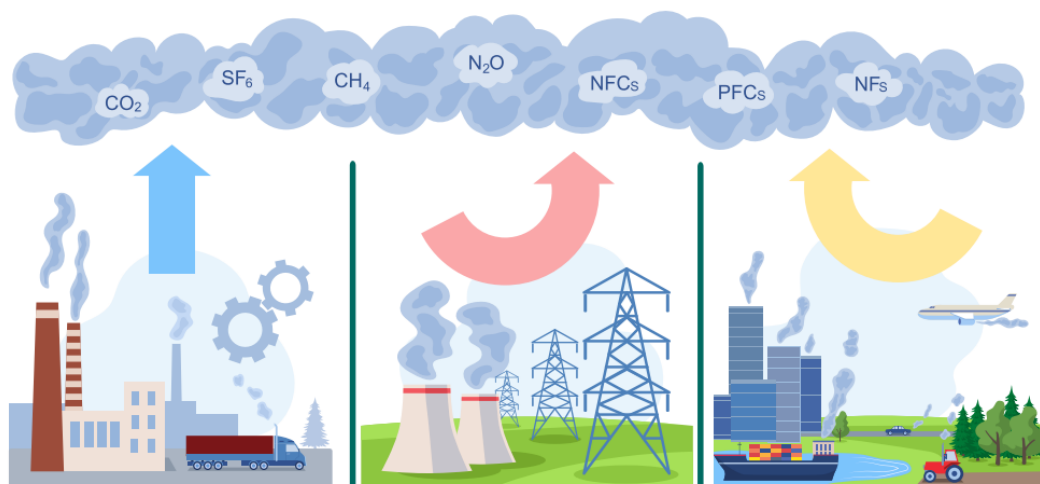
Mae mwyafrif allyriadau nwy tŷ gwydr y byd yn gysylltiedig â chynhyrchu a defnyddio ynni, a dyma pam bod y strategaeth yn rhoi blaenoriaeth i gamau a fydd yn gwella

pa mor effeithlon y mae'r stoc tai yn defnyddio ynni, yn gartrefi newydd ac yn gartrefi sy'n bodoli eisoes, fel y byddant, gydag amser, yn creu llai o allyriadau. Rhoddir y ffocws yn y lle cyntaf ar allyriadau carbon gweithredol, sef y rhai sy'n gysylltiedig â rhedeg y busnes a'r rhai sy'n gysylltiedig â phreswylwyr yn rhedeg eu cartrefi. Bydd y ffocws yn nes ymlaen ar allyriadau carbon corfforedig, sef y rhai sy'n gysylltiedig â chynhyrchu

nwyddau a deunyddiau fel deunyddiau adeiladu.

Yn 2023, comisynodd y Grŵp adroddiad gan yr Ymddiriedolaeth Carbon, sy'n cyfrifo ôl troed carbon y Grŵp. Defnyddiodd yr Ymddiriedolaeth Carbon y Protocol Nwy Tŷ Gwydr, sef y fethodoleg fwyaf derbyniol a'r un a ddefnyddir yn fwyaf eang i gyfrifo nwy tŷ gwydr, sy'n categorio allyriadau i dri 'chwmpas'.

Cwmpasau allyriadau

CWMPAS 1

Allyriadau sy'n deillio o ffynonellau y mae GTWW yn berchen arnynt megis gan foeler nwy yn un o'n heiddo neu gan gerbydau a ddefnyddir gan Cambria

CWMPAS 2

Allyriadau sy'n deillio o ddefnyddio trydan a brynwyd yn uniongyrchol

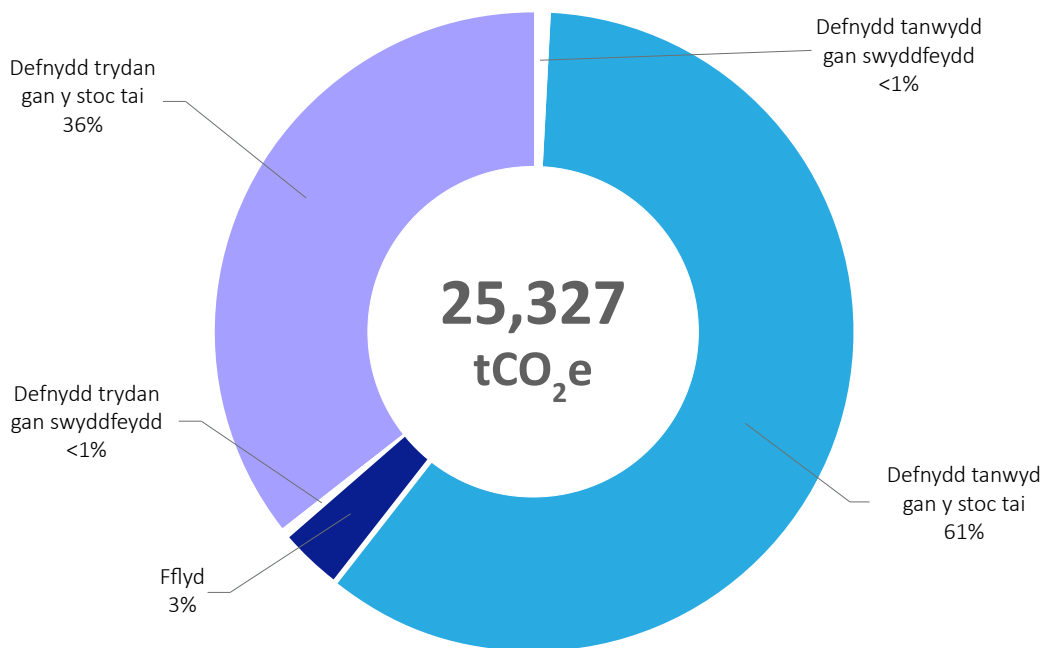
CWMPAS 3

Yr holl allyriadau anuniongyrchol eraill sy'n deillio o nwyddau a gwasanaethau a brynir gan GTWW

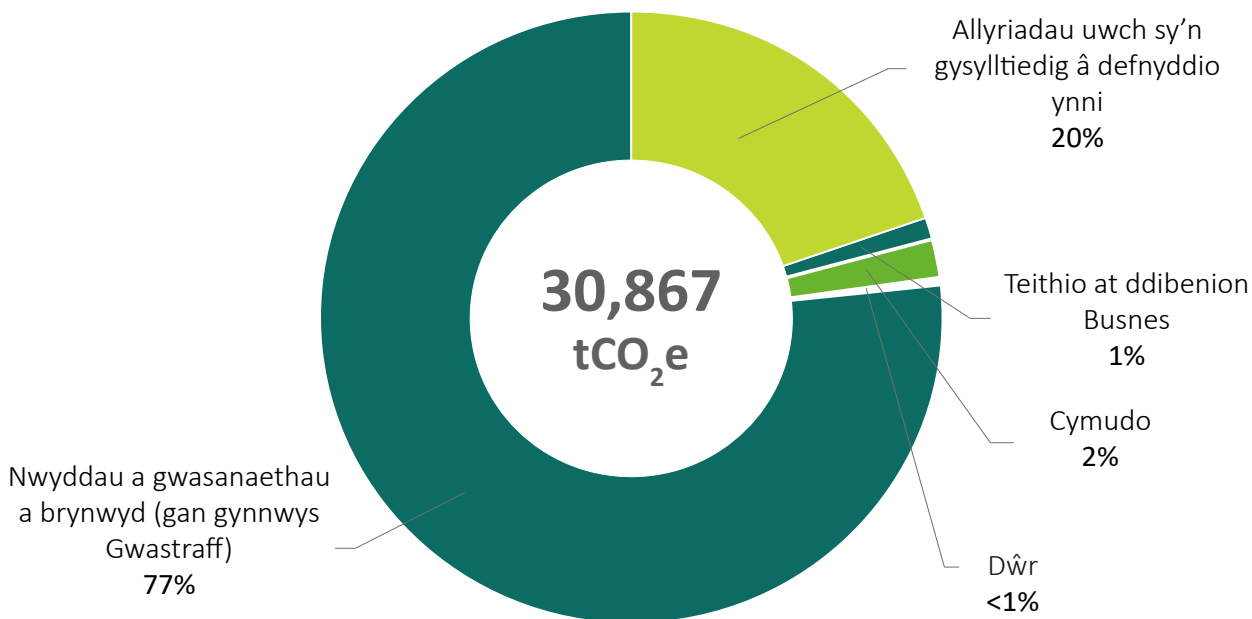
Gan nad yw nwyon tŷ gwydr (GHG) wedi'u cyfyngu i CO₂, rhaid ystyried allyriadau sawl nwy arall megis metan, ocsid nitrus (N₂O) a hydrofflorocarbonau (a ddefnyddir mewn prosesau oeri) wrth gyfrifo 'ôl troed'. Mae gan wahanol nwyon botensial cynhesu byd-eang penodol a chânt eu mesur mewn tunelli carbon deuocsid a'i gyfatebol – tCO₂e.

Cyfanswm yr ôl troed carbon a gyfrifwyd ar gyfer Grŵp Tai Wales & West yw 56,194 tCO₂e. Nid pwysigrwydd cyfrifo'r ôl troed carbon yw penderfynu a yw'n uchel neu'n isel, ac nid oes unrhyw gymaryddion y mae modd mesur y lefel yn eu herbyn. Budd cyfrifo hwn yw cynnig man cychwyn er mwyn mesur y cynnydd wrth leihau lefel yr allyriadau yn ei erbyn.

Holl allyriadau cwmpas 1 a 2 Grŵp TWW

Holl allyriadau cwmpas 3 Grŵp TWW

Ein blaenoriaeth yw diogelu lles ein preswylwyr a sicrhau ein bod yn defnyddio ein hadnoddau cyfyngedig yn y ffordd orau. Cynlluniwyd y trywydd er mwyn cyflawni ein Strategaeth Amgylcheddol er mwyn sicrhau'r trawsnewidiad gofynnol gydag amser wrth i'n hyder a'n dealltwriaeth ddatblygu ac wrth i'r dechnoleg symud yn ei blaen. Rydym yn glir bod yn rhaid i'r camau y byddwn yn eu cymryd gynnig canlyniadau a buddion ystyrion i'n preswylwyr. Mae'n bwysig bod staff a phreswylwyr yn deall y rhesymeg a'u bod yn gweld gwerth y buddsoddiad yr ydym yn ei wneud.

Yn ystod y blynyddoedd cyntaf hyn, y rhain yw'r canlyniadau yr ydym yn ceisio eu sicrhau:

- Llai o dlodi tanwydd
- Tai newydd carbon isel
- Llai o allyriadau carbon
- Llythrennedd carbon ac ymddygiad mwy cynaliadwy gan staff a phreswylwyr
- Mwy o fioamrywiaeth
- Mwy o sgiliau a gallu er mwyn galluogi cynaliadwyedd

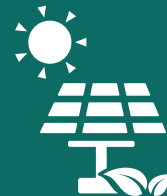
Bu Staff TWW yn gwirfoddoli er mwyn sirioli manau yn yr awyr agored yng Nghlos St Mary, Y Waun

Rydym wedi nodi saith maes blaenoriaeth i weithredu yn eu cylch, a fydd yn ein galluogi i gyflawni'r canlyniadau hyn

Cynaliadwy – asedau

Tai newydd carbon isel

Gwaith ôl-osod mewn cartrefi presennol

Gwella bioamrywiaeth

Trydan adnewyddadwy a microgynhyrchu

Cynaliadwy – ar lefel weithredol

Fflyd, teithio busnes a chymudo

Cefnogi taith amgylcheddol ein partneriaid

Newid ymddygiad a ffyrdd o feddwl

Cwrt Odet, Yr Eglwys Newydd, Caerdydd

Cwrt Odet yn Yr Eglwys Newydd, Caerdydd yw un o'r cynlluniau tai cyntaf yng Nghymru i ddefnyddio system ynni solar arloesol sy'n gallu cysylltu pob fflat gyda'u paneli PV solar eu hunain ar y to.

Mae'n golygu bod pob aelwyd yn gallu cael yr un budd gan ynni mwy fforddiadwy a glanach er mwyn helpu i fynd i'r afael â thlodi tanwydd a lleihau allyriadau carbon.

Cynhaliwyd y cynllun trwy weithio mewn partneriaeth ag Allume Energy, datblygwyr technoleg

Technoleg Solshare a osodwyd yng Nghwrt Odet

SolShare, a llwyddwyd i sicrhau cyllid rhannol gan Raglen Ôl-osod er mwyn Optimeiddio Llywodraeth Cymru. Gosodwyd y system gan y cwmni ynni adnewyddadwy o'r Fenni, Green Park Power.

Disgwylir i'r system gynhyrchu tua 50,000kWh y flwyddyn, sy'n ddigon i redeg peiriant golchi 24 awr y dydd am ddwy flynedd a hanner. Rhennir yr ynni hwn yn gyfartal ymhlith y 24 fflat yn yr adeilad. Gosodwyd batris cymunol hefyd er mwyn storio'r ynni dros ben ar gyfer adegau pan fydd y preswylwyr ei angen fwyaf er mwyn manteisio i'r eithaf ar yr arbedion.

Mae'n golygu y gallai pob aelwyd fanteisio ar tua 2,000kWh o ynni y flwyddyn a gynhyrchir gan y

cynllun, a allai arwain at arbedion o tua 50% oddi ar eu biliau ynni. O ystyried pris trydan ar hyn o bryd, gallai hyn olygu y bydd pob aelwyd yn arbed £400 i £500 y flwyddyn ar sail defnydd ynni cyfartalog fflat un ystafell wely.

Bu Julie James, Gweinidog Llywodraeth Cymru dros Newid Hinsawdd, yn ymweld â'r cynllun, a dywedodd: "Mae hwn yn brosiect cyffrous cyntaf o'i fath yng Nghymru ac mae'n cynrychioli'r union beth y dylem fod yn ei ystyried yn y sector tai. Mae datgarboneiddio cartrefi yn cyflawni rôl fawr yn ein taith tuag at Gymru Sero Net erbyn 2050 ac rydw i'n edrych ymlaen i ddilyn y prosiect arloesol hwn wrth i'r gwaith symud yn ei flaen. Ar adeg pan fo costau yn codi, bydd gwella pa mor effeithlon y mae cartrefi yn defnyddio ynni yn ein helpu i ddelio â'r argyfwng hinsawdd ond hefyd, bydd yn helpu teuluoedd trwy'r argyfwng costau byw. Mae'n gam pwysig arall ar ein taith i sicrhau Cymru gryfach, gwyrddach a thecach."

Gwerth Cymdeithasol

Mae Gwerth Cymdeithasol yn rhan annatod o bopeth a wnawn. Bob blwyddyn, byddwn yn rhoi rhywbeth yn ôl i gymunedau ar draws Cymru trwy gefnogi prosiectau, grwpiau, digwyddiadau a gweithgareddau ar lawr gwlad. Mae'r rhain oll yn gwneud gwahaniaeth i fywydau, cartrefi a chymunedau pobl, ac mae hyn wrth wraidd ein rhaglen Cymorth Cymunedol Gwneud Gwahaniaeth. Rydym yn

cynorthwyo ein preswylwyr, a'r rhai sy'n byw yn ein cymunedau er mwyn eu galluogi i wneud popeth, o roi bywyd newydd i le cymunedol i brosiectau sy'n cefnogi addysg, lles, a chwaraeon. Cawn ein cynorthwyo gyda'r ymdrechion hyn gan nifer o'n contractwyr a'n cyflenwyr, sy'n cyfrannu at ein cronfa gymdeithasol ac sy'n neilltuo amser a deunyddiau ar gyfer prosiectau cymunedol.

350 awr

Rhoddwyd gwerth 350 awr o amser y staff trwy ein cynllun Rhoi Rhywbeth yn Ôl

Paentio ysgol leol yn Llandysilio, Sir Benfro

Helpu yng Ngardd Gymunedol a Phantri Bwyd Trowbridge, Caerdydd

Garddio yng Ngardd Gymunedol Llaneirwg, Caerdydd

Bu staff yn helpu trwy gyflawni tasgau gweinyddol i gynorthwyo Raffl Haf Ambiwylans Awyr Cymru er mwyn codi arian

Ein blwyddyn mewn ffigurau

Rhoddwyd

£174K

er mwyn cynorthwyo ein cymunedau

Ariannwyd

65

o fudiadau cymunedol

Codwyd

£42K

ar gyfer ein helusennau staff, sef Ambiwylans Awyr Cymru a Beiciau Gwaed Cymru

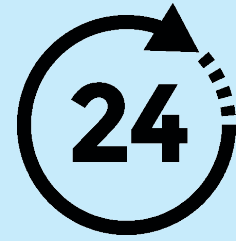

Rhoddodd Grŵp TWW

£50K

i elusennau Cymreig a ddewiswyd gan y Bwrdd

Yr help cywir ar yr adeg gywir

Mae'r gwasanaeth ar gael 24/7, 365 diwrnod y flwyddyn, dros y ffôn ac ar-lein.

Yn ystod 2023, parhaom i weithio mewn partneriaeth â Life and Progress i gynnig rhaglen cymorth 24 awr i'n preswylwyr. Mae'r Gwasanaeth Cymorth a Lles Tenantiaid yn wasanaeth cymorth penodedig ar-lein a dros y ffôn sy'n gyfrinachol ac sydd ar gael yn rhad ac am ddim i'n preswylwyr unrhyw adeg o'r dydd neu'r nos. Mae'r gwasanaeth yn cynnwys y cyfle i fanteisio ar gymorth yn y fan a'r lle, ac yn ogystal â chynnig mynediad i hyn dros y ffôn, mae'n cynnwys porth ar-lein a chyfleuster sgwrsio byw hefyd i'r rhai sy'n dymuno ymgysylltu mewn ffordd ddigidol. Mae'r gwasanaeth yn darparu cymorth emosiynol, arweiniad ariannol, arweiniad cyfreithiol, cyngor am fudd-daliadau a help wrth gyllidebu.

Mae'r argyfwng costau byw yn parhau i fod yn her i'n preswylwyr ac i gymunedau ehangach. Rydym wedi gweithio'n galed yn ystod y flwyddyn i gynnig cymorth ac rydym wedi helpu preswylwyr i fanteisio ar dalebau tanwydd a pharseli bwyd trwy gyfrwng sefydliadau partneriaeth cymunedol. Rydym wedi cynnig cymorth i nifer o ddarparwyr bwyd yn ystod y flwyddyn.

Yng Ngogledd Cymru, cynorthwyom Fanc Bwyd Y Rhyl, gan roi arian er mwyn helpu i dalu'r costau rhedeg cyffredinol am dri mis.

Yng Ngorllewin Cymru, cafodd Banc Bwyd Aberteifi a Sir Benfro gyllid i gynorthwyo eu gwaith yn y gymuned. Yng Nghanolbarth Cymru, cafodd Banc Bwyd Y

Trallwng a'r Cylch gyllid i brynu mwy o gyflenwadau bwyd i fodloni'r galw cynyddol.

Bu modd i ni gynorthwyo Here for Good Collective yn Llaneirwg, Caerdydd, a oedd wedi gallu

cynnig rhoddion i deuluoedd a oedd yn ei chael hi'n anodd fforddio pethau ar gyfer y Nadolig. Yn eu siop Nadolig am ddim, bu modd i deuluoedd ddewis anrhegion, yn rhad ac am ddim, i'w rhoi i'w hanwyliaid.

Pantri Banc Bwyd Twyncarmel

Claire, Swyddog Datblygu Cymunedol, yn cymryd rhan mewn gweithgareddau gyda Chyngor Ffoaduriaid Cymru

Darparom bron i £8,000 ar ffurf nawdd i Gyngor Ffoaduriaid Cymru (WRC) er mwyn cynorthwyo gweithgareddau ar eu prosiect chwarae, gan ganiatáu iddynt barhau trwy gydol y gwyliau ysgol.

Roedd y cyllid wedi helpu WRC i ddarparu lle diogel i blant sy'n ceisio lloches i chwarae yn eu sesiynau chwarae galw heibio wythnosol yng Nghaerdydd, gan gynnig y cyfle i blant chwarae gyda theganau a gweld llyfrau stori dwyieithog.

Cyfarfu hyd at 20 teulu, o wledydd a oedd yn cynnwys Eritrea, Nigeria, Sudan, Syria, Irac, Affganistan, Albania ac Wcráin, gyda'u plant ifanc yn ystod y sesiynau. Wrth i'r plant chwarae a gwneud ffrindiau mewn lle diogel, gall eu rhieni gael cymorth gan y staff a'r gwirfoddolwyr. Ariannir y prosiect gan Blant mewn Angen y BBC ac mae wedi

“Bydd y rhodd yn ein galluogi i gynnig mwy o brofiadau a chyfleoedd hwyliog i'n plant, a'u helpu i feithrin cydnherthedd a hyder yn ystod cyfnod anodd iddyn nhw a'u teuluoedd”

Meryl Hoffer, Arweinydd y Prosiect Chwarae

bod yn rhedeg am 13 blynedd.

Mae'r prosiect wedi cynorthwyo bron i 280 o blant dros y flwyddyn ddiwethaf ac mae wedi rhoi 660 o deganau a dros 180 o becynnau llyfrau i blant sydd wedi mynychu. Mae'r cymorth wedi caniatáu i WRC fynd â'r plant allan o gwmpas Caerdydd hefyd,

er mwyn iddynt ddod i adnabod y ddinas a theimlo'n rhan ohoni. Mae sesiynau chwarae WRC yn cynnig lle cynnes a chroesawgar i blant ffoaduriaid ac i'r rhai sy'n ceisio lloches. Maent yn helpu plant i beidio teimlo eu bod yn cael eu llethu gan bopeth ac mae'n eu cynorthwyo i chwarae, cael hwyl a gwneud ffrindiau.

Mae Grŵp Celf Blitz yn cyfarfod bob dydd Llyn yng Nghwrt Sylvester, Wrecsam

Mae grŵp celf a sefydlwyd gan ddwy ffrind a oedd wedi bod trwy ddigwyddiadau a oedd wedi gweddnewid eu bywydau, yn helpu i leihau unigrwydd ac arwahanrwydd, gan ddysgu sgiliau newydd i bobl.

Ariannom grŵp celf a sefydlwyd gan ddwy ffrind a oedd wedi bod trwy ddigwyddiadau a oedd wedi gweddnewid eu bywydau. Mae'r grŵp yn helpu i leihau unigrwydd ac arwahanrwydd, gan ddysgu sgiliau newydd i bobl.

Mae Blitz Art yn cyfarfod bob dydd Llyn yng Nghwrt Sylvester yn Wrecsam dan arweiniad Barbara Edwards a Liz Metcalfe, tiwtoriaid celf.

Cyfarfu Barbara a Liz mewn dosbarth celf ar-lein yn ystod pandemig Covid ar ôl i Barbara ddechrau gwneud gwaith celf am y tro cyntaf yn dilyn salwch difrifol lle y bu'n ymladd am ei bywyd.

Pan fu farw gŵr Liz y llynedd, penderfynont ganolbwyntio eu hangerdd ynghylch gwaith celf ar greu grŵp wythnosol newydd a fyddai'n cynnig cyfle i bobl ddod ynghyd.

Sefydlwyd Blitz Art ac mae

wedi tyfu ers hynny, ac mae dwsin o bobl yn ei fynychu'n rheolaidd nawr. Darparom gyllid ar gyfer deunyddiau i'r grŵp fel y gallent barhau i gynnal eu gweithgareddau heb orfod codi tâl ar aelodau'r grŵp.

Mae Liz a Barbara yn dysgu sgil newydd i aelodau'r grŵp bob wythnos, sy'n amrywio o ddyfrlliw a chlymau zen i greu gemwaith.

Mae'r grŵp yn cynnig cyfle i ddysgu ond hefyd, mae'n cynnig ymdeimlad o gyswllt gyda phobl arall i'r rhai sy'n mynychu. Er bod gwersi penodedig bob wythnos, y nod yw bod pobl yn rhoi cynnig arni ac yn cyfarfod pobl newydd. Mae preswylwyr sy'n mynychu yn mwynhau'r gwmniaeth a'r awyrgylch digyffro, yn ogystal â'r cyfle i allu gwneud rhywbeth gwahanol.

“Rydw i'n dwli ar ddysgu ac mae bod yn rhan o'r grŵp wedi bod o gymorth enfawr i mi ers i mi gollu fy ngŵr.”

Liz Metcalfe, arlunydd

Mae The Willow Collective a sefydlwyd gan Nicky Hodge (ar y pen ar y dde) yn cynnig profiad gwaith a chyfleoedd gyrfa i bobl ifanc

The Willow Collective

Yng Ngogledd Cymru, mae The Willow Collective yn Gwmni Buddiannau Cymunedol sy'n rhedeg melin yn ei leoliad yn Y Rhyl, gan gynnig profiad gwaith a chyfleoedd gyrfa i bobl ifanc anodd i'w cyrraedd. Gwariwyd ein cyllid ar adeiladu strwythur newydd ar yr iard fel y gallai'r

felin ehangu ei gweithrediadau.

Dywedodd Nicky Hodge, sylfaenydd The Willow Collective: "Rhai o'r bobl ifanc sy'n dod yma yw'r bobl ifanc anoddaf i'w cyrraedd. Roeddwn yn dymuno trawsnewid Willow Collective yn ganolfan gyrfaoedd, gan anfon

pobl ifanc i ffwrdd ar lwybrau gyrfa, a'r cyllid gan Dai Wales & West oedd y cam cyntaf wrth gychwyn y prosiect hwn."

Chwaraeon

Roedd y timau a gefnogom yn ystod 2023 yn cynnwys:

- Ysgol Uwchradd Fitzalan
- Clwb Pêl-droed Sanclêr
- Tîm dan 11 oed Llanrhymini
- Ysgol Bro Teifi
- Tîm dan 7 oed Clwb Rygbi Merthyr
- Clwb Pêl-droed Amatur Castellnewydd Emlyn

Helpodd hijabs chwaraeon a menig gôl-geidwad i gynnig y cyfle i'r holl ddisgyblion yn Ysgol Uwchradd Fitzalan gymryd rhan mewn chwaraeon

Rhoddom gyllid er mwyn galluogi'r ysgol i brynu hijabs chwaraeon, esgidiau pêl-droed a menig gôl-geidwad ar gyfer eu timau. Mae hyn wedi galluogi mwy o ddisgyblion i gymryd rhan mewn chwaraeon allgyrsiol.

Herman, Swyddog Datblygu Cymunedol, gyda disgyblion a staff o Ysgol Uwchradd Fitzalan, Caerdydd

“Fy ngweledigaeth ar gyfer ein disgyblion yw y gallant gael yr hyder a theimlo’n ddiogel i oresgyn unrhyw rwystrau ar eu llwybr i sicrhau llwyddiant ym myd chwaraeon, boed hynny yn yr ysgol neu yn eu cymunedau.”

Will Morris, Athro

Southern XLs Jazz Band

Rhoddom nawdd i Fand Jazz Southern XLs o Faesteg i brynu pum drwm gorymdeithio i ddisodli hen offer a oedd yn cael ei ddal at ei gilydd gan dâp.

Mae Southern XLs yn fand gorymdeithio sy’n cynnig y cyfle

i blant ac oedolion o bob cefndir i ddsygu chwarae offerynnau a gorymdeithio.

Mae’r band wedi bod yn chwarae gyda’i gilydd am bron i 20 mlynedd ac mae ganddo bron i 50 o aelodau sy’n cyfarfod

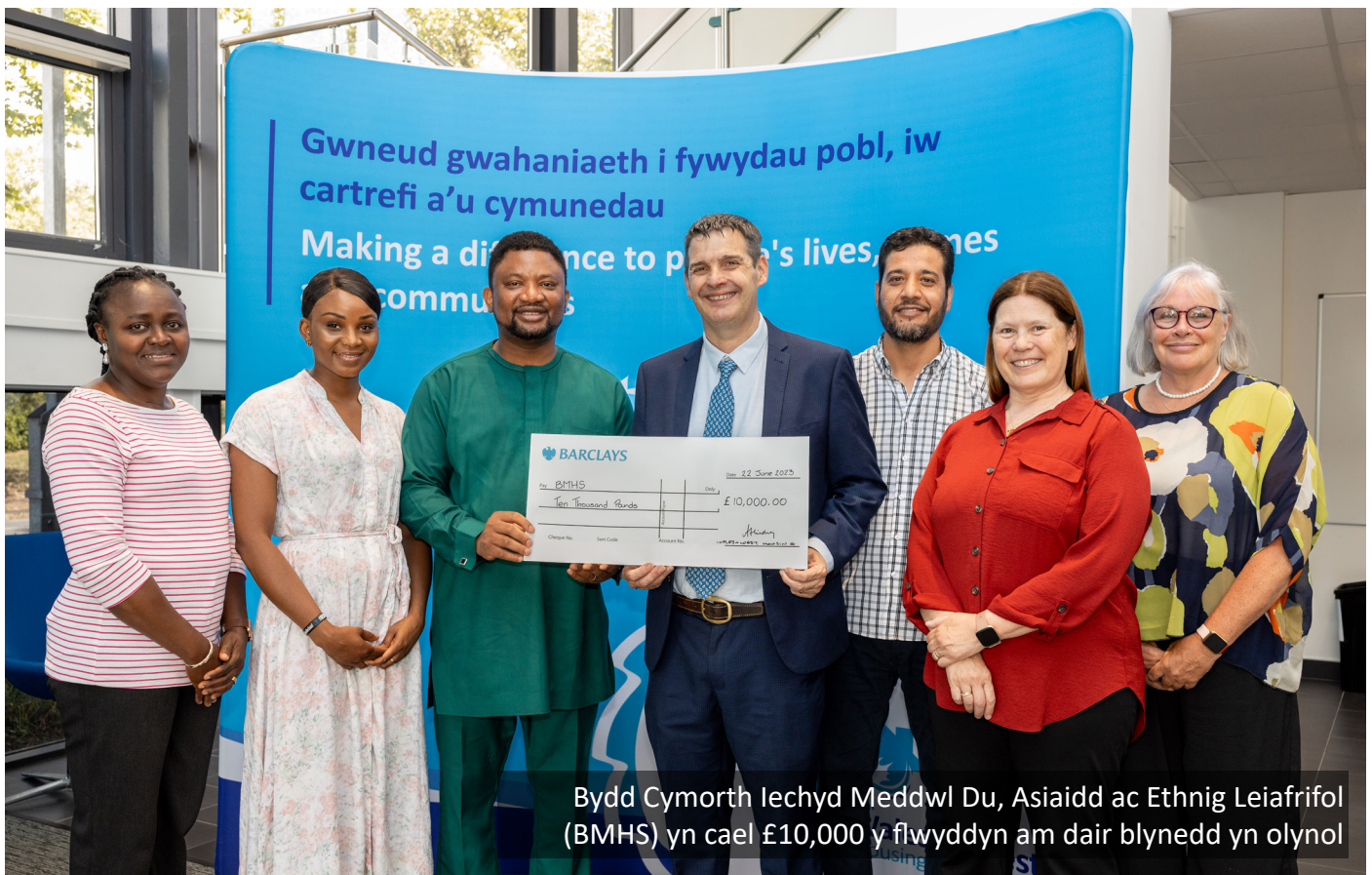
bob dydd Sul i ymarfer. Maent yn cynnal perfformiadau lleol ac yn cymryd rhan mewn cystadlaethau ar hyd a lled y DU, ac roeddent wedi gorffen yn yr ail safle ym Mhencampwriaeth 2023 y DU.

“Gallwn ganolbwyntio ar godi arian, hyfforddi, addysgu a recriwtio aelodau newydd nawr yn hytrach na dal ein hofferynnau at ei gilydd. Mae hyn yn hanfodol i ddyfodol ein band. Mae’r offerynnau newydd yn golygu y bydd y sain a’r gerddoriaeth y byddwn yn ei chynhyrchu o’r safon uchaf.”

Llefarydd ar ran Southern XLs

Lleolir Band jazz Southern XLs ym Maesteg, Pen-y-bont ar Ogwr.

Bydd Cymorth Iechyd Meddwl Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol (BMHS) yn cael £10,000 y flwyddyn am dair blynedd yn olynol

Bob blwyddyn, mae ein Bwrdd yn cefnogi elusennau Cymreig sy'n gwneud gwahaniaeth

Bob blwyddyn, byddwn yn dewis elusennau sy'n mynd i'r afael â'r materion sy'n effeithio ar ein cymunedau a'n preswylwyr. Eleni, rydym wedi hyrwyddo gwaith dwy elusen sy'n gwneud gwir wahaniaeth i les pobl ifanc, oedolion a chymunedau lleiafrifol ac sydd ar gyrion cymdeithas.

Yn 2023, cafodd dwy elusen sy'n herio hiliaeth ac sy'n gweithio gyda chymunedau ethnig lleiafrifol ar draws Cymru rodd o £30,000 gan y Bwrdd. Bydd EYST (Tîm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig ac Ieuenctid Cymru) a BMHS (Cymorth Iechyd Meddwl Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol) yn cael £10,000 y flwyddyn am dair blynedd yn olynol.

Mae EYST yn un o'r prif sefydliadau sy'n gweithio gyda phlant, pobl ifanc, teuluoedd

“Mae grwpiau ethnig lleiafrifol wedi cael eu heffeithio gan y pandemig a'r argyfwng costau byw mewn ffordd anghymesur, felly roeddem yn dymuno cynnig ein cymorth i sefydliadau sy'n gweithio yn y maes hwn.”

Alex Ashton, Cadeirydd Bwrdd Grŵp Tai Wales & West

a grwpiau cymunedol ethnig lleiafrifol yng Nghymru. Bob blwyddyn, mae ei wasanaethau yn helpu dros 5,000 o unigolion ac mae hefyd yn cyflawni rôl weithredol wrth gynorthwyo ffoaduriaid, ceiswyr lloches a mudwyr.

Bydd y cyllid yn helpu EYST i barhau ei waith o gynorthwyo plant, pobl ifanc a theuluoedd ethnig lleiafrifol, grwpiau

cymunedol, ffoaduriaid, ceiswyr lloches a mudwyr wrth barhau i herio hiliaeth mewn cymdeithas ehangach. Bydd yn helpu i gynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth ynghylch y cymunedau amrywiol sy'n byw yng Nghymru, gan wella cydlyniant cymunedol.

I BMHS, sefydliad di-elw sy'n ceisio ysbrydoli cymunedau Du, Asiaidd ac Ethnig Lleiafrifol yng

“Bydd y rhodd yn ein galluogi i ehangu ein mentrau allgymorth a threfnu gweithdai cymunedol sy’n hyrwyddo lles meddyliol a chydnerthedd o fewn y gymuned BAME. Ein nod yw creu amgylchedd cefnogol sy’n annog unigolion i geisio help, sy’n lleihau stigma, ac sy’n gwella llythrennedd iechyd meddwl.”

Alfred Oyekoya, Cyfarwyddwr BHMS

Nghymru sy’n iach yn feddyliol a chynorthwyo cymunedau ar gyrion cymdeithas, bydd y rhodd yn helpu i ariannu gweithdai cymunedol i hyrwyddo cydnerthedd a lles meddyliol o fewn cymunedau BAME.

Mae BMHS yn credu’n gryf y dylai cymorth iechyd meddwl fod ar gael i bawb, beth bynnag fo eu cefndir neu eu hethnigrwydd.

Mae’n deall yr heriau y mae unigolion o gymunedau BAME yn eu hwynebu ac mae’n ymdrechu i roi sylw i’w hanghenion trwy weithio mewn partneriaeth gyda byrddau iechyd ac awdurdodau lleol i sicrhau bod gwasanaethau yn gynhwysol ac yn sensitif i wahanol ddiwylliannau.

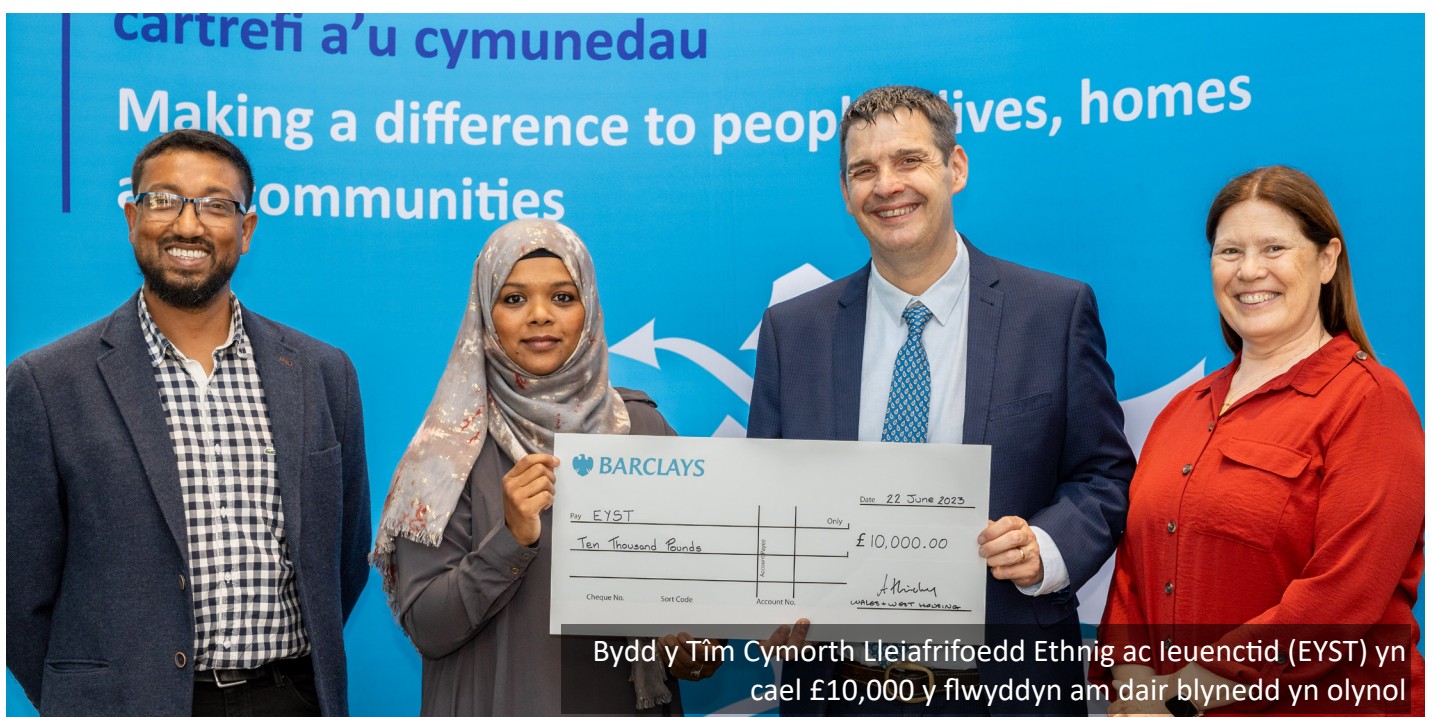
Nawdd Corfforaethol

Yn 2023, roeddem wedi parhau i noddi sefydliadau sydd â meddylfryd tebyg i’n un ni ac y mae eu gwerthoedd yn cydfynd â’n gwerthoedd ni. Rydym yn cynorthwyo sefydliadau sy’n sicrhau newid cadarnhaol yn eu cymunedau.

- Roeddem wrth ein bodd i noddi Cynhadledd Genedlaethol Ymgysylltu â Thenantiaid TPAS Cymru.
- Am y drydedd flwyddyn yn olynol, ni oedd prif noddwr Gwobrau Gwirfoddolwyr Caerdydd, a gynhelir gan C3SC
- Roeddem yn un o’r prif noddwyr yn nigwyddiad gwobrau Chwaraeon Anabledd Cymru
- Cefnogom Wobrau Cymru Daclus
- Rydym yn parhau i gefnogi prosiect Get into Housing, sy’n helpu i annog a chynorthwyo pobl o gefndiroedd difreintiedig i gychwyn gyrfa ym maes tai

“Bydd y rhodd hon yn gwneud gwahaniaeth sylweddol i EYST Cymru, yn enwedig yn ystod y cyfnod heriol hwn lle y gwelir costau byw a chost cyfleustodau yn codi. Fel elusen, rydym yn dibynnu ar roddion hael er mwyn i ni allu parhau ein gwaith. Croesawir amseriad y rhodd yn fawr iawn, o ystyried y sefyllfa bresennol.”

Helal Uddin, Cyd-Gyfarwyddwr Tîm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig ac Ieuenctid Cymru (EYST Cymru)

Bydd y Tîm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig ac Ieuenctid (EYST) yn cael £10,000 y flwyddyn am dair blynedd yn olynol

Llywodraethu

Bwrdd Rheoli

Rheolir y Grŵp gan Fwrdd o hyd at **15 o aelodau Anweithredol** at ei gilydd:

Mae'r holl aelodau Bwrdd yn **aelodau Anweithredol** ac mae ganddynt **un bleidlais yr un**.

Gall aelodaeth y Bwrdd gynnwys hyd at **bedwar preswlydd**.

Mae cyfarwyddwyr gweithredol yn mynychu cyfarfodydd er mwyn cyflwyno adroddiadau, ond nid oes ganddynt hawliau pleidleisio.

Mae'r Gymdeithas wedi'i chofrestru:

(i) fel cymdeithas elusennol dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 a'i Rhif Cofrestru yw 21114R; ac

(ii) fel landlord cymdeithasol cofrestredig gyda Llywodraeth Cymru a'r Rhif Cofrestru yw L032.

Mae Aelodau Bwrdd yn cydweithio i dywys y Grŵp trwy'r broses o gyflawni'r nodau ac amcanion datganedig. Mae hyn yn cynnwys goruchwyllo'r sefyllfa ariannol, cytuno ar bolisiau, monitro perfformiad, gwneud penderfyniadau strategol a sicrhau y cynhelir yr holl faterion mewn ffordd gywir. Mae'r Bwrdd yn goruchwyllo byrddau ymgymeriadau is-gwmni er mwyn ystyried cyfeiriad strategol y Grŵp ac er mwyn sicrhau y cyflawnir materion y Grŵp mewn ffordd gywir.

Mae'r Bwrdd yn arwain proses hunanwerthuso gadarn sy'n seiliedig ar dystiolaeth ac sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, ac sy'n cael ei chadarnhau gan staff, preswylwyr a phartneriaid. Mae hyn yn rhan o'r gofynion lle y caiff y Gymdeithas ei rheoleiddio gan Lywodraeth Cymru, sy'n cyhoeddi set o safonau rheoliadol a chanllawiau er mwyn nodi ei disgwyliadau o'r sector gyfan yn glir. Mae'r broses hunanwerthuso a fabwysiadwyd yn rhan annatod o'n dull gweithredu tuag at gynllunio busnes a gwasanaeth. Mae'r Bwrdd wedi mabwysiadu Cod Llywodraethu CCC ac mae'n defnyddio'r egwyddorion er mwyn tywys ei waith.

Mae'r Bwrdd yn adolygu'r cynnydd yn erbyn blaenoriaethau corfforaethol bob chwarter ar ôl i ddiweddariadau am y Cynllun Corfforaethol ac am Sicrwydd a Pherfformiad gael eu cyflwyno, sy'n coleddu cyfleoedd a sialensiau newydd hefyd. Defnyddir cyfres o fesurau tueddiadau gwasanaeth gan y Bwrdd er mwyn deall effeithiolrwydd gweithredol y busnes ac ansawdd y gwasanaeth i breswylwyr. Rhoddir pwyslais ar fesur yr hyn sydd bwysicaf i breswylwyr o ran canlyniadau, ynghyd ag arwyddion ynghylch math ac amllder galwadau gan breswylwyr, fel y gall y Bwrdd a'r staff weld proffil ceisiadau preswylwyr sy'n newid yn hawdd.

Rhoddir tâl i holl Aelodau Bwrdd a Phwyllgor Anweithredol ar draws Grŵp TWW. Wrth wneud y penderfyniad hwn, ystyriodd y Bwrdd safbwyntiau preswylwyr a rhanddeiliaid, yn ogystal â gofynion y busnes yn y dyfodol, a oedd yn cynnwys diogelu gallu y Gymdeithas i barhau i gyflawni canlyniadau o ansawdd uchel yn y dyfodol trwy helpu i gadw, recriwtio ac yna, sicrhau bod aelodau Bwrdd a Phwyllgor o galibr uchel yn atebol, nawr ac yn y dyfodol.

Mae gan Aelodau Bwrdd yr hawl i gael treuliau wedi'u hawdurdodi yn gywir, sy'n codi wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau. Ni fydd Aelod Bwrdd sy'n gweithredu gydag ewyllys da yn atebol i'r Gymdeithas am unrhyw golled.

Yn ystod 2023, cynhaliwyd rhai cyfarfodydd Bwrdd dan drefniant rhith, a chynhaliwyd rhai eraill wyneb yn wyneb ar draws Cymru.

Aelodau Bwrdd

Etholir Aelodau Bwrdd i'r Bwrdd yn ystod y Cyfarfod Cyffredinol Blyneddol. Rhaid eu bod yn Aelod Bwrdd presennol sy'n sefyll i gael eu hailethol neu mae'n rhaid iddynt gael eu henwebu gan gyfranddaliwr presennol.

Rhaid i unrhyw aelod Bwrdd fod yn gyfranddaliwr o'r Gymdeithas. Mae gofyn i gyfranddaliwyr dalu ffi o bunt. Rhaid i gyfranddaliwyr ddangos eu bod yn gallu gwneud cyfraniad cadarnhaol i'r gwaith o reoli'r Gymdeithas yn y dyfodol, ac mae rheidrydd arnynt i weithredu er budd y Gymdeithas, er budd y gymuned.

Gall darpar gyfranddaliwyr gael rhagor o wybodaeth trwy ysgrifennu at Ysgrifennydd y

Gymdeithas yn y cyfeiriad a nodir yn nodyn 33 neu trwy ein gwefan.

Mae'r Bwrdd yn penderfynu ar y meini prawf dethol ar gyfer cyfranddaliwyr sy'n dymuno sefyll mewn etholiad i fod yn Aelodau Bwrdd.

Gofynion

Mae gofyn bod Aelodau Bwrdd a chyfranddaliwyr sy'n dymuno sefyll mewn etholiad yn bodloni'r meini prawf canlynol:

- (a) nid ydynt wedi cael eu gwahardd rhag cyflawni rôl cyfarwyddwr cwmni, aelod bwrdd o gymdeithas gofrestredig arall neu fel ymddiriedolwr elusen am unrhyw reswm;
- (b) nid ydynt wedi cael euogfarn am gyflawni trosedd ddiadwy nad yw wedi'i disbyddu neu na ellir ei disbyddu;
- (c) nid oes cyfamod wedi cael ei wneud gyda chredydwy'r unigolyn hwnnw yn gyffredinol er mwyn talu dyledion yr unigolyn hwnnw;
- (d) nid ydynt wedi torri amodau eu cytundeb tenantiaeth neu eu les mewn ffordd berthnasol neu ddifrifol ac maent wedi methu cywiro hyn o fewn amserlen resymol ac nid ydynt wedi torri amodau gorchymyn adennill meddiant ataliedig, ac nid ydynt

yn destun unrhyw rai o'r mathau canlynol o orchymyn llys: gorchymyn ymddygiad gwrthgymdeithasol, gwaharddeb ymddygiad gwrthgymdeithasol, tenantiaeth isradd, neu orchymyn cau;

- (e) nid oes unrhyw ymarferydd meddygol sy'n trin yr unigolyn hwnnw wedi mynegi barn ysgrifenedig i'r Gymdeithas sy'n datgan nad yw'r unigolyn yn gallu gweithredu fel Aelod Bwrdd mewn ffordd gorfforol neu feddyliol, ac y gallent fod yn y sefyllfa honno am dros dri mis;
- (f) nid oes unrhyw lys wedi gwneud gorchymyn, am reswm sy'n ymwneud ag iechyd meddwl yr unigolyn hwnnw, sy'n atal yr unigolyn hwnnw rhag arfer unrhyw bwerau neu hawliau a fyddai gan yr unigolyn hwnnw fel arall yn llwyr neu'n rhannol;
- (g) nid ydynt wedi bod yn absennol o dri chyfarfod olynol y Bwrdd heb sicrhau caniatâd arbennig i fod yn absennol;
- (h) maent yn parhau i fod yn gyfranddaliwr neu maent yn gyflogai unrhyw gorff arall y mae'n rhaid i'w gyfrifon gael eu cyfuno gyda chyfrifon y Gymdeithas.

Aelodau Bwrdd Cyfetholedig

Gall y Bwrdd etholedig benodi hyd at dri Aelod cyfetholedig i'r Bwrdd os bydd y Bwrdd yn penderfynu ar unrhyw adeg bod angen sgiliau atodol. Penodir Aelodau Cyfetholedig am gyfnod penodol a bydd ganddynt yr un hawliau pleidleisio ag Aelodau Bwrdd etholedig, ac eithrio nad oes ganddynt yr hawl i bleidleisio am faterion sy'n ymwneud â swyddi ar y Bwrdd neu faterion sy'n effeithio ar gyfranddalwyr.

Yn ogystal, mae'r Bwrdd yn penderfynu ar y meini prawf mewn perthynas ag unigolion i'w cyfethol fel Aelodau Bwrdd.

Amrywiaeth a sgiliau

Gofynion y Bwrdd o ran sgiliau, rhinweddau a phrofiad ei Aelodau yw bod yn rhaid iddynt, ar y cyd:

feddu ar gydbwysedd o sgiliau priodol gan gynnwys – ond heb eu cyfyngu i – sgiliau busnes; llywodraethu; rheoli tai; eiddo a datblygu; cwsmeriaid a chymunedau;

adlewyrchu'r amrywiaeth mewn cymdeithas o ran cydbwysedd

rhwng nodweddion gwarchoddedig dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.

Ar lefel unigol, rhaid eu bod yn gallu cyflawni'r canlynol hefyd:

gallu rhoi'r amser priodol angenrheidiol er mwyn cael hyfforddiant, a mynychu a pharatoi ar gyfer cyfarfodydd;

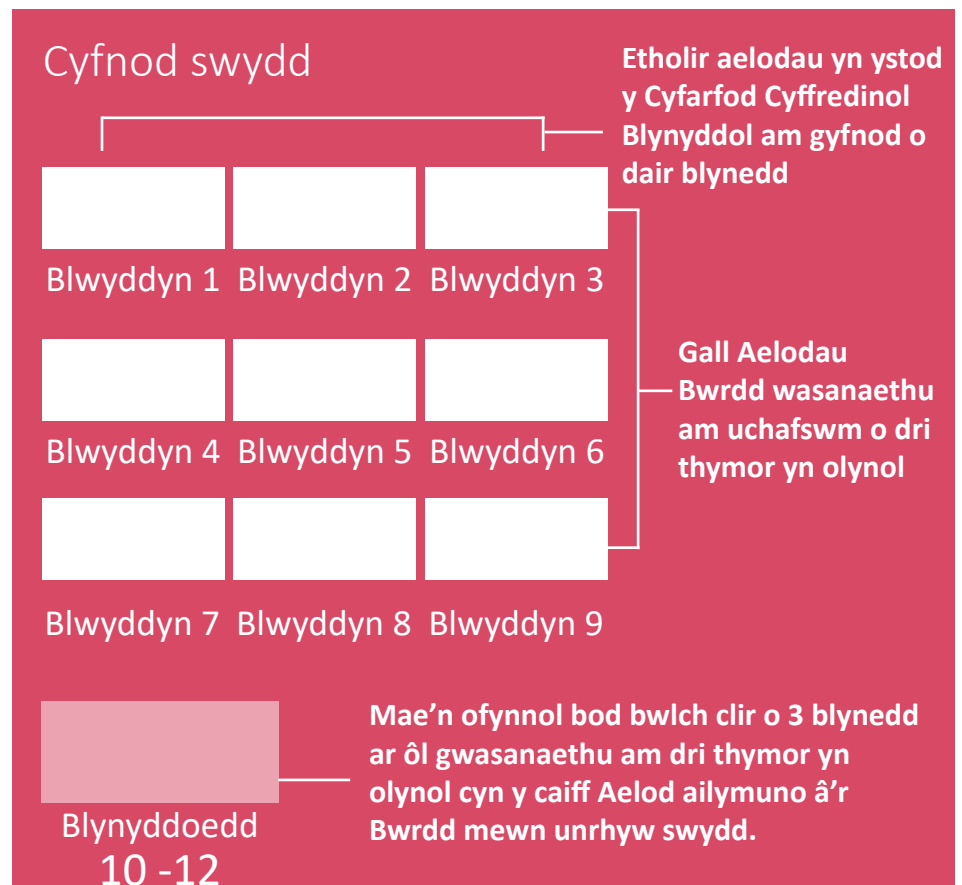
gallu gweithio mewn tîm a rhoi ystyriaethau personol i'r neilltu; a

dangos empathi gyda thai cymdeithasol.

Cynhelir ymarfer arfarnu helaeth bob blwyddyn, sy'n asesu perfformiad Aelodau Bwrdd unigol yn ogystal â pherfformiad y Bwrdd fel tîm. Bob blwyddyn, bydd y Bwrdd yn ystyried y graddau y bodlonir yr uchod gan Aelodau Bwrdd ac a oes unrhyw fylchau o ran sgiliau a phrofiad.

Rhwymedigaethau Aelodau Bwrdd

Mae rhwymedigaethau cyfunol a phersonol Aelodau Bwrdd fel a ganlyn:

deall ac arddel gwerthoedd ac amcanion y Gymdeithas;

monitro, goruchwyllo a rheoli materion y Gymdeithas fel ceidwaid ei chenhadaeth;

gweithredu mewn ffordd wrthrychol bob amser a gwasanaethu buddiannau'r Gymdeithas cyn eu buddiannau personol neu fuddiannau unrhyw sector penodol o'r gymuned a wasanaethir gan y Gymdeithas;

defnyddio barn annibynnol ynghylch strategaeth, perfformiad ac atebolrwydd;

sicrhau y gwneir cyfraniad effeithiol trwy baratoi ar gyfer cyfarfodydd a digwyddiadau, mynychu yn rheolaidd a chymryd rhan mewn trafodaethau a phenderfyniadau;

gweithredu fel cenhadon y Gymdeithas bob amser;

cydnabod bod gweithredu o ddifrif yn amcan, heb droi'r Gymdeithas yn fusnes sy'n masnachu er mwyn gwneud elw yn unig;

cadw at Reolau a Chod Llywodraethu y Gymdeithas; a

delio gyda'r broses o benodi a diswyddo Prif Weithredwr y Grŵp.

Llun o'r Bwrdd yn ystod cyfarfod y Bwrdd ym mis Rhagfyr 2023

Bwrdd Rheoli

Alex Ashton

Cadeirydd y Bwrdd

Etholwyd Alex i'r Bwrdd yn 2016 a bu hefyd yn Aelod yn y gorffennol. Mae'n weinidog eglwys ym Mhen-y-bont ar Ogwr ac mae ganddo gysylltiadau cryfion ar draws y gymuned ac ar draws llywodraeth leol, gan ei fod wedi treulio dros ddeng mlynedd yn gweithio mewn adran budd-daliadau awdurdod lleol. Mae Alex yn meddu ar radd Meistr mewn Gweinyddiaeth Fusnes ac mae ganddo brofiad o wasanaethu ar fyrdau amrywiol, fel ymddiriedolwr elusen ac fel llywodraethwr ysgol.

Presenoldeb:

John McPeake

Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd a Cadeirydd y Pwyllgor Pensiynau

Cyfetholwyd John i'r Bwrdd yn 2014 a'i ethol yn 2015. Mae'n cyflawni rolau ar fwrdd Canolfan Gydweithredol y DU dros Dystiolaeth Tai ac ar fwrdd Ymddiriedolaeth Iechyd a Gofal Cymdeithasol y Gorllewin. Cyn hynny roedd John yn Brif Weithredwr Gweithrediaeth Tai Gogledd Iwerddon, ac mae'n Athro Anrhydeddus Cynllunio ym Mhrifysgol Queens, Belfast.

Presenoldeb:

Allwedd

- Wedi mynychu
- Heb fynychu, ond wedi anfon ymddiheuriadau
- Heb gael eu penodi i'r Bwrdd eto

Ymddiswyddiadau

Ni fu unrhyw ymddiswyddiadau yn 2023.

Ymddeoliadau

Pan fydd aelod Bwrdd wedi gwasanaethu am naw mlynedd, byddant yn ymddeol o'r Bwrdd. Ni fu unrhyw ymddeoliadau yn 2023.

Cynhaliwyd y Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol yng Nghaerdydd eleni ym mis Mehefin

Aelodau'r Bwrdd yn cyfarfod preswylwyr yn eu cartrefi yn Ffordd yr Haearn, Caerdydd

Ian Anderson

Cyfetholwyd Ian i'r bwrdd yn 2020. Mae ganddo radd BSc mewn Rheoli, Cyllid a Pholisi Tai. Mae wedi gweithio ym maes budd-dal tai, Cymdeithas Tai BAME ac ar lefel uwch ym maes rheoli tai ac anghenion arbennig. Mae Ian yn byw yng Nghastell-nedd, lle y mae'n weinidog. Mae'n gwneud gwaith gwirfoddol hefyd fel dirprwy gaplan arweiniol ar gyfer Heddlu De Cymru ac fel caplan ar gyfer Bwrdd Iechyd Lleol Abertawe Bro Morgannwg. Mae Ian yn aelod o'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd a'r Pwyllgor Pensiynau.

Presenoldeb:

Ruth Eley

Cyfetholwyd Ruth i'r Bwrdd yn 2015 ac fe'i hetholwyd yn 2016. Mae cefndir Ruth ym maes gofal cymdeithasol ac mae ganddi dros 40 mlynedd o brofiad mewn llywodraeth leol, GIG a'r Adran Iechyd. Mae'n Ymddiriedolwr Gyda'n Gilydd mewn Dementia Bob Dydd (TIDE) ac yn Gyfarwyddwr Rhwydwaith Straeon Bywyd a'i chwmmi ymgynghori ei hun, ac roedd y gwaith a wnaeth yn ddiweddar yn canolbwyntio ar bobl sydd â dementia a gofalwyr teuluol.

Presenoldeb:

Jemma Bere

Cyfetholwyd Jemma i'r Bwrdd yn 2014 ac fe'i hetholwyd yn 2015. Mae'n Rheolwr Polisi ac Ymchwil ar gyfer Cadwch Gymru'n Daclus, ac yn arbenigo mewn cynaliadwyedd amgylcheddol a newid ymddygiad. Yn flaenorol, bu Jemma yn gweithio i CREW Adfywio Cymru a Pharc Rhanbarthol y Cymoedd ac roedd yn ymddiriedolwr gyda'i Grŵp a'i Lloches Cymorth i Fenywod Lleol. Mae Jemma yn un o breswylwyr y Gymdeithas yn Aberhonddu.

Presenoldeb:

Ivor Gittens

Cyfetholwyd Ivor i'r Bwrdd yn 2019. Ar ôl dilyn gyrfa lawn yn yr Awyrlu Brenhinol, bu'n gweithio i'r Weinyddiaeth Amddiffyn fel Swyddog Hyfforddiadol. Mae ganddo brofiad helaeth ym maes gwirfoddoli, bu'n aelod o Bwyllgor Prawf De Morgannwg a bu'n aelod o Awdurdod Heddlu De Cymru hefyd. Yn ogystal, treuliodd Ivor gyfnod fel aelod o Fwrdd Monitro Annibynnol Carchar Y Parc ym Mhen-y-bont ar Ogwr ac mae'n aelod o gorff llywodraethu dwy ysgol yng Nghaerdydd.

Presenoldeb:

Ochr yn ochr â'u dyletswyddau arferol, mae aelodau Bwrdd WWH wedi ymweld â'r canlynol:

- Ein datblygiad o 50 o fflatiau yn Rhodfa Colchester, Caerdydd
- Preswylwyr sydd wedi symud i mewn i Ffordd yr Haearn, Caerdydd yn ddiweddar
- Agoriad swyddogol Cynllun Gofal Ychwanegol Plas yr Ywen, Treffynnon

Peter Harding

Llenwodd Peter swydd a ddigwyddodd ddod yn wag ar y Bwrdd yn 2019 ac fe'i etholwyd i'r Bwrdd yn 2020. Bu'n rheolwr ym maes tai, gan arbenigo mewn llety â chymorth, rheolaeth ranbarthol a datblygu polisi, yna bu'n was sifil i Lywodraeth Cymru. Mae wedi rhedeg ei fusnes ei hun ac ar hyn o bryd mae'n gyfarwyddwr Partneriaeth Cadenza. Mae ganddo brofiad helaeth yn y trydydd sector, mae'n Gadeirydd Cardiff Pedal Power ac yn Drysorydd Canolfan Gelfyddydau Llantarnam Grange. Mae ganddo radd Meistr mewn Gweinyddiaeth Gyhoeddus.

Presenoldeb:

Aelodau Bwrdd yn agoriad cynllun Plas Yr Ywen, Treffynnon

Aideen Hayden

Cyfetholwyd Aideen i'r Bwrdd ym mis Tachwedd 2023. Bu Aideen yn Gadeirydd Bwrdd Threshold (2001-21) a hi oedd llais y sefydliad wrth ymgyrchu dros a sicrhau newidiadau deddfwriaethol mawr ynghylch rheoleiddio'r sector rhent yn Iwerddon. Penodwyd Aideen i Senedd Iwerddon (2011-16) a bu'n Is-Gadeirydd Pwyllgor Cyllid Seneddol Senedd Iwerddon.

Presenoldeb:

Sarah Porter

Ymunodd Sarah â'r Pwyllgor Uniondeb ac Archwilio yn 2014 ac fe'i hetholwyd i'r Bwrdd yn 2015. Mae'n gyfreithiwr ymgyfreitha profiadol, gan arbenigo mewn cyfreitha eiddo ac anghydfodau tenantiaeth, ac mae'n gweithio fel Partner a Phennaeth Ymgyfreitha i RDP Law. Yn ogystal, mae Sarah yn gyfreithiwr iechyd meddwl achrededig sy'n cynrychioli cleientiaid yn ystod gwrandawiadau tribiwnlys i herio'r penderfyniad i'w cadw mewn ysbyty meddwl ac mae'n cynrychioli cleientiaid yn y Llys Gwarchod. Mae Sarah yn gyfryngwr achrededig hefyd.

Presenoldeb:

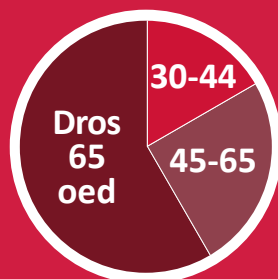
Christine Salter

Cyfetholwyd Christine i'r Bwrdd yn 2019 ac fe'i hetholwyd yn 2020. Mae Christine wedi bod yn gyfrifydd cymwys ers 40 mlynedd a threuliodd ei gyrfya mewn llywodraeth leol, lle'r oedd yn gyfrifol am ystod gyfan y gwasanaethau cymorth ar gyfer y cyngor mwyaf yng Nghymru. Mae ganddi brofiad helaeth ym maes cyllid corfforaethol, rheolaeth strategol, datblygu polisi a chynllunio ariannol. Ers iddi ymddeol yn 2019, mae Christine wedi bod yn gwirfoddoli gyda phlant ac oedolion agored i niwed ac mae'n gyfaill dementia.

Presenoldeb:

Amrywiaeth yn y Bwrdd

Oedran

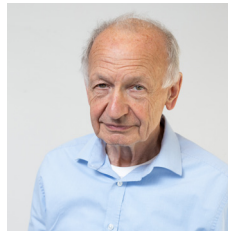
Anabled

Kathy Smart

Etholwyd Kathy i'r Bwrdd ym mis Mehefin 2017. Mae'n ymwneud yn fawr â gwaith elusennol ac mae ganddi radd MSc mewn Entrepreneuriaeth a Busnes. Mae hi'n byw ym Mro Morgannwg.

Kevin Taylor

Cyfeitholwyd Kevin i'r Bwrdd yn 2016 ac fe'i etholwyd yn 2017. Mae Kevin yn gyfrifydd cymwys ac mae ganddo dros 40 mlynedd o brofiad helaeth. Ers iddo ymddeol yn 2014, mae wedi bod yn weithgar ym maes tai, gan wirfoddoli gydag elusen a menter gymdeithasol yn Aberteifi. Mae'n byw yn Sir Benfro.

Joy Williams

I ddechrau, llenwodd Joy swydd a ddigwyddodd ddod yn wag ar y Bwrdd yn 2018 ac fe'i penodwyd i'r Bwrdd yn 2020. Arferai fod yn athrawes gynradd cyn iddi weithio ar brosiect cyflogadwyedd gwasanaethau cymdeithasol. Mae hi wedi rhedeg ei busnes ei hun hefyd. Mae hi wedi gweithio yn y sector digartrefedd ar draws Cymru er 2012. Mae ei meysydd arbenigol yn cynnwys polisi a deddfwriaeth digartrefedd, a chomisiynu gan y sector cyhoeddus.

Presenoldeb:

Presenoldeb:

Presenoldeb:

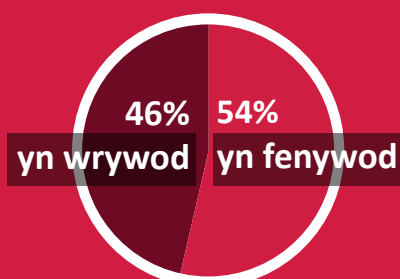

Roedd cynrychiolwyr elusennau a gefnogir gan y Bwrdd wedi mynychu'r Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol

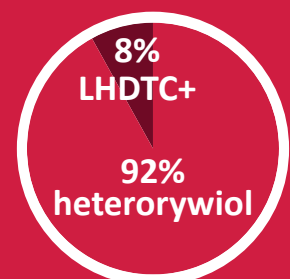
Ethnigrwydd

Rhyw

Cyfeiriadedd Rhywiol

Rheolaeth fewnol

Mae'r Bwrdd yn cydnabod ei gyfrifoldeb dros sicrhau bod gan y Gymdeithas a'r Grŵp systemau rheolaeth mewn grym sy'n briodol ar gyfer yr amgylcheddau busnes amrywiol y maent yn gweithredu ynddynt. Cynlluniwyd y rheolaethau hyn er mwyn cynnig sicrwydd rhesymol ynghylch:

dibynadwyedd gwybodaeth ariannol a ddefnyddir yn y Gymdeithas a'r Grŵp neu er mwyn ei chyhoeddi;

y ffaith bod cofnodion cyfrifyddu cywir yn cael eu cadw; a

diogelu asedau yn erbyn trefnu neu ddefnydd anawdurdodedig.

Cyfrifoldeb y Bwrdd yw pennu a chynnal systemau rheolaeth ariannol fewnol.

Dim ond sicrwydd rhesymol, ac nid sicrwydd absoliwt y gall systemau o'r fath eu cynnig yn erbyn colled neu gamddatgan ariannol sylweddol.

Mae elfennau allweddol yn cynnwys sicrhau:

bod polisiau a gweithdrefnau ffurfiol mewn grym, gan gynnwys dogfennaeth systemau a rheolau allweddol sy'n ymwneud â dirprwyo awdurdod, sy'n caniatáu monitro rheolaethau a chyfyngu defnydd anawdurdodedig o asedau'r Gymdeithas;

bod staff sy'n meddu ar brofiad a chymwysterau addas yn cymryd cyfrifoldeb dros swyddogaethau busnes pwysig (sefydlwyd gweithdrefnau blynyddol er mwyn cynnal safonau perfformiad, yn ogystal â hunan-ardystio rheoli risg ym mhob maes);

bod y Bwrdd yn cynnal adolygiad chwarterol o'r prif risgiau y mae'r Gymdeithas a'r Grŵp yn eu hwynebu;

bod rhagolygon yn cael eu paratoi sy'n caniatáu i'r Bwrdd fonitro'r prif risgiau busnes a'r amcanion a'r cynnydd tuag at gynlluniau ariannol a bennwyd ar gyfer y flwyddyn a'r tymor canolig;

bod cyfrifon rheoli rheolaidd yn cael eu paratoi yn brydlon, gan ddarparu'r wybodaeth ariannol a gwybodaeth arall berthnasol, dibynadwy a diweddaraf ac amrywiadau arwyddocaol o ragolygon yn cael eu hymchwilio pan fo hynny'n briodol;

bod yr holl fentrau newydd, ymrwymadau mawr a phrosiectau buddsoddi arwyddocaol yn destun gweithdrefn awdurdodi ffurfiol, trwy gyfrwng pwyllgorau perthnasol sy'n cynnwys Aelodau Bwrdd ac eraill;

bod y Pwyllgor Archwilio a Risg yn adolygu adroddiadau gan reolwyr, y Rheolwr Archwilio Mewnol a chan yr archwilwyr allanol er mwyn cynnig sicrwydd rhesymol bod gweithdrefnau rheoli mewn grym ac yn cael eu dilyn a

bod gweithdrefnau ffurfiol wedi cael eu sefydlu er mwyn cymryd camau priodol i gywiro gwendidau a nodwyd o'r adroddiadau uchod.

Mae'r Bwrdd yn teimlo'n fodlon bod y Gymdeithas a'r Grŵp yn meddu ar adnoddau digonol er mwyn parhau i fod mewn bodolaeth gweithredol hyd y gellir rhagweld ac ar hyn o bryd, nid yw'n gweld unrhyw reswm i'r sefyllfa newid.

Mae'r Bwrdd yn fodlon hefyd nad oes unrhyw wendidau yn system rheolaeth fewnol y Gymdeithas a allai arwain at golledion sylweddol, cynlluniau wrth gefn neu ansicrwydd y byddai gofyn eu datgelu yn y datganiadau ariannol neu yn adroddiad yr archwilydd am y datganiadau ariannol.

Sicrwydd a risg

Mae'r Bwrdd wedi ymrwymo i reoli risg er mwyn cyflawni gweledigaeth a nodau'r Grŵp, gan barhau i fod yn fusnes hyfyw a chynaliadwy. Mae rheoli risg yn rhan bwysig o unrhyw sefydliad llwyddiannus a gall ei ddefnyddio helpu i sicrhau gweithgarwch cynllunio prosiect a busnes effeithiol, fel y caiff adnoddau a sylw eu cyfeirio mewn ffordd briodol.

Mae'r Bwrdd yn glir am y prif risgiau y mae'r Gymdeithas yn eu hwynebu ac mae'n cael sicrwydd addas bod y risgiau hyn wedi cael eu lliniaru mewn ffordd gywir. Yn gyffredinol, mae'r Grŵp yn gweithredu mewn amgylchedd risg isel a byddai'r rhan fwyaf o'r digwyddiadau neu bethau y gallent gael effaith niweidiol ar y busnes yn cymryd amser sylweddol i gael effaith. Byddai

unrhyw ddigwyddiad o'r fath yn cael ei nodi trwy gyfrwng rheolaeth dydd i ddydd cyn bod niwed sylweddol yn digwydd.

Mae'r Bwrdd yn cael diweddariadau chwarterol am berfformiad gweithredol ac ariannol y sefydliad, sy'n cynnwys yr hunanwerthusiad treigl a gynhelir er mwyn sicrhau gwelliant parhaus ym mhob maes o'r busnes. Mae hyn yn sicrhau bod ffocws digonol yn cael ei gynnal ar y materion hynny sy'n peri risg i gyflawni amcanion strategol y Bwrdd os na chânt eu rheoli mewn ffordd gywir. Yn ogystal, mae'r adroddiad hwn yn cynnwys sicrwydd bod y trefniadau rheoli angenrheidiol mewn grym ac yn effeithiol wrth ddiogelu'r busnes a lleihau risg canlyniadau negyddol gymaint ag y bo modd, neu bod camau'n cael

eu cymryd pan na fydd hyn yn wir.

Mae'r Bwrdd wedi nodi naw maes risg bras y mae gofyn iddo gael sicrwydd yn eu cylch, ac mae'r rhain yn cynnwys yr holl elfennau sy'n angenrheidiol er mwyn gallu llywodraethu'r Gymdeithas yn dda, darparu gwasanaethau o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar y cwsmer a meddu ar hyfywedd ariannol.

O fewn y naw maes hwn, ceir prif systemau'r Gymdeithas (y gwasanaethau y mae cwsmeriaid yn eu cael), y gwasanaethau 'cefn swyddfa' sy'n galluogi'r busnes i redeg gan gynnwys rheolaeth ariannol, ei darpariaeth er mwyn diogelu iechyd a diogelwch staff a chwsmeriaid a'i threfniadau arwain a llywodraethu. Mae Fframwaith Sicrhau y Bwrdd yn cefnogi pob maes risg.

Ymwelodd aelodau Bwrdd TWW â phreswylwyr yn Ffordd Yr Haearn yn ardal Grangetown, Caerdydd

Maes risg	Crynodeb o'r risg	Yr hyn yr ydym yn rhoi sylw iddo
Incwm digonol	NAD oes incwm digonol yn dod i mewn	Incwm y rhai sy'n hunan-dalu, incwm gan y system budd-daliadau, colled oherwydd eiddo gwag ac incwm grant
Gwariant	NA chaiff yr holl wariant ei reoli	Gwariant ar ddatblygu, gwariant ar gynnal a chadw, gwariant ar orbenion a rheoli staff ac adnoddau
Argaeledd cronfeydd i gyflawni ymrwymadau	NAD oes cronfeydd digonol ar gael i gyflawni ymrwymadau	Llif arian ac arian rhydd, ein sgôr credyd a'n cyfamodau cyllido
Sgôr credyd digonol	NAD ydym yn sicrhau swm digonol o arian rhydd er mwyn cael sgôr credyd digon cadarn i ailgyllido benthyciadau presennol a sicrhau benthyciadau newydd	Cynhyrchu arian rhydd a'r sgôr credyd yn aros yn uwch nag 1.25 dros gyfnod rhagolygol o 5 mlynedd
Diogelu data a systemau TGCh	NAD yw colli systemau neu data yn cael ei atal	Gallu seilwaith, gallu cymhwysiad, rheolaeth a mynediad i ddata a diogelwch dyfeisiau
Cydymffurfiaeth eiddo	NAD yw cartrefi yn ddiogel i bobl fyw ynddynt	Gwasanaethu nwy, diogelwch trydanol, diogelwch tân, legionella, asbestos, gwasanaethu lifftiau, meysydd chwarae a SATC
Iechyd a diogelwch staff	NAD yw staff yn ddiogel rhag niwed neu gamdriniaeth	Cam-drin corfforol, effaith damweiniau yn y gwaith ar iechyd neu ddiogelwch yn y gwaith ac aflonyddu neu fwlio
Llywodraethu ac arweinyddiaeth	NAD yw'r staff a'r aelodau Bwrdd cywir yn eu lle fel bod GTWW yn parhau i fod yn gyfreithlon, gan gyflawni ei amcanion	Nifer y sgiliau sydd gan staff, trefniadau a chyfansoddiad y Bwrdd a barnau a chanllawiau rheoliadol
Rhwymedigaethau busnes a gwasanaeth landlord	NAD yw GTWW yn cyflawni ei rwymedigaethau fel landlord/darparwr gwasanaeth	Rhwymedigaethau trwsio a chyflwr eiddo, torri amodau tenantiaeth a gofynion rheoliadol

Sut ydym yn mesur ac yn adrodd	Statws gweddilliol
<p>Mae ein ffyrdd o weithio a'n system tai newydd wedi caniatáu i ni barhau i gasglu mwy o rhent a lleihau ein hôl-ddyledion. Mae'r system yn dweud wrthym faint y mae'r preswlydd yn ei dalu a faint sy'n dod o'r system budd-daliadau. Mae'n rhoi gwybod i ni pan na fydd yr hyn yr oeddem yn disgwyl iddo ddigwydd, wedi digwydd, fel ein bod yn ymateb yn gyflym. Rydym yn troi eiddo o gwmpas yn gyflym, gan reoli colledion eiddo gwag a sicrhau cymaint o incwm ar ffurf grantiau ag y bo modd.</p>	<p>CANOLIG</p>
<p>Rheolir costau yn llym, ac mae gofyn i'r Bwrdd gymeradwyo codiadau cyflog. Cyflawnir rhan fwyaf y gwaith cynnal a chadw gan Cambria. Mae gennym drefniadau partneru hirdymor i adeiladu cartrefi newydd. Mae gofyn sicrhau cymeradwyaeth flynyddol ar gyfer yr holl weithgarwch ail-fuddsoddi mewn eiddo ac mae modd addasu lefelau gwaith os bydd costau uned yn codi.</p>	<p>CANOLIG</p>
<p>Mae gennym strategaeth trysorlys glir a pherthnasoedd cadarn gydag amrediad o fenthycwyr. Ceir gweithgarwch monitro perfformiad chwarterol manwl gyda ffocws ar lif arian rhydd, ein sgôr credyd a'n hylifedd, ynghyd â gweithgarwch adrodd ychwanegol am hylifedd yn ystod pob cyfarfod Bwrdd. Adolygir cyfamodau bob chwarter a chaiff cronfeydd eu sicrhau ymhell o flaen pryd, gyda chymorth cyfleuster credyd cylchol.</p>	<p>ISEL</p>
<p>Deall a gwneud y defnydd gorau o'r adnodd staffio presennol. Adolygu effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd prosesau darparu gwaith cynnal a chadw. Adolygiad o gwmpas a graddfa'r buddsoddiad mewn datrysiadau TGCh a Rheoli Gwybodaeth. Adolygu gweithgarwch caffael a barnau tystiolaeth o werth. Adrodd am y sefyllfa ariannol i'r Bwrdd bob chwarter.</p>	<p>CANOLIG</p>
<p>Rydym wedi gwneud buddsoddiad clir mewn asedau a meddalwedd, gyda chymorth yr arbenigedd o fewn ein strwythur staff. Mae gennym gynlluniau adfer mewn argyfwng a pharhad busnes clir, a weithiodd yn dda yn ystod y pandemig. Rydym yn cynnal archwiliadau gwe-rwydo ac archwiliadau diogelwch gwybodaeth rheolaidd.</p>	<p>CANOLIG</p>
<p>Mae gennym ddogfennau fframwaith sicrwydd cydymffurfiaeth sefydledig, gyda chymorth sgiliau a systemau sefydledig. Cyflawnir llawer o'n gwaith cydymffurfio yn fewnol gan ddefnyddio Cambria, a'r gweddill gyda phartneriaid hirdymor yr ymddiriedir ynddynt. Ceir system adrodd haenog, gydag adroddiadau lefel rheoli yn cael eu huwchgyfeirio i adroddiadau cydymffurfiaeth eiddo chwarterol i'r Bwrdd.</p>	<p>CANOLIG</p>
<p>Mae gennym bolisi iechyd a diogelwch clir a'r asesiadau risg angenrheidiol, gyda chymorth fframwaith Sicrwydd y Bwrdd.</p>	<p>ISEL</p>
<p>Mae gennym staff profiadol a Bwrdd amrywiol sy'n manteisio ar ystod eang o sgiliau. Mae ein rheolau llywodraethu yn gadarn ac yn cyd-fynd â Chod Llywodraethu Cartrefi Cymunedol Cymru (CCC). Mae gennym broses hunanasesu drylwyr yn ei lle er mwyn dilysu bod gan y Bwrdd fynediad i'r wybodaeth gywir ar yr adeg gywir.</p>	<p>ISEL</p>
<p>Mae gennym ddiwylliant clir, gyda set o egwyddorion gweithredol sy'n tywys ein staff. Rydym yn cynnal arolygon rheolaidd o gyflwr y stoc ac ymarferion galw preswylwyr er mwyn sicrhau ein bod yn siapio ac yn gweithredu ein gwasanaethau yn unol ag anghenion ein preswylwyr.</p>	<p>ISEL</p>

Tîm gweithredol

Anne Hinchey

Prif Weithredwr y Grŵp

Ymunodd Anne â'r Grŵp ym 1999 ac fe'i penodwyd yn Brif Weithredwr y Grŵp yn 2006. Mae ganddi brofiad helaeth yn y sector cymdeithasau tai, y sector gwirfoddol a'r sector awdurdodau lleol yng Nghymru, ar ôl cychwyn ar ei gyrfa fel swyddog casglu rhent ym 1985 yng Nghaerdydd. Mae gan Anne radd BA mewn Hanes a Gwleidyddiaeth, gradd MA mewn Addysg, ac mae'n Gymrawd y Sefydliad Tai Siartredig.

Joanna Davoile

Cyfarwyddwr Gweithredol
(Gweithrediadau)

Mae Joanna wedi bod yn gweithio yn y sector tai cymdeithasol yng Nghymru a Lloegr ers dros 20 mlynedd, ar ôl treulio rhan fwyaf yr amser hwnnw ym maes datblygu tai cymdeithasol newydd. Mae gan Jo ddiploma arweinyddiaeth ôl-raddedig, gradd Meistr mewn Gweinyddu Busnes ac mae'n Hyfforddwr Proffesiynol achrededig. Ymunodd Jo â'r Grŵp fel Cyfarwyddwr Datblygu yn 2019, cyn dod yn Gyfarwyddwr Gweithredol (Gweithrediadau) yn 2022.

Stuart Epps

Cyfarwyddwr Gweithredol
(Cyllid a Datblygu)

Ymunodd Stuart â'r Grŵp yn 2011 a daeth yn Gyfarwyddwr Gweithredol (Cyllid a Datblygu) ar ddechrau 2016. Mae ganddo dros 30 mlynedd o brofiad fel gweithiwr cyllid proffesiynol uwch ym maes datblygu eiddo, ymgynghori yn yr amgylchedd adeiledig ac adeiladu yng Nghymru. Mae Stuart yn Gyfrifydd Siartredig cymwysedig.

Steve Porter

Cyfarwyddwr Gweithredol
(Datblygu Sefydliadol)

Ymunodd Steve â'r Grŵp yn 2008 fel Pennaeth Gwasanaethau Eiddo cyn dod yn Gyfarwyddwr Gweithrediadau yn 2012 ac yn Gyfarwyddwr Gweithredol (Asedau) yn 2019. Mae'n meddu ar gymhwyster proffesiynol ac mae ganddo dros 30 mlynedd o brofiad mewn amrywiaeth o rolau arwain uwch ym maes tai, adeiladu a chynnal a chadw.

Alex Stephenson

Cyfarwyddwr Gweithredol
(Strategaeth Gorfforaethol a Gwasanaethau)

Mae gan Alex bron i 20 mlynedd o brofiad ym maes tai. Ar ôl ymuno â'r Grŵp yn yr adran gyllid yn 2004 fel cyfrifydd cymwys, aeth ymlaen i gael ei benodi yn Pennaeth Gwasanaethau Eiddo ac yn Gyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol cyn dod yn Gyfarwyddwr Gweithredol (Strategaeth Gorfforaethol a Gwasanaethau) ar ddechrau 2020.

Bu Shayne Hembrow yn Ddirprwy Brif Weithredwr tan ei ymddeoliad ym mis Medi 2023 ar ôl treulio 17 mlynedd yn gweithio i'r Grŵp.

Hoffem ddiolch i Shayne am ei holl waith caled, ei weledigaeth a'i ymroddiad dros y blynyddoedd, ac rydym yn dymuno ymddeoliad hapus iawn iddo.

Pwyllgor Archwilio a Risg

Cyfansoddiad

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn cynnwys o leiaf 8 aelod, a bydd hyd at 3 ohonynt yn **aelodau annibynnol**.

Mae gan **aelodau annibynnol** yr holl hawliau a'r cyfrifoldebau sydd gan yr Aelodau Bwrdd sy'n eistedd ar y Pwyllgor ond ni allant fod yn aelodau o unrhyw bwyllgorau eraill neu Fwrdd y Gymdeithas.

Mae'r Pwyllgor yn cyfarfod o leiaf dair gwaith y flwyddyn, sef yr hyn a fernir yn briodol er mwyn ei alluogi i gyflawni ei rôl a'i gyfrifoldebau mewn ffordd effeithiol.

Cyfrifoldebau

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn is-bwyllgor o Fwrdd Grŵp TWW, a sefydlwyd i helpu'r Bwrdd i gyflawni ei gyfrifoldebau.

Mae'r Pwyllgor yn gyfrifol am gynnig sicrwydd i'r Bwrdd trwy ddwyn craffu annibynnol a her i unrhyw fater yn ei gylch gwaith, yn unol â phenderfyniad Bwrdd Grŵp TWW. Mae hyn yn cynnwys cael trosolwg o:

- drefniadau rheoli mewnol a phrosesau rheoli risg; a
- swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol.

Aelodau Bwrdd

John McPeake

Cadeirydd

Presenoldeb:

Ian Anderson

Presenoldeb:

Ruth Eley

Presenoldeb:

Peter Harding

Presenoldeb:

Christine Salter

Presenoldeb:

Kevin Taylor

Presenoldeb:

Aelodau Annibynnol

Paul Evans

Presenoldeb:

Kathy James

Presenoldeb:

Allwedd

- Wedi mynychu
- Heb fynychu, ond wedi anfon ymddiheuriadau
- Heb gael eu penodi i'r Bwrdd eto

Ymddiswyddiadau

Ymddiswyddodd Lisa Lake a Julie Wilson-Thomas, aelodau annibynnol, yn ystod y flwyddyn.

Archwiliad Mewnol

Darparir y gwasanaeth Archwilio Mewnol gan dîm mewnol bychan, dan arweiniad Rheolwr Archwilio Mewnol sy'n aelod cymwys o'r Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig yng Nghymru a Lloegr, ac y mae ganddo flynyddoedd lawer o brofiad ym maes archwilio, yn waith archwilio mewnol ac allanol. Cefnogir y Rheolwr Archwilio Mewnol gan Archwilydd Mewnol profiadol sy'n aelod o'r Sefydliad Siartredig Archwilywyr Mewnol.

Mae gan yr archwiliad mewnol hawliau digyfngiad i droi at yr holl ddogfennau, cofnodion a gwybodaeth, ac ni osodir unrhyw digyfngiadau ar gwmpas y gwaith.

Yn ystod 2023, fel sydd wedi digwydd yn ystod blynyddoedd blaenorol, cynhaliwyd gwaith Archwilio Mewnol yn unol â

rhaglen waith a gymeradwywyd gan y Pwyllgor Archwilio a Risg. Cwblhawyd ymarfer i ddiweddarau'r maes archwilio o ble y tynnir gweithgareddau archwilio er mwyn ei alluogi i gael cysylltiad mwy agos gyda Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd. Bydd y gwaith hwn yn cynorthwyo'r Pwyllgor i asesu lefel y sicrwydd archwilio mewnol a ddarparir ar draws gweithgareddau a meysydd risg diffiniedig.

Yn ystod pob cyfarfod Pwyllgor a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn, cafwyd adroddiadau a oedd yn rhoi crynodeb o ganfyddiadau gwaith archwilio mewnol arferol a gwblhawyd ers y cyfarfod diwethaf, fel y dangosir yn y diagram gyferbyn. Mewn achosion lle y nodwyd gwendidau neu faterion eraill y mae angen

rhoi sylw iddynt, cytunwyd ar gynlluniau gweithredu gyda'r rheolwyr ac fe'u cyflwynwyd i'r Pwyllgor i'w cymeradwyo, ac ar ôl hyn, cafodd y Pwyllgor ddiweddariadau rheolaidd am statws cynlluniau gweithredu archwilio mewnol cytunedig.

Gydag asesiad o'r amgylchedd rheoli, roedd gwaith archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn wedi cynnwys amrediad o adolygiadau thematig gweithredol ac ariannol yn unol â'r rhaglen waith a bennwyd gan y Pwyllgor, fel y nodir ei fanylion gyferbyn. Cadarnhaodd y Pwyllgor bod y rheolwyr wedi cymryd camau priodol i roi sylw i wendidau a nodwyd, a daeth i'r casgliad bod fframwaith llywodraethu, rheoli risg a systemau rheoli mewnol y Gymdeithas yn ddigonol ac yn effeithiol.

Archwiliad Allanol

Yn ystod y flwyddyn, ailbenodwyd Beever & Struthers am 3 blynedd pellach, ar ôl iddynt gael eu penodi yn Archwilywyr Allanol y Grŵp yn 2020 yn y lle cyntaf. Mae'r Pwyllgor yn adolygu'r cynllun archwilio gan yr

archwilydd allanol bob blwyddyn, gan ystyried ei gwmpas a'i ddigonolrwydd. Mae'r Pwyllgor yn adolygu adroddiadau gan yr archwilydd allanol yn dilyn pob elfen arwyddocaol o waith archwilio ac mae'n cyfarfod o

leiaf unwaith y flwyddyn gyda'r archwilydd allanol heb fod unrhyw gyfarwyddwyr gweithredol na rheolwyr yn bresennol. Mae'r Pwyllgor wedi asesu'r archwilydd allanol ac mae'n ystyried ei fod yn annibynnol.

Effeithiolrwydd rheolaeth fewnol

Daeth y Pwyllgor i'r casgliad bod fframwaith llywodraethu, gweithgarwch rheoli risg a systemau rheolaeth fewnol y Gymdeithas yn ddigonol ac yn effeithiol. Mae'r Pwyllgor wedi adolygu ei waith ar gyfer 2023 ac mae'n barnu ei fod yn

cydymffurfio â'i gylch gorchwyl a darpariaethau perthnasol Cod Llywodraethu CCC.

Ni nododd yr archwiliad allanol unrhyw wendidau o bwys yn y systemau cyfrifyddu a rheolaeth fewnol yn ystod eu harchwiliad.

Mae'r Pwyllgor yn teimlo bod gan y Gymdeithas system o reolaethau mewn grym sy'n briodol i'r amgylcheddau busnes amrywiol y mae'n gweithredu ynddynt, ac ni nodwyd unrhyw wendidau arwyddocaol yn y systemau hyn.

Mawrth 2023

Rhoi sylw dilynol i gyfleusterau Debyd Uniongyrchol

Blaenraglen gwaith archwilio mewnol

Cyfarfod preifat gyda'r archwilydd mewnol

Diweddariad am y cynnydd wrth weithredu camau gweithredu yr archwiliad mewnol

Adolygiad o lythyr rheoli archwilio Allanol y Grŵp ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2022

Cyfarfod preifat gyda'r archwilydd allanol

Adolygiad cyn cyfarfod y Bwrdd o adroddiad blynyddol a datganiadau ariannol 2022

Gorffennaf 2023

Adolygiad o adroddiadau archwilio mewnol thematig:

- Iechyd a Diogelwch
- Diogelwch Nwy
- Asbestos
- Debyd Uniongyrchol
- Gosodiadau
- Cofrestrau Statudol

Diweddariad am y cynnydd wrth weithredu camau gweithredu yr archwiliad mewnol

Blaenraglen gwaith archwilio mewnol

Adolygiad o Fodel Gweithredol Corfforaethol

Diwrnod Cwrdd i Ffwrdd y Pwyllgor – rôl y pwyllgor

Hydref 2023

Adolygiad o adroddiadau archwilio mewnol thematig:

- Taliadau Gwasanaeth
- Systemau trydanol
- Cywirdeb Data
- Diweddariad Iechyd a Diogelwch

Diweddariad am y cynnydd wrth weithredu camau gweithredu yr archwiliad mewnol

Blaenraglen gwaith archwilio mewnol

Cymeradwyo cynllun yr archwiliad allanol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

Ail-gymeradwyo'r contract ar gyfer archwilwyr allanol

Cod Llywodraethu CHC – adolygiad cydymffurfiaeth blynyddol

Cyflwyniad am Barhad y Busnes / Diogelwch Seiber

Ionawr 2024

Adolygiad o adroddiadau archwilio mewnol thematig:

- Lleithder a Llwydni
- Rheoli ôl-ddyledion blaenorol
- Recriwtio

Diweddariad am y cynnydd wrth weithredu camau gweithredu yr archwiliad mewnol

Blaenraglen gwaith archwilio mewnol

Sgoriau yr Archwiliad Mewnol

Crynodeb o weithgareddau archwilio mewnol

Adolygiad o adroddiad archwilio mewnol interim 2023

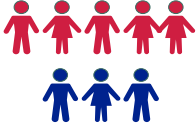
Adolygiad o gylch gorchwyl y Pwyllgor

Adroddiad blynyddol am gydymffurfiaeth gyda gofynion rheoliadol

Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd

Pwyllgor Pensiynau

Cyfansoddiad

Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn cynnwys hyd at bum aelod, y gall hyd at ddau ohonynt fod yn aelodau annibynnol.

Cynghorir y Pwyllgor gan actiwari annibynnol a benodir gan y Gymdeithas, sy'n mynychu pob cyfarfod.

Gall y Bwrdd ddewis penodi aelodau annibynnol hefyd i'r pwyllgor, sy'n meddu ar brofiad o bensiynau, ond nid oes gofyn gwneud hyn ar hyn o bryd.

Mae'r Pwyllgor yn **cyfarfod o leiaf dair gwaith y flwyddyn**, neu'n amlach na hynny, yn ôl y gofyn.

Aelodau'r Bwrdd

John McPeake
Cadeirydd

Presenoldeb:

Peter Harding

Presenoldeb:

Christine Salter

Presenoldeb:

Kevin Taylor

Presenoldeb:

Mynychodd Ian Anderson a Ruth Eley gyfarfod mis Mawrth 2023, ond roeddent wedi ymddiswyddo ar ôl hynny gan bod y Bwrdd wedi penderfynu lleihau nifer yr aelodau presennol ar y pwyllgor i bedwar.

Allwedd

Wedi mynychu

Heb fynychu, ond wedi anfon ymddiheuriadau

Cyfrifoldebau

Mae'r Pwyllgor Pensiynau yn is-bwyllgor o Fwrdd Grŵp TWW, a sefydlwyd er mwyn helpu'r Bwrdd i gyflawni ei gyfrifoldebau.

Mae'r Pwyllgor yn gyfrifol am gynnig sicrwydd i'r Bwrdd trwy ddwyn gweithgarwch craffu a her annibynnol i unrhyw fater o fewn ei gylch gwaith, yn unol â'r hyn a bennir gan Fwrdd Grŵp TWW.

Mae gan y Pwyllgor drosolwg o

Gynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West (CPGTWW) ac unrhyw drefniadau pensiwn eraill, gyda'r nod o wneud argymhellion i'r Bwrdd ac i ymddiriedolwr annibynnol CPGTWW.

Mae'r Pwyllgor yn adolygu perfformiad buddsoddi adran â buddion wedi'u diffinio CPGTWW. Wrth wneud hyn, mae'n cael adroddiadau gan Ymddiriedolwr y cynllun a chynghor gan gynghorydd actiwaraid annibynnol a benodir gan TWW. Gall y Pwyllgor gynnig

newidiadau i Ymddiriedolwr CPGTWW.

Mae'r Pwyllgor yn adolygu prisiad tair blynedd adran buddion wedi'u diffinio CPGTWW. Wrth wneud hyn, mae'n cael cyngor gan gynghorydd actiwaraid annibynnol a benodwyd gan TWW ynghylch pa mor rhesymol yw'r tybiaethau a ddefnyddiwyd a chywirdeb y data a ddefnyddiwyd gan yr Ymddiriedolwr i baratoi'r prisiad. Gall y Pwyllgor gynnig newidiadau i'r prisiad i

Mawrth 2023

- Cyflwyniad am ganlyniadau'r prisiad drafft

Mehefin 2023

- Cymeradwyo canlyniadau'r prisiad

Medi 2023

- Diweddariad am y cynllun pensiwn
- Cyflwyniad am berfformiad y cynllun
- Cyflwyniad gan TPT am y ffordd y caiff y cynllun ei redeg

Ionawr 2024

- Diweddariad am y cynllun pensiwn, gan gynnwys perfformiad y cynllun
- Cyflwyno adroddiad First Watch
- Blaenraglen waith

Prisiad Pensiwn

Cynhaliwyd prisiad tair blynedd cyntaf Cynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West (CPGTWW), sef cynllun pensiwn y Grŵp a weinyddir gan Yr Ymddiriedolaeth Pensiynau (TPT) ar 30 Medi 2022. Caiff y cynllun ei redeg fel cynllun â buddion wedi'u diffinio unigol agored i groniadau, gyda strategaeth fuddsoddi sy'n canolbwyntio ar dwf buddsoddiad, gyda dyraniad uwch i asedau twf.

Roedd y Pwyllgor yn glir y dylai'r tybiaethau sy'n sail i'r prisiad adlewyrchu hyn ac y dylent sicrhau bod cyfraddau gwasanaeth yn y dyfodol yn parhau ar lefelau fforddiadwy ar gyfer staff ac ar gyfer y Grŵp. Cyflawnwyd hyn, a gwnaethpwyd heriau llwyddiannus ynghylch sawl pwynt gydag actiwari'r cynllun. Cytunwyd ar y gwaged actiwaraidd yn y cynllun ar 30 Medi 2022, sef £3.8m. Cytunwyd ar ostyngiad mewn cyfraddau gwasanaeth yn y dyfodol ar gyfer staff a'r Gymdeithas, a ddaeth i rym ym mis Gorffennaf 2023. Mae codiadau mewn cyfraddau gilt yn ddiweddar wedi golygu mai amcangyfrif cyfredol y gwaged actiwaraidd yw £7.9m ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r cyfrifyddu (yn hytrach na'r gwaged actiwaraidd) yn y tabl i'r dde.

Ymddiriedolwr CPGTWW.

Mae'r Pwyllgor yn argymhell rhaniad unrhyw newidiadau i gyfraniadau sy'n ofynnol i adran buddion wedi'u diffinio CPGTWW i'r Bwrdd.

Mae'r Pwyllgor yn ystyried perfformiad cyffredinol Ymddiriedolwr CPGTWW a gall gynnig newid o ran Ymddiriedolwr i'r Bwrdd pan fo hynny'n briodol.

Mae'r Pwyllgor yn monitro

perfformiad adran cyfraniadau wedi'u diffinio CPGTWW. Wrth wneud hyn, mae'n cael adroddiadau gan Ymddiriedolwr y cynllun a chynghor gan gynghorydd actiwaraidd annibynnol a benodir gan TWW. Gall y Pwyllgor gynnig gwahanol ddarparwr pensiynau â chyfraniadau wedi'u diffinio i'r Bwrdd pan fo hynny'n briodol.

Crynodeb o brif symudiadau cyfrifyddu

Cynllun Pensiwn CPGTWW	£m
Gwaged pensiwn cyfrifyddu ar 31 Rhagfyr 2022	10,604
Cyfraniadau diffyg arferol	967
Cyfraniadau arferol i'r gwasanaeth yn y dyfodol	790
Cyfraniad untro	1,100
Treuliau a chost presennol y gwasanaeth	(1,289)
Newidiadau mewn tybiaethau (cyfradd gilt uwch yn bennaf)	(2,538)
Gwaged pensiwn cyfrifyddu ar 31 Rhagfyr 2022	9,634

Datganiad o Gyfrifoldeb y Bwrdd

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am baratoi'r adroddiad a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith a rheoliadau perthnasol. Mae Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 a deddfwriaeth tai cymdeithasol

cofrestredig yn mynnu bod y Bwrdd yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol, sy'n cynnig darlun cywir a theg o gyflwr y Grŵp a'r Gymdeithas ac o'r Incwm a'r Gwariant ar gyfer y cyfnod dan sylw.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae gofyn i'r Bwrdd:

- Ddewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna, eu gweithredu mewn ffordd gyson,
- Ffurio barnau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus,
- Nodi a ddilynwyd safonau cyfrifyddu perthnasol, yn unol ag unrhyw amrywiadau o bwys a ddatgelir ac a esbonnir yn y datganiadau ariannol, a
- Paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Grŵp a'r Gymdeithas yn parhau i fod mewn busnes.

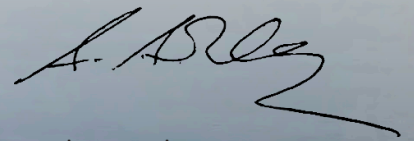
Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cywir sy'n datgelu gyda manylder rhesymol sefyllfa ariannol y Grŵp a'r Gymdeithas ar unrhyw adeg, ac sy'n ei alluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, Rheoliadau Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol (Cyfrifon Grŵp) 1969, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a'r Penderfyniad Cyffredinol (Cymru) ynghylch Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig

2015. Mae ganddo gyfrifoldeb cyffredinol dros gymryd camau rhesymol i ddiogelu asedau'r Grŵp a'r Gymdeithas ac atal a darganfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am gynnal gwefan y Grŵp a'r Gymdeithas ac am ei huniondeb. Gallai deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig ynghylch paratoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Datganiad Cydymffurfiaeth

Mae'r Bwrdd yn cadarnhau y paratowyd yr Adroddiad Strategol hwn yn unol â'r egwyddorion a nodir yn SORP 2022 ar gyfer Darparwyr Tai Cymdeithasol Cofrestredig. Cymeradwywyd yr Adroddiad Strategol ar 23 Gorffennaf 2024 ac fe'i lofnodwyd ar ei ran gan:

Mr Alex Ashton
Cadeirydd y Bwrdd

Ein datblygiad newydd o 6 fflat a thŷ yn Penmaenhead, sy'n edrych allan dros Hen Golwyn

Adroddiad yr Archwilydd i aelodau Cym

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Cymdeithas Tai Wales & West Cyfyngedig (y Gymdeithas) a'i his-gwmnïau (y Grŵp) ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023, sy'n cynnwys y Datganiad Incwm Cynhwysfawr Cyfunol a Chymdeithas, Datganiad Newidiadau i Gronfeydd wrth Gefn Cyfunol a Chymdeithas, Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol Gyfunol a Chymdeithas, y Datganiad Llif Arian Cyfunol a'r nodiadau i'r datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o'r polisiau cyfrifyddu arwyddocaol yn nodyn 1. Y fframwaith adrodd ariannol a weithredwyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu y Deyrnas Unedig, gan gynnwys FRS 102 "Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon" (Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn cynnig darlun cywir a theg o gyflwr y Grŵp a'r Gymdeithas ar 31 Rhagfyr 2023, ynghyd ag incwm a gwariant y Grŵp ac incwm a gwariant y Gymdeithas ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar yr adeg honno;
- wedi cael eu paratoi'n gywir

yn unol ag Arfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol y Deyrnas Unedig; ac

- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014, Rheoliadau Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol (Cyfrifon Grŵp) 1969, Deddf Tai ac Adfywio 2008 a Phenderfyniad Cyffredinol y Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015.

Sail y farn

Cynhaliom ein harchwiliad yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol (DU) (ISAs (DU)) a chyfraith berthnasol. Rhoddir disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dan y safonau hynny yng nghyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer adran archwilio datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar y Grŵp a'r Gymdeithas yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Moesegol FRC, ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau

moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Credwn bod y dystiolaeth archwilio a sicrhawyd gennym yn ddigonol ac yn briodol er mwyn cynnig sail dros ein barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd y Bwrdd o'r sail gyfrifyddu fel busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith a gyflawnom, nid ydym wedi nodi unrhyw ansicrwydd o bwys sy'n ymwneud gyda digwyddiadau neu amodau y gallent, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol dros allu y Gymdeithas neu'r Grŵp i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o o leiaf ddeuddeg mis o'r adeg pan awdurdodir y datganiadau ariannol i'w cyhoeddi.

Disgrifir ein cyfrifoldebau ni a chyfrifoldebau'r Bwrdd mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth yn yr

Gymdeithas Tai Wales & West Cyfyngedig

Adroddiad Strategol, ac eithrio'r datganiadau ariannol a'n hadroddiad archwilydd gyda hynny. Mae'r Bwrdd yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Nid yw ein barn am y datganiadau ariannol yn cynnwys y wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau y nodir hynny yn glir fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd gyda hynny.

Mewn perthynas â'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall, a thrwy wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson mewn ffordd o bwys â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth a sicrhawyd yn yr archwiliad neu sy'n ymddangos fel arall ei bod wedi cael ei chamfynegi mewn ffordd o bwys. Os byddwn yn nodi anghysondebau o bwys neu gamfynegiannau o bwys amlwg, mae gofyn i ni bennu a oes camfynegi o bwys yn y datganiadau ariannol neu gamfynegi o bwys o'r wybodaeth arall. Os byddwn yn dod i'r casgliad, ar sail y gwaith a gyflawnom, bod camfynegi o bwys o ran y wybodaeth arall hon, mae gofyn i ni adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn am y materion a ragnodir dan Gylchlythyr Tai i Gymru HFW 02/10 "Rheolaethau mewnol ac adrodd"

Yn ein barn ni, mewn perthynas â datganiad y Bwrdd ynghylch rheolaeth ariannol fewnol:

Mae'r Bwrdd wedi darparu'r datgeliadau sy'n ofynnol gan y Cylchlythyr ac nid yw'r datganiad yn anghyson â'r wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni o'n gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol.

Materion y mae gofyn i ni adrodd amdanynt trwy eithriad

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol mewn perthynas â Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Budd Cymunedol 2014 neu lle y mae Deddf Tai ac Adfywio 2008 yn mynnu ein bod yn adrodd i chi os, yn ein barn ni:

- nad yw'r Gymdeithas wedi cynnal system rheolaeth foddhaol o'i thrafodion; neu
- nad yw'r Gymdeithas wedi cadw cofnodion cyfrifyddu

digonol; neu

- nad yw datganiadau ariannol y Gymdeithas yn cyd-fynd â llyfrau cyfrifon; neu
- nad ydym wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau y mae gofyn i ni eu cael ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau'r Bwrdd

Fel yr esbonnir yn fanylach yn Natganiad Cyfrifoldebau'r Bwrdd a nodir ar dudalen 44, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am deimlo'n fodlon eu bod yn cynnig darlun cywir a theg, ac am reolaeth fewnol o'r fath ag sy'n angenrheidiol yn ôl y Bwrdd er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd rhag camfynegi o bwys, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r Bwrdd yn gyfrifol am asesu gallu y Grŵp a'r Gymdeithas i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, pan fo hynny'n berthnasol, materion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio sail cyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y Bwrdd yn bwriadu diddymu'r Gymdeithas neu derfynu

gweithrediadau, neu nad oes ganddo unrhyw ddewis amgen realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r Archwilydd dros archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw sicrhau sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol cyfan yn rhydd rhag camfynegi o bwys, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) wastad yn darganfod camfynegi o bwys pan fo'n bodoli. Gall camfynegiannau ddeillio o dwyll neu gamgymeriad a barnir eu bod o bwys os, yn unigol neu ar y cyd, y byddai'n rhesymol disgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Gellir gweld disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol sef www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilydd.

Y graddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu darganfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll

Rydym yn nodi ac yn asesu risgiau camfynegi o bwys yn y datganiadau ariannol, boed hynny o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad, ac yna, byddwn yn cynllunio ac yn cyflawni gweithdrefnau archwilio sy'n ymateb i'r risgiau hynny, gan sicrhau tystiolaeth archwilio sy'n ddigonol ac yn briodol er mwyn cynnig sail ar gyfer ein barn.

Wrth nodi a rhoi sylw i risgiau camfynegi o bwys mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll a diffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau, roedd ein gweithdrefnau yn cynnwys y canlynol:

- Sicrhaom ddealltwriaeth o gyfreithiau a rheoliadau sy'n effeithio ar y Grŵp a'r Gymdeithas, gan ganolbwyntio ar y rhai hynny yr oeddent yn cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu yr oeddent yn cael effaith sylfaenol ar ei gweithrediadau. Roedd cyfreithiau a rheoliadau allweddol a nodom yn cynnwys y Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol

a Chymdeithasau Budd Cymunedol, y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer darparwyr tai cofrestredig: SORP Tai 2022, Deddf Tai ac Adfywio 2008, Penderfyniad Cyffredinol Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig (Cymru) 2015, deddfwriaeth treth, deddfwriaeth iechyd a diogelwch, a deddfwriaeth cyflogaeth.

- Gwnaethom ymholiadau gyda'r Bwrdd, gan adolygu gohebiaeth a chofnodion cyfarfodydd y Bwrdd am dystiolaeth o ddiffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau perthnasol. Yn ogystal, adolygom reolaethau sydd gan y Bwrdd mewn grym, yn ôl yr angen, er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth.
- Datblygom ddealltwriaeth o'r rheolaethau sydd gan y Bwrdd mewn grym er mwyn atal a darganfod twyll.
- Gwnaethom ymholiadau gyda'r Bwrdd am unrhyw achosion o dwyll a oedd wedi digwydd yn ystod y cyfnod cyfrifyddu.
- Trafodwyd risg twyll a diffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau a thwyll o fewn y tîm archwilio a chynlluniwyd a chyflawnwyd profion er mwyn rhoi sylw

i'r risgiau hyn. Nodom y potensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cyfreithiau sy'n ymwneud gydag adeiladu a darparu tai cymdeithasol, adnabod natur gweithgareddau'r Grŵp a natur reoliadol gweithgareddau'r Grŵp.

- Adolygom ddatgeliadau datganiadau ariannol a'u profi ar sail dogfennaeth atodol er mwyn asesu cydymffurfiaeth gyda rheoliadau a chyfreithiau perthnasol a drafodwyd uchod.
- Gwnaethom ymholiadau gyda'r Bwrdd am hawliadau ac ymgyfreitha go iawn a phosibl.
- Cyflawnom weithdrefnau dadansoddi er mwyn nodi unrhyw berthnasoedd anarferol neu annisgwyl a allai ddynodi risgiau camfynegi o bwys o ganlyniad i dwyll.
- Wrth roi sylw i risg twyll wrth i reolwyr wrth-wneud rheolaethau mewnol, profom briodoldeb cofnodion cyfnodolyn ac asesu a oedd y barnau a wnaethpwyd wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn dynodi tuedd bosibl.

na ellir ei hosgoi na fyddwn wedi canfod rhai camfynegiannau o bwys yn y datganiadau ariannol, er ein bod wedi cynllunio'n gywir a chyflawni ein harchwiliad yn unol â safonau cyfrifyddu. Er enghraifft, yn yr un modd ag unrhyw archwiliad, roedd risg uwch o hyd o fethu darganfod afreoleiddra, oherwydd y gallai'r rhain gynnwys cydgynllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camfynegiannau neu wrth-wneud rheolaethau mewnol. Nid ydym yn gyfrifol am atal twyll neu ddiffyg cydymffurfio gyda chyfreithiau a rheoliadau ac ni ellir disgwyl i ni ddarganfod yr holl dwyll a diffyg cydymffurfiaeth gyda chyfreithiau a rheoliadau.

Defnydd o'n hadroddiad

Caiff yr adroddiad hwn ei baratoi ar gyfer aelodau'r Gymdeithas yn unig, yn unol ag adran 87 Deddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 ac Adran 128 Deddf Tai ac Adfywio 2008. Cyflawnwyd ein gwaith archwilio fel y gallwn ddatgan i'r Gymdeithas y materion hynny y mae gofyn i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad archwilydd, a heb fod am unrhyw ddiben arall. I'r graddau llawnaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un ac eithrio'r Gymdeithas dros ein gwaith archwilio, dros yr adroddiad hwn, neu dros y safbwyntiau a ffurfiwyd gennym.

Beever and Struthers

Beever & Struthers,
Archwilydd Statudol
The Colmore Building
20 Colmore Circus Queensway
Birmingham B4 6AT

Dyddiad: 25 Gorffennaf 2024

O ganlyniad i gyfyngiadau hanfodol archwiliad, ceir risg

Datganiad Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	Nodiadau	GRŴP				Y GYMDEITHAS	
		2023	2022	2022	2022	2023	2022
		Gweithrediadau parhaus	Gweithrediadau wedi'u terfynu	Cyfanswm			
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Trosiant	2	78,147	74,080	5,394	79,474	80,265	77,051
Costau gweithredu	2	(61,775)	(58,422)	(5,393)	(63,815)	(63,935)	(61,482)
Gwarged gwerthu asedau sefydlog	5	3,112	17,401	-	17,401	3,112	17,401
Diffyg ar werthu asedau sefydlog eraill	4	(14)	(495)	-	(495)	(14)	(499)
Gwarged gweithredol	4	19,470	32,564	1	32,565	19,428	32,471
Llog sydd i'w dderbyn	6	3,792	821	-	821	4,045	955
Llog taladwy	7	(9,737)	(9,812)	-	(9,812)	(9,737)	(9,812)
Costau cyllido – y diffyg yn y gronfa bensiw	29	1	37	-	37	1	37
Symudiad gwerth teg buddsoddiadau	14	18	(745)	-	(745)	18	(745)
Dileu benthyriad rhyng-gwmni		-	(218)	-	(218)	-	(218)
Gwarged cyn treth		13,544	22,647	1	22,648	13,755	22,688
Trethiant	8	(46)	(19)	-	(19)	(52)	(20)
Gwarged ar gyfer y flwyddyn		13,498	22,628	1	22,629	13,703	22,668
Incwm cynhwysfawr arall (Colled)/Elw actiwaraidd mewn perthynas â'r cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio	28	(2,538)	11,504	-	11,504	(2,538)	11,504
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		10,960	34,132	1	34,133	11,165	34,172

Mae'r holl weithgareddau yn 2023 yn weithrediadau parhaus.

Datganiad Cyfunol o Newidiadau mewn Arian wrth Gefn

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023	2022	2023	2022
	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn £'000	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn £'000	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn £'000	Cyfanswm cronfeydd wrth gefn £'000
Ar 1 Ionawr	132,197	98,064	132,448	98,276
Gwarged o'r datganiad incwm cynhwysfawr	10,960	34,133	11,165	34,172
Ar 31 Rhagfyr	143,157	132,197	143,613	132,448

Mae cyfanswm y cronfeydd wrth gefn yn cynnwys y gronfa incwm gynhwysfawr wrth gefn ar gyfer y Gymdeithas a'r Grŵp yn unig.

Datganiad Cyfunol o'r Sefyllfa Ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	Nodiadau	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
		2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Asedau diriaethol sefydlog					
Adeiladau a thir ar gyfer tai – cost gros	11	925,126	882,316	921,589	879,185
– dibrisiant	11	(151,699)	(143,235)	(151,699)	(143,235)
	11	773,427	739,081	769,890	735,950
Asedau diriaethol sefydlog eraill	12	18,989	19,179	18,925	19,094
Buddsoddiadau asedau sefydlog					
Benthyciadau Cymorth Prynu a PCCI sy'n dderbyniadwy	13	12,943	12,283	12,943	12,283
Buddsoddiadau eraill	14	10,049	8,778	10,049	8,778
		815,408	779,321	811,807	776,105
Cyfanswm asedau sefydlog					
Asedau cyfredol					
Stoc	15	2,542	2,131	2,542	2,131
Dyledwyr masnachol a chyffredinol: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn	16	5,635	7,061	11,982	10,034
Dyledwyr masnachol a chyffredinol: symiau sy'n dod yn ddyledus ar ol mwy na blwyddyn	17	25,450	26,281	25,450	26,281
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod	18	77,825	81,278	74,377	78,833
		111,452	116,751	114,351	117,279
Rhwymedigaethau cyfredol					
Credydwyr: symiau a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn	20	(27,852)	(27,159)	(26,699)	(24,231)
Grantiau tai cymdeithasol a grantiau eraill y llywodraeth: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn y flwyddyn	22	(3,256)	(3,160)	(3,256)	(3,160)
		80,344	86,432	84,396	89,888
Asedau cyfredol net					
Cyfanswm yr asedau ar ol tynnu'r rhwymedigaethau cyfredol					
		895,752	865,753	896,203	865,993
Rhwymedigaethau anghyfredol					
Credydwyr: symiau a ddaw'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn	21	(388,220)	(385,667)	(388,220)	(385,667)
Grantiau tai cymdeithasol a grantiau eraill y llywodraeth: symiau sy'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn	22	(373,970)	(358,376)	(373,970)	(358,376)
Ased pensiwn â buddion wedi diffinio	29	9,634	10,604	9,634	10,604
Darpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau	25	(39)	(117)	(34)	(106)
		143,157	132,197	143,613	132,448
Cyfanswm yr asedau net					
Cyfalaf a chronfeydd wrth gefn					
Cyfalaf cyfrannau a alwyd	26	-	-	-	-
Cyfanswm cronfeydd wrth gefn		143,157	132,197	143,613	132,448
		143,157	132,197	143,613	132,448

Cafodd y datganiadau ariannol ar dudalennau 56 i 90 eu cymeradwyo gan y Bwrdd ar 23 Gorffennaf 2024 ac fe'u lofnodwyd ar ei ran gan:

Cadeirydd y Bwrdd – Mr A Ashton

Prif Weithredwr y Grŵp – Mrs A Hinchev

Datganiad cyfunol o lif arian

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Gwarged Gweithredol	19,470	32,565	19,428	32,471
Addasiadau ar gyfer eitemau anariannol:				
Dibrsiad asedau sefydlog diriaethol	14,379	13,746	14,361	13,729
Grantiau'r llywodraeth a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(3,527)	(3,404)	(3,527)	(3,404)
Gwarged gwerthu asedau sefydlog	(3,112)	(17,401)	(3,112)	(17,401)
Diffyg ar werthu asedau sefydlog eraill	14	495	14	499
Symudiadau mewn cyfalaf gwaith:				
(Cynnydd)/gostyngiad mewn stoc	(360)	(338)	(411)	(582)
Gostyngiad/(cynnydd) mewn masnach a dyledwyr eraill	1,646	(661)	1,570	(660)
(Gostyngiad)/cynnydd mewn masnach a chredydwyr eraill	(1,858)	891	(2,109)	815
Cyfraniadau arian parod at y diffyg yn y pensiwn a dalwyd	(979)	(2,151)	(979)	(2,151)
Elw ar werthu asedau sefydlog eraill	10	338	-	329
Mewnlif arian net a gynhyrchwyd drwy weithgareddau gweithredol	25,683	24,080	25,235	23,645
Llog a dderbyniwyd	2,924	263	3,177	377
Llog a ffioedd morgais a dalwyd	(11,558)	(10,877)	(11,558)	(10,877)
Gwahaniaeth rhwng costau pensiwn y codwyd amdanynt mewn gwarged gweithredol a llif arian pensiwn	1,044	(376)	1,044	(376)
Treth a dalwyd	13	(20)	13	(20)
Prynu asedau sefydlog amnewid eraill	(1,734)	(3,364)	(1,734)	(3,364)
Addasiadau ar gyfer ail-fuddsoddi mewn eiddo cyfredol:				
Cydrannau newydd	(7,230)	(7,076)	(7,230)	(7,076)
Arian parod rhydd a gynhyrchwyd cyn ac ar ôl ad-dalu benthyciadau	9,142	2,630	8,947	2,309
Llif arian o weithgareddau buddsoddi				
Prynu a datblygu eiddo	(35,220)	(43,648)	(36,028)	(41,047)
Cyfraniad pensiwn untro	(1,100)	(10,000)	(1,100)	(10,000)
Elw yn sgil gwerthu eiddo PCCI (nodyn 5)	2,292	1,115	2,292	1,115
Elw o werthu tir ac eiddo tai eraill (nodyn 5)	4,182	22,771	4,182	22,771
Elw o werthu asedau sefydlog eraill	-	-	-	-
(Cynnydd)/gostyngiad mewn symiau a fuddsoddwyd mewn is-fentrau	(2,745)	86	(2,745)	86
Grantiau a dderbyniwyd	24,224	15,209	24,224	15,209
Llif arian o withgareddau cyllido				
Benthyciadau newydd wedi eu sicrhau o gyfleusterau credyd cylchdro	(1,038)	17,079	(1,038)	17,079
Tir ar gyfer benthyciadau tai a dderbyniwyd/(a ad-dalwyd)	(3,190)	4,705	(3,190)	4,705
Cynnydd mewn arian a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod gan weithrediadau sy'n parhau	(3,453)	9,947	(4,456)	12,227
Llif arian gan weithrediadau sydd wedi dirwyn i ben	-	(53)	-	-
(Gostyngiad)/cynnydd net mewn arian parod a'r hyn sy'n gyfwerth ag arian parod	(3,453)	9,894	(4,456)	12,227
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn	81,278	71,384	78,833	66,606
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod ar derfyn y flwyddyn	77,825	81,278	74,377	78,833

1 Prif bolisiau cyfrifyddu

Sail paratoi

Ymgorfforwyd y Gymdeithas dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014 (rhif cofrestru: 21114R) ac mae'n landlord cymdeithasol cofrestredig (Rhif cofrestru Llywodraeth Cymru : L032). Mae'r Gymdeithas yn endid budd cyhoeddus a mabwysiadodd reolau elusennol y daethant i rym o 20 Ionawr 2005.

Caiff is-gwmnïau ym mherchnogaeth lwyf y Gymdeithas eu hymgorffori fel cwmnïau atebolrwydd cyfyngedig dan Ddeddf Cwmnïau 2006. Rhestrir y rhain isod dan "sail cyfuno" ac yn nodyn 30.

Sail cyfuno

Mae'r cyfrifon cyfunol yn cynnwys canlyniadau Wales & West Housing Association Limited (y "Gymdeithas") a'i hymgymeriadau is-gwmni masnachu: Cambria Maintenance Services Limited ("Cambria"), Enfys Developments Limited ("Enfys") a Castell Homes Limited ("Cartrefi Castell"). Mae cyfrifon cyfunol yn ofynnol dan Ddeddf Cymdeithasau Cydweithredol a Chymdeithasau Budd Cymunedol 2014. Wales & West Housing Association Limited yw'r endid rhiant a'r endid rhiant sylfaenol.

Sail cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â safonau adrodd ariannol perthnasol yn y Deyrnas Unedig, gan gynnwys y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer "Cyfrifyddu gan Ddarparwyr Tai Cymdeithasol Cofrestredig" fel y'i diweddarwyd yn 2022 ("SORP 2022"). Pan fo unrhyw wrthdaro yn codi rhwng SORP 2022 a safonau adrodd ariannol perthnasol, bydd SORP yn drech na'r rhain. Mae'r datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r Gofynion Cyfrifyddu ar gyfer Landlordiaid Cymdeithasol wedi'u Cofrestru yng Nghymru – Penderfyniad Cyffredinol 2015.

Caiff y datganiadau ariannol eu paratoi ar sail cyfrifyddu cost hanesyddol.

Barnau cyfrifyddu hollbwysig a ffynonellau ansicrwydd allweddol wrth amcangyfrif

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn golygu bod gofyn i'r rheolwyr ffurfio barnau, amcangyfrifon a thybjaethau sy'n effeithio y symiau a adroddir ar gyfer asedau a rhwymedigaethau ar ddyddiad y datganiad o'r sefyllfa ariannol a'r symiau a adroddir ar gyfer refeniw a threuliau yn ystod y flwyddyn. Fodd bynnag, mae natur amcangyfrif yn golygu y gallai'r canlyniadau go iawn fod yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny. Mae'r barnau canlynol (ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud ag amcangyfrifon) wedi cael yr effaith fwyaf arwyddocaol ar symiau sy'n cael eu cydnabod yn y datganiadau ariannol.

a. Gwariant datblygu. Mae'r Grŵp yn cyfalafu gwariant datblygu. Bydd gweithgarwch cychwynnol i gyfalafu costau yn dilyn cymeradwyaeth y Bwrdd i'r cam o brynu unrhyw dir neu gymeradwyo cynllun sy'n cynnwys cyllid perthnasol. Wrth bennu a yw prosiect yn debygol o orffen, bydd y rheolwyr yn monitro'r datblygiad, gan farnu a oes unrhyw newidiadau wedi digwydd a fydd yn arwain at amhariad.

1 Prif bolisiau cyfrifyddu (parhad)

b. Amhariad. Mae'r Grŵp yn ystyried a oes dangosyddion amhariad yn bodoli mewn perthynas â'i eiddo tai. Mae dangosyddion yn cynnwys llai o alw am eiddo neu ostyngiad yng ngwerth tir neu fuddsoddiad. Caiff unedau eiddo eu grwpio mewn unedau cynhyrchu arian (CGUs), y mae pob un ohonynt yn gynllun fel arfer. Yn ei hanfod, diben y prawf yw cadarnhau nad yw gwerth llyfr cyfanredol y grŵp o unedau eiddo ym mhob CGU yn werth mwy na gwerth yr unedau hynny i'r busnes. Gwerth yr eiddo busnes sy'n cael eu dal fel asedau sefydlog yw'r Prisiau Defnydd Presennol (EUV) fel arfer, sef un o'r sylfeini a ddefnyddir gan briswyr eiddo proffesiynol allanol. Yn ogystal, mae'r Gymdeithas yn ystyried perfformiad disgwylidig yr ased yn y dyfodol. Codir unrhyw golled oherwydd amhariad ar y Datganiad Incwm Cynhwysfawr.

c. Buddion pensiwn. Pennir gwerth cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio gan ddefnyddio prisiau actiwaraid. Mae'r prisiad actiwaraid yn golygu ffurfio tybiaethau ynghylch cyfraddau gostyngiad, twf mewn enillion, chwyddiant prisiau a chodiadau pensiwn yn y dyfodol. Oherwydd cymhlethdod y prisiad, y tybiaethau sylfaenol a natur hirdymor y cynlluniau hyn, mae amcangyfrifon o'r fath yn destun ansicrwydd sylweddol.

Mae'r Gymdeithas yn rhedeg Cynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West. Mae'r cynllun yn cael ei weinyddu gan yr Ymddiriedolaeth Pensiynau.

Mae'r Grŵp yn gwneud taliadau i gynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio ac â chyfraniadau wedi'u diffinio ar ran ei gyflogeion. Ariannir y cynlluniau gan gyfraniadau gan y cyflogeion yn rhannol, a chan y Grŵp yn rhannol, ar gyfraddau a bennir gan actiwariaid annibynnol. Buddsoddir asedau'r cynlluniau â buddion wedi'u diffinio ar wahân i asedau'r Grŵp. Cyfrifwyd y gost pensiynau ar gyfer Cynllun Twf Datrysiadau Ymddeol TPT fel pe baent wedi codi mewn cynlluniau â chyfraniadau wedi'u diffinio, fel y caniateir gan Safon Adrodd Ariannol 17 (Buddion Ymddeol), gan nad oes modd nodi asedau'r cynllun sy'n briodoladwy i'r Grŵp ar wahân mewn ffordd gyson a rhesymol.

Ystyrir y cynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio dan FRS102 er mwyn dangos asedau net cronfa pensiwn y Grŵp ar y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Dangosir cyfraniadau cyflogwyr ar gyfer rhwymedigaeth gwasanaeth yn y dyfodol yn y datganiad o incwm cynhwysfawr, ynghyd â'r holl gyfraniadau cyflogwr eraill i'r cynllun â chyfraniadau wedi'u diffinio. Rhoddir manylion pellach yn nodyn 28 a 29.

d. Asedau diriaethol sefydlog. Ac eithrio eiddo buddsoddi, caiff asedau diriaethol sefydlog eu dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol, gan ystyried gwerthoedd gweddilliol pan fo hynny'n briodol. Asesir y gwerthoedd gweddilliol a'r oesau go iawn bob blwyddyn, a gallent amrywio, gan ddibynnu ar nifer o ffactorau. Wrth ail-asesu oes asedau, ystyrir ffactorau megis arloesi technolegol, cylchoedd oes cynnyrch a rhaglenni cynnal a chadw. Mae asesiadau gwerth gweddilliol yn ystyried materion megis cyflwr yn y farchnad yn y dyfodol, yr oes sydd ar ôl gan yr ased a gwerthoedd gwaredu rhagamcanol.

e. Busnes gweithredol. Paratowyd datganiadau ariannol y Grŵp ar sail busnes gweithredol, sy'n tybio gallu i barhau i weithredu hyd y gellir rhagweld. Ni nodwyd unrhyw bryderon arwyddocaol yn y cynllun busnes a ddiweddarwyd yn fwyaf diweddar. Mae'r Cyfarwyddwyr wedi profi eu dadansoddiad llif arian er mwyn ystyried effaith sefyllfaoedd posibl ar eu busnes, o ganlyniad i'r amgylchedd economaidd cyfredol. Ar sail yr asesiadau hyn, o ystyried y mesurau y byddai modd eu cymryd i liniaru'r amodau economaidd cyfredol, a'r adnoddau cyfredol sydd ar gael, mae'r Cyfarwyddwyr wedi dod i'r casgliad y gallant barhau i fabwysiadu'r sail busnes gweithredol wrth baratoi'r cyfrifon a'r adroddiad blynyddol.

1 Prif bolisiau cyfrifyddu (parhad)

Eiddo tai – cyfalafu a dibrisiant asedau sefydlog (nodyn 11)

Nodir eiddo tai yn ôl eu cost yn llai dibrisiant cronodig. Cost eiddo yw eu pris prynu ynghyd â chostau caffael cysylltiedig a chostau uniongyrchol y broses ddatblygu. Pan fydd y Gymdeithas yn cymryd perchnogaeth o eiddo dan gytundebau adran 106, prynir y rhain yn aml am lai na'r gost. Mewn achosion o'r fath, cydnabyddir eiddo o'r fath yn ôl eu gwir gost, a'r gost briodol yw'r gwahaniaeth rhwng hyn a'r swm a dalwyd ac a ddangosir o fewn caffael eiddo, a dangosir yr atebolrwydd cyfatebol fel grant priodol dig.

Caiff "eiddo tai sy'n cael eu hadeiladu" eu datgan yn ôl y gost a'u trosglwyddo i "eiddo tai cymdeithasol" ar ôl eu cwblhau. Caiff unrhyw gostau gorbenion y gellir eu priodoli yn uniongyrchol i ddwyn asedau sefydlog i gyflwr gweithio ar eu diben bwriadedig, eu cyfalafu. Caiff gwariant ar brynu tir ac adeiladau yn y lle cyntaf ei gyfalafu a'i ddatgelu fel rhan o eiddo tai wrth iddynt gael eu hadeiladu.

Codir dibrisiant ar gost hanesyddol cydrannau eiddo. Caiff grant ei neilltuo i dir a phrif strwythur yr eiddo, ond nid i gydrannau eraill. Ni chaiff tir rhydd-ddaliadol ei ddibrisio. Caiff tir lesddaliadol ei ddibrisio dros dymor y prydles sydd ar ôl. Caiff y swm dibrisiadwy ei ddileu dros yr oes ddefnyddiol amcangyfrifedig o'r dyddiad prynu neu drosglwyddo ar ôl adeiladu. Ni ddibrisir eiddo tai sy'n cael eu hadeiladu ar hyn o bryd.

Cydnabyddir elw neu golledion ar warediadau eiddo ar y dyddiad pan fydd gwerthiant yn sicr. Yr elw neu'r golled sy'n codi ar waredu eiddo yw'r gwahaniaeth rhwng y pris gwerthu a chyfanswm y gost ddibrisio, ac unrhyw gostau gwaredu cysylltiedig megis ffioedd cyfreithiol a phrisio. Bydd gofyn ad-dalu'r grant a gafwyd yn wreiddiol ar gyfer eiddo yn llawn mewn achos gwaredu, dymchwel neu newid defnydd i weithgarwch anghymwys, ac eithrio mewn amgylchiadau lle y mae Llywodraeth Cymru o'r farn bod hynny'n briodol, gall leihau'r swm i'w ad-dalu. Pan fydd hyn yn codi ar warediad, mae'r grant sy'n ad-daladwy felly wedi'i hepgor yn cael ei ychwanegu yn ôl at y gwarded neu'r diffyg i'w ad-dalu ar y gwarediad hwnnw.

Gwerthwyd rhai eiddo yn rhannol dan drefniadau rhanberchnogaeth. Mae gan ddeiliaid ddefnydd llawn o'r eiddo dan sylw ac maent yn talu rhent sy'n adlewyrchu'r budd cyfrannol y mae'r Gymdeithas yn ei gadw. Yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol, dangosir budd y Gymdeithas fel cyfran o'r gost hanesyddol wreiddiol, sy'n cyfateb â'r budd a gedwir. Gall deiliaid brynu rhywfaint o'r budd hwnnw a gedwir, neu'r holl fudd a gedwir, am gyfran gyfatebol o'r gwerth ar y farchnad bresennol pan fydd y pryniant hwnnw yn codi.

Pan fydd eiddo tai yn cynnwys dwy gydran fawr neu fwy y mae ganddynt wahanol oes economaidd ddefnyddiol, ystyrir pob cydran ar wahân a'u dibrisio dros eu hoes economaidd ddefnyddiol unigol. Caiff gwariant sy'n ymwneud â gweithgarwch dilynol i ddisodli neu adnewyddu cydrannau ei gyfalafu wrth iddo godi.

Codir dibrisiant yn ôl y gost ar sail llinell syth dros fywyd defnyddiol economaidd disgwylidig y gydran fel a ganlyn:

Prif strwythur	Blwyddyn		Blwyddyn
Tai	150	Fflatiau	100
Cydrannau eraill	Blwyddyn	Cydrannau eraill	Blwyddyn
Drysau cefn	40	Ceginau: anghenion cyffredinol	17
Ystafelloedd ymolchi	30	Ceginau: tai ymddeol	20
Systemau gwresogi	15	Toeon	80
Offer trydanol	60	Ffenestri: gosodwyd cyn 2000	20
Drysau ffrynt	30	Ffenestri: gosodwyd ar ôl 2000	40

1 Prif bolisiau cyfrifyddu (parhad)

Caiff cydrannau ar dir lesddaliadol eu dibrisio dros gyfnod byrrach yr uchod a chyfnod y les sy'n weddill. Lle y derbynnir grant yn erbyn cost cydran, gostyngir cost y gydran yn unol â gwerth presennol net grant y dyfodol, a dangosir y ffigwr gwerth presennol net fel dyledwr yn y cyfrifon.

Asedau sefydlog eraill (nodyn 12)

Nodir asedau sefydlog diriaethol eraill yn ôl eu cost yn llai dibrisiant cronedig. Codir dibrisiant ar sail llinell syth er mwyn dileu'r gost yn llai gwerth gweddilliol amcangyfrifedig asedau dros eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig fel a ganlyn:

Dosbarth yr ased	Blwyddyn	Dosbarth yr ased	Blwyddyn
Cerbydau modur	2 i 4	Offer safle – systemau	10 i 25
Offer swyddfa – paneli PV solar	25	mynediad drws	
Offer swyddfa – arall	3 i 10	Offer safle – arall	3 i 10
Offer safle – lifftiau	10 i 25	Adeiladau masnachol ac eraill	Hyd at 60

Caiff asedau sy'n ymwneud â meddalwedd eu datgan yn ôl eu cost yn llai amorteiddiad cronedig. Mae'r gost yn cynnwys pris prynu meddalwedd, ynghyd â chost uniongyrchol amser unigolion a dreuliyd yn datblygu ac yn integreiddio'r feddalwedd.

Dadansoddir amser Staff TGCh wrth bod prosiectau yn parhau er mwyn sicrhau cywirdeb a chyflawnder o ran yr amser a gaiff ei gyfalafu. Caiff yr un oes economaidd ddefnyddiol ei neilltuo i amser wedi'i gyfalafu ag y caiff ei neilltuo i'r feddalwedd sylfaenol.

Os nodir unrhyw ddangosyddion amhariad, asesir amhariad ar sail cost gros pob eitem o feddalwedd, gan gynnwys costau staff sy'n codi wrth ddatblygu ac integreiddio.

Llog wedi'i gyfalafu

Caiff llog ar fenthyciadau sy'n ariannu datblygiadau ei gyfalafu tan ddyddiad cwblhau'r cynllun.

Offerynnau ariannol

Mae cyfrifo gwerth teg offerynnau ariannol ar bob dyddiad adrodd yn seiliedig ar ddyfynbrisiau marchnad gweithredol os ydynt ar gael, pan na fyddant ar gael, defnyddir techneg brisio er mwyn gwneud y defnydd mwyaf o fewnbynnau a thrafodion marchnad, gan ddefnyddio dadansoddiad llif arian gostyngol.

Benthyciadau a bondiau (nodiadau 20 a 21)

Caiff ffioedd trefnu benthyciadau eu cyfalafu ac yna, eu hamorteiddio ar sail llinell syth dros hyd y benthyciad. Caiff llog ei gydnabod yn y datganiad incwm cynhwysfawr ar sail croniadau, gan gynnwys yr hyn sy'n gysylltiedig â benthyciadau cyswllt â mynegai lle y gallai'r setliad ariannol gael ei ohirio.

Pan geir gwahaniaeth rhwng cyfradd cwpon bondiau a gyhoeddir i fuddsoddwyr a chyfradd effeithiol cyhoeddiadau o'r fath, caiff y balans hwn ei ddal fel premiwm marchnad bond neu ostyngiad ar y fantolen a'i wasgaru dros gyfnod y bondiau cyfatebol.

1 Prif bolisiau cyfrifyddu (parhad)

Grantiau (nodyn 22)

Dangosir grantiau a geir gan asiantaethau llywodraeth ganolog ac awdurdodau lleol o fewn credydwyr yn y datganiad o'r sefyllfa ariannol. Caiff grantiau sy'n ymwneud ag asedau eu cydnabod o fewn incwm ar sail llinell syth dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased. Caiff grantiau'r llywodraeth a geir ar gyfer eiddo tai eu cydnabod o fewn incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig strwythur yr eiddo tai.

Pan geir grantiau ymlaen llaw, cânt eu cario ymlaen fel rhwymedigaethau cyfredol i'w cyfateb yn erbyn gwariant cyfalaf yn y dyfodol wrth iddo ddisgwydd. Caiff grantiau a geir mewn perthynas â chynlluniau wedi'u cwblhau neu'r rhai sy'n cael eu hadeiladu, eu cynnwys o fewn dyledwyr yn y datganiadau ariannol.

Mae grantiau yn ad-daladwy dan amgylchiadau penodol, ar ôl gwerthu eiddo yn bennaf. Caiff grantiau ad-daladwy o'r fath eu cynnwys o fewn credydwyr yn y datganiad o'r sefyllfa ariannol.

Treth ar werth (TAW)

Mae'r Gymdeithas a Cambria yn creu un grŵp TAW sydd wedi'i eithrio'n rhannol at ddibenion TAW. Roedd Mentrau Castell yn aelod o'r Grŵp hwn nes iddo gael ei waredu ar 31 Ionawr 2023. Gwneir hawliadau am ad-dalu TAW ar eitemau sy'n rhai penodol a ganiateir. Mae'r gwariant a ddangosir yn cynnwys TAW na ellir ei adennill.

Mae Enfys a Cartrefi Castell wedi'u cofrestru ar wahân ar ddibenion TAW. Gan bod yr endidau hyn yn gallu adennill TAW, os bydd yn codi, dangosir y gwariant heb TAW.

Cyfrifyddu les

Lle y mae risgiau a gwobrwyon perchnogaeth mewn perthynas â lesioedd unigol yn dynodi y dylid ei ystyried fel les ariannol neu les weithredol.

Dadansoddiad o'r Incwm Tai Cymdeithasol a chostau cysylltiedig

Darparir dadansoddiad manwl o'r trosiant tai cymdeithasol a'r costau gweithredol cysylltiedig yn nodyn 2(b). Mae rheoli gweithrediadau yn cynrychioli'r costau i'r Gymdeithas o redeg gweithrediadau craidd y sefydliad. Mae gwasanaethau rheoli tenantiaeth yn cynrychioli'r costau i'r Gymdeithas sy'n gysylltiedig â gweinyddu gosodiadau, casglu derbynebaw rhent a delio â materion ymddygiad gwrthgymdeithasol. Rhennir costau ar gyfer gweinyddu atgyweiriadau i eiddo a'u cadw'n ddiogel rhwng gwaith cynnal a chadw arferol, gwariant atgyweiriadau mawr a rheoli amnewid cydrannau yn y dadansoddiad manwl. Mae Datblygu a chostau eraill yn cynnwys gorbenion datblygu na ellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddwyn asedau sefydlog i'w cyflwr gwaith at eu diben bwriadedig. Mae'r rhain yn cynnwys costau cysylltiedig yng nghylch diogelwch, cydymffurfio, diogelwch data a chymhwyso systemau gwybodaeth. Caiff gorbenion canolog eu neilltuo ar sail defnyddio personél allweddol ym mhob ardal.

2 Dadansoddiad o drosiant a chostau

Mae'r trosiant yn cynrychioli incwm rhent a thâl gwasanaeth (heb gynnwys eiddo gwag), Rhodd Cymorth, ffioedd na grantiau ar sail refeniw a gafwyd. Daw'r holl drosiant o weithrediadau yn y Deyrnas Unedig.

(a) Manylion trosiant, costau gweithredu a gwarged gweithredu

	GRŴP			GRŴP		
	Trosiant	Costau gweithredu	Gwarged gweithredu	Trosiant	Costau gweithredu	Gwarged gweithredu
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gosodiadau tai cymdeithasol (nodyn 2b)	75,821	(59,445)	16,376	72,883	(57,231)	15,652
Gweithgareddau tai cymdeithasol eraill						
Gwarged gwerthu asedau sefydlog	-	-	3,112	-	-	17,401
Colled ar werthu asedau sefydlog eraill	-	-	(14)	-	-	(495)
Gweithgareddau y tu allan i faes y tai cymdeithasol						
Gosod eiddo	45	(62)	(17)	48	(53)	(5)
Arall	2,281	(2,310)	(29)	2,584	(2,536)	48
Gofal a chymorth	-	42	42	3,959	(3,995)	(36)
Cyfanswm	78,147	(61,775)	19,470	79,474	(63,815)	32,565

	Y GYMDEITHAS			Y GYMDEITHAS		
	Trosiant	Costau gweithredu	Gwarged gweithredu	Trosiant	Costau gweithredu	Gwarged gweithredu
	2023	2023	2023	2022	2022	2022
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gosodiadau tai cymdeithasol (nodyn 2b)	75,821	(61,567)	14,254	72,883	(59,274)	13,609
Gweithgareddau tai cymdeithasol eraill						
Rhodd Cymorth	2,122	-	2,122	2,043	-	2,043
Gwarged gwerthu asedau sefydlog	-	-	3,112	-	-	17,401
Colled ar werthu asedau sefydlog eraill	-	-	(14)	-	-	(499)
Gweithgareddau y tu allan i faes y tai cymdeithasol						
Gosod eiddo	45	(62)	(17)	48	(53)	(5)
Arall	2,277	(2,306)	(29)	2,077	(2,155)	(78)
Cyfanswm	80,265	(63,935)	19,428	77,051	(61,482)	32,471

Gweler cysoniad o'r cyfrifon rheoli yn nodyn 2(c).

2 Dadansoddiad o drosiant a chostau (parhad)

(b) Manylion incwm a gwariant gosod eiddo tai cymdeithasol

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS			
	Anghenion cyffredinol a thai gwarchod £'000	Llety a chymorth £'000	2023 Cyfanswm £'000	2022 Cyfanswm £'000
Incwm				
Rhent derbyniadwy	63,819	1,925	65,744	62,283
Incwm tâl gwasanaeth	6,544	-	6,544	7,188
Incwm grant ar gyfer gwasanaethau cymorth	-	6	6	8
Amorteiddio tai cymdeithasol a grantiau eraill y llywodraeth	3,527	-	3,527	3,404
Trosiant o osod tai cymdeithasol	73,890	1,931	75,821	72,883
Costau gweithredu				
Rheoli gweithrediadau	(6,864)	(155)	(7,019)	(6,443)
Gwasanaethau rheoli tenantiaeth	(7,280)	(164)	(7,444)	(6,524)
Taliadau gwasanaeth	(8,481)	-	(8,481)	(9,112)
Cynnal a chadw arferol	(17,080)	(384)	(17,464)	(15,607)
Gwariant ar gyfer atgyweiriadau mawr	(4,598)	(104)	(4,702)	(6,436)
Rheoli amnewid cydrannau	(1,530)	(34)	(1,564)	(1,308)
Drwgddyledion	(156)	(3)	(159)	(6)
Dibrisiant eiddo tai	(12,058)	(271)	(12,329)	(11,854)
Costau cau cylluniau	-	-	-	-
Datblygiadau a chostau eraill	(2,352)	(53)	(2,405)	(1,984)
Costau gweithredu ar osod tai cymdeithasol	(60,399)	(1,168)	(61,567)	(59,274)
Gwarged gweithredu ar osod tai cymdeithasol - Y Gymdeithas	13,491	763	14,254	13,609
Addasiad Rhodd Cymorth (nodyn 2a)	2,122	-	2,122	2,043
Gwarged gweithredu ar osod tai cymdeithasol - Grŵp	15,613	763	16,376	15,652
Memorandwm o wybodaeth:				
Rhent ag ildwyd oherwydd eiddo gwag	528	20	548	763

Caiff costau gwaith trwsio a chynnal a chadw eu cyfrif fel costau a gafwyd ar sail y gwaith a oedd wedi cael ei wneud ar ddyddiad y fantolen.

2 Dadansoddiad o drosiant a chostau (parhad)

(c) Manylion incwm a gwariant gosod eiddo tai cymdeithasol

	Y GYMDEITHAS					
	2022 Cyfrifon Rheoli £'000	2023 Cyfrifon Rheoli £'000	Rhodd Is-gwmni i rhiant £'000	Dadansoddiad o weithgareddau tu allan i faes tai cymdeithasol £'000	Dyrannu costau canolog £'000	2023 Cyfanswm £'000
Incwm						
Rhent derbyniadwy	62,156	65,587	-	157	-	65,744
Incwm tâl gwasanaeth	8,388	7,790	-	(1,246)	-	6,544
Mân incwm preswylwyr	127	157	-	(157)	-	-
Incwm cefnogi pobl	8	6	-	-	-	6
Incwm Amrywiol	569	478	-	(478)	-	-
Amorteiddiad	-	-	-	-	3,527	3,527
Rhodd Cymorth	-	-	2,122	-	-	2,122
Gosodiadau tu allan i tai cymdeithasol	-	-	-	45	-	45
Gweithgareddau tu allan i tai cymdeithasol	-	-	-	2,277	-	2,277
Trosiant	71,248	74,018	2,122	598	3,527	80,265
Costau gweithredu						
Rheoli gweithrediadau	-	-	-	-	(7,019)	(7,019)
Gwasanaethau rheoli tenantiaethau	-	-	-	-	(7,444)	(7,444)
Costau ariannol tâl gwasanaeth	(7,777)	(6,397)	-	1,045	(2,620)	(7,972)
Dibrisiant tâl gwasanaeth	(515)	(525)	-	16	-	(509)
Cynnal a chadw arferol	(12,914)	(14,364)	(1,472)	-	(1,628)	(17,464)
Gwaith trwsio mawr a chynnal a chadw cylchol	(4,899)	(3,017)	(382)	-	(1,303)	(4,702)
Rheoli amnewid cydrannau	-	-	-	-	(1,564)	(1,564)
Drwgddyledion	(6)	(159)	-	-	-	(159)
Dibrisiant eiddo tai	(11,854)	(12,329)	-	-	-	(12,329)
Datblygiadau a chostau eraill	-	-	(268)	-	(2,137)	(2,405)
Costau Staff (ac eithrio, staff safle)	(14,109)	(17,499)	-	-	17,398	(101)
Gorbenion	(5,649)	(5,424)	-	-	5,525	101
Dibrisiant eraill	(1,360)	(1,501)	-	-	1,501	-
Amorteiddiad	3,404	3,527	-	-	(3,527)	-
Gosodiadau tu allan i tai cymdeithasol	-	-	-	-	(62)	(62)
Gweithgareddau tu allan i tai cymdeithasol	-	-	-	(1,659)	(647)	(2,306)
Costau gweithredu	(55,679)	(57,688)	(2,122)	(598)	(3,527)	(63,935)
Gwarged ar werthu asedau sefydlog eiddo	17,401	3,112	-	-	-	3,112
Colled ar werthu asedau sefydlog eraill	(499)	(14)	-	-	-	(14)
Gwarged gweithredu	32,471	19,428	-	-	-	19,428

3 Cyfarwyddwyr a chyflogeion

(a) Taliadau Cyfarwyddwyr

Dyma'r tâl a dalwyd i gyfarwyddwyr (a ddiffinir fel aelodau o'r Bwrdd a'r swyddogion gweithredol) y Grŵp a'r Gymdeithas:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Taliadau cyfanredol y swyddogion gweithredol, ac eithrio cyfraniadau pensiwn	831	762
Taliadau cyfanredol Aelodau'r Bwrdd	68	54
Taliadau y cyfarwyddwr sydd ar y cyflog uchaf (Prif Weithredwr y Grŵp), ac eithrio cyfraniadau pensiwn	183	173
Cyfraniadau pensiwn ynglyn â swyddogion gweithredol	53	55

Mae buddion ymddeol yn cronni dan gynlluniau â buddion wedi'u diffinio (nodyn 29). Cafodd y Prif Weithredwr y Grŵp y arian yn lle cyfraniadau a oedd yn werth £39,755 (2022: £37,080). Nid yw'r Gymdeithas yn gwneud unrhyw gyfraniadau i unrhyw drefniant pensiwn unigol.

Roedd nifer cyfwerth ag amser llawn y personél rheoli allweddol (gan gynnwys y Prif Weithredwr y Grŵp) yr oedd eu tâl (heb gynnwys cyfraniadau pensiwn) a oedd yn daladwy yn ystod y cyfnod yn dod dan y bandiau canlynol, fel a ganlyn:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
£0 – £9,999	13	12
£100,000 – £109,999	-	1
£110,000 – £119,999	1	-
£120,000 – £129,999	-	2
£130,000 – £139,999	4	1
£140,000 – £149,999	-	-
£150,000 – £159,999	-	1
£160,000 – £169,999	-	-
£170,000 – £179,999	-	1
£180,000 – £189,999	1	-

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Treuliau a ad-dalwyd i gyfarwyddwyr nad ydynt yn gymwys ar gyfer trethiant yn y Deyrnas Unedig	7	9

3 Cyfarwyddwyr a chyflogeion (parhad)

(b) Gwybodaeth am gyflogeion

Nifer cyfartalog y staff (gan gynnwys swyddogion gweithredol) a gyflogwyd yn ystod y flwyddyn oedd:

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 Staff	2022 Staff	2023 Staff	2022 Staff
Gwirioneddol	644	811	466	443
Cyferwerth a llawn amser	605	737	433	406
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Costau staff				
Cyflogau	22,592	23,853	16,943	14,186
Costau nawdd cymdeithasol	2,120	2,378	1,597	1,511
Costau pensiwn	2,764	2,857	2,512	2,505
Cyfanswm costau staff	27,476	29,088	21,052	18,202

Rhennir costau pensiwn 2023 fel a ganlyn:

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Cyfraniadau cynllyn buddion diffiniedig	790	2,332	790	2,332
Symidiad actiwaraid	893	(470)	893	(470)
Costau gwasanaeth presennol	1,683	1,862	1,683	1,862
Treuliau a dalwyd	151	93	151	93
Cyfraniadau cynllyn cyfraniad diffiniedig	930	902	678	550
Costau pensiwn	2,764	2,857	2,512	2,505

4 Gwarged Gweithredol

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Nodir elw ar gyfer y flwyddyn yn sgil gweithgareddau sy'n parhau ar ôl codi tâl/(credydu):				
Dibrisiant o adeiladau tai	12,329	11,854	12,329	11,854
Dibrisiant o asedau sefydlog eraill	2,050	1,892	2,032	1,875
Amorteiddiad	(3,527)	(3,404)	(3,527)	(3,404)
Colled ar werthu asedau sefydlog eraill	14	495	14	499
Drwgddyledion	159	6	159	6
Tâl archwilwyr (gan gynnwys TAW):				
– Yn rhinwedd eu swydd fel archwilwyr	56	57	37	37
– Yng nghyswllt gwasanaethau eraill	5	5	5	5
Rhenti prydlesau gweithredol:				
– Tir ac adeiladau	35	35	-	-
– Asedau eraill	304	601	106	114

5 Gwarged ar werthu asedau sefydlog tai

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Elw yn sgil gwerthu:		
– Eiddo tai eraill	4,265	23,003
– Costau gwerthu	(83)	(232)
	4,182	22,771
– Eiddo PCCI	2,292	1,115
Cost gwerthu:		
– Eiddo PCCI (nodyn 13)	(1,670)	(932)
– Grant PCCI (nodyn 23)	76	148
– Cost eiddo tai (nodyn 11)	(1,968)	(17,836)
– Dibrisiant eiddo tai (nodyn 11)	623	6,213
– Amorteiddiad grant eiddo tai (nodyn 22)	(364)	(3,852)
– Cynllun Cymorth Prynu (nodyn 13)	(197)	(243)
– Ychwanegiadau grantiau cyfalaf a ailgylchwyd (nodyn 21)	(904)	(1,130)
– Costau gwerthiannau o asedau cyfredol (nodyn 15)	(548)	(614)
– Grant wedi ysgrifennu yn ol - asedau sefydlog (nodyn 22)	1,088	11,075
– Grant wedi ysgrifennu yn ol - asedau cyfredol (nodyn 20)	305	443
– Grant wedi ysgrifennu yn ol - Cymorth Prynu (nodyn 23)	197	243
Gwarged gwerthu asedau sefydlog	3,112	17,401

6 Llog sydd i'w dderbyn

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Llog sydd i'w dderbyn o fuddsoddiadau	3,792	821	3,739	837
Llog sydd i'w dderbyn o fewn y grwp	-	-	306	118
Cyfanswm llog i'w dderbyn	3,792	821	4,045	955

7 Llog taladwy

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Ar fenthyciadau banc a gorddrafftiau a benthyciadau eraill:		
Yn ad-daladwy'n gyfan gwbl neu'n rhannol mewn mwy na 5 mlynedd	11,225	10,646
Llog datblygu wedi'i gyfalafu	(943)	(901)
Cost cyllid yn sgil y diffyg pensiwn (nodyn 28)	(545)	67
Cyfanswm y llog taladwy	9,737	9,812

8 Treth Gorfforaeth

Treth a godwyd am y cyfnod 25% (2022: 19%)

	GRŴP		CYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Treth gyfredol				
Treth Gorfforaeth y DU	52	39	52	39
Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol	-	(19)	-	(19)
Tal trethiant cyfredol	52	20	52	20
Treth a ohiriwyd				
Tarddian a gwrthdroi gwahaniaethau amseru	(6)	(1)	-	-
Treth ar weithgareddau cyffredin	46	19	52	20

Mae'r dreth ar elw cyn treth ar gyfer y flwyddyn yn is (2022: is) na chyfradd safonol treth gorfforaeth yn y DU sef 25% (2022: 19%)

Mae'r gwahaniaethau wedi'u cysoni isod :

	GRŴP		CYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Elw cyn treth	13,544	22,648	13,755	22,688
Treth gorfforaeth ar gyfradd safonol	3,183	4,303	3,233	4,311
Effeithiau:				
Gwargedion elusennol heb eu trethu	(2,240)	(4,103)	(2,230)	(4,084)
Incwm nad yw'n drethadwy at ddibenion treth	(891)	(162)	(951)	(188)
Addasiadau mewn perthynas â blynyddoedd blaenorol	(6)	(19)	-	(19)
Tâl treth ar gyfer y flwyddyn	46	19	52	20

Mabwysiadodd y Gymdeithas reolau elusennol a ddaeth i rym ar 20 Ionawr 2005. Uchod, rhannwyd effeithiau gweithgareddau sy'n ymwneud yn uniongyrchol ag amcanion elusennol y gymdeithas, gan adael effeithiau incwm a sicrhawyd trwy gyfrwng tariffau cyflenwi trydan mewn perthynas â phaneli solar a osodwyd ar nifer o eiddo'r Gymdeithas ac incwm a sicrhawyd trwy'r fenter gwres adnewyddadwy fel incwm trethadwy.

Mae aelodau'r Grŵp sy'n weddill yn destun Treth Gorfforaeth yn unol â'r gyfradd drethu arferol. Mae elw trethadwy cyfredol ymgymeriadau is-gwmni wedi cael ei leihau trwy dalu elw i'r Gymdeithas, gan fanteisio ar ryddhad Rhodd Cymorth. Darparir ar gyfer rhwymedigaethau treth gohiriedig yn llawn wrth iddynt godi.

9 Prydlesi gweithredol

Ar 31 Rhagfyr roedd gan y Grŵp ymrwymadau fel a ganlyn o dan brydlesi gweithredol:

	2023			GRŴP 2022		
	Tir ac adeiladau	Cyfarpar swyddfa	Offer safle	Tir ac adeiladau	Cyfarpar swyddfa	Offer safle
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Prydlesi'n dod i ben						
O fewn blwyddyn	-	-	-	-	6	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	72	-	180	106	-	217
Rhwng chwech a deng mlynedd	-	29	176	-	-	200
Cyfanswm ymrwymadau prydlesi	72	29	356	106	6	417

	2023			Y GYMDEITHAS 2022		
	Tir ac adeiladau	Cyfarpar swyddfa	Offer safle	Tir ac adeiladau	Cyfarpar swyddfa	Offer safle
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Prydlesi'n dod i ben						
O fewn blwyddyn	-	-	-	-	6	-
Rhwng dwy a phum mlynedd	-	-	180	-	-	217
Rhwng chwech a deng mlynedd	-	29	176	-	-	200
Cyfanswm ymrwymadau prydlesi	-	29	356	-	6	417

Mae costau mewn perthynas a phrydlesi gweithredol yn cael eu hamerteiddio ar sail llinell syth dros dymor y brydles.

10 Eiddo dan reolaeth

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS					
	Blaenoriaeth au agoriadol	Adeiladau newydd	Prynu cartrefi	Cartrefi a werthwyd neu i'w gwerthu	Trosglwyd do	Blaenoriaethau yn cau yn cau 31 Rhag 2023
	ar 1 Ion 2023					
Anghenion cyffredinol ac ymdeol	10,497	132	24	(65)	1	10,589
Gofal ychwanegol	280	-	-	-	-	280
Rhent canolradd	191	-	8	(1)	(4)	194
Llety a Chymorth	240	6	-	-	3	249
Cartrefi tai cymdeithasol	11,208	138	32	(66)	-	11,312
Rhan-berchnogaeth	24	-	-	-	-	24
Eiddo a reoli ar ran perchnogion	1,088	-	(27)	-	-	1,061
Masnachol	5	-	-	-	-	5
Blaenoriaethau nad ydynt yn dai cymdeithasol	1,117	-	(27)	-	-	1,090
Cyfanswm y blaenoriaethau dan berchnogaeth/rheolaeth	12,325	138	5	(66)	-	12,402

11 Asedau diriaethol sefydlog – tai, tir ac adeiladau

	Eiddo Tai Cymdeithasol £'000	Rhan- berchnogaeth £'000	Eiddo wrthi'n cael ei adeiladu £'000	GRŴP Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 1 Ionawr 2023	820,303	584	61,429	882,316
Eiddo a gaffaelwyd	5,023	-	36,172	41,195
Eiddo tai cymdeithasol a gwblhawyd	25,614	-	(25,614)	-
Unedau PCCI a gwblhawyd (nodyn 13)	-	-	(1,590)	(1,590)
Costau priodoledig	1,840	-	-	1,840
Cydrannau ychwanegol at eiddo presennol	7,161	-	-	7,161
Cael gwared ar gydrannau	(2,608)	-	-	(2,608)
Cael gwared ar eiddo (nodyn 5)	(1,968)	-	-	(1,968)
Trosglwyddiad i asedau cyfredol (nodyn 15)	(1,138)	-	-	(1,138)
Ailddatblygu eiddo	(455)	-	373	(82)
Ar 31 Rhagfyr 2023	853,772	584	70,770	925,126
Dibrisiant				
Ar 1 Ionawr 2023	143,098	137	-	143,235
Tâl am y flwyddyn	12,325	4	-	12,329
Cael gwared ar gydrannau	(2,608)	-	-	(2,608)
Cael gwared ar eiddo sy'n dai (nodyn 5)	(623)	-	-	(623)
Trosglwyddiad i asedau cyfredol (nodyn 15)	(475)	-	-	(475)
Ailddatblygu eiddo	(159)	-	-	(159)
Ar 31 Rhagfyr 2023	151,558	141	-	151,699
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Rhagfyr 2023	702,214	443	70,770	773,427
Ar 1 Ionawr 2023	677,205	447	61,429	739,081
			2023	2022
			£'000	£'000
Mae'r eiddo sy'n dai yn cynnwys:				
Tir rhydd-ddaliadaol ac adeiladau			900,734	858,280
Tir ac adeiladau ar brydles hir			24,323	23,967
Tir ac adeiladau ar brydles fer			69	69
Cyfanswm y tir tai ac adeiladau			925,126	882,316

11 Asedau diriaethol sefydlog – tai, tir ac adeiladau (parhad)

	Y GYMDEITHAS			
	Eiddo Tai Cymdeithasol £'000	Rhan- berchnogaeth £'000	Eiddo wrthi'n cael ei adeiladu £'000	Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 1 Ionawr 2023	820,303	584	58,298	879,185
Eiddo a gaffaelwyd	5,023	-	35,766	40,789
Eiddo tai cymdeithasol a gwblhawyd	25,614	-	(25,614)	-
Unedau PCCI a gwblhawyd (nodyn 13)	-	-	(1,590)	(1,590)
Costau pridoledig	1,840	-	-	1,840
Cydrannau ychwanegol at eiddo presennol	7,161	-	-	7,161
Cael gwared ar gydrannau	(2,608)	-	-	(2,608)
Cael gwared ar eiddo (nodyn 5)	(1,968)	-	-	(1,968)
Trosglwyddiad i asedau cyfredol (nodyn 15)	(1,138)	-	-	(1,138)
Ailddatblygu eiddo	(455)	-	373	(82)
Ar 31 Rhagfyr 2023	853,772	584	67,233	921,589
Dibrisiant				
Ar 1 Ionawr 2023	143,098	137	-	143,235
Tâl am y flwyddyn	12,325	4	-	12,329
Cael gwared ar gydrannau	(2,608)	-	-	(2,608)
Cael gwared ar eiddo sy'n dai (nodyn 5)	(623)	-	-	(623)
Trosglwyddiad i asedau cyfredol (nodyn 15)	(475)	-	-	(475)
Ailddatblygu eiddo	(159)	-	-	(159)
Ar 31 Rhagfyr 2023	151,558	141	-	151,699
Gwerth llyfr net				
Ar 31 Rhagfyr 2023	702,214	443	67,233	769,890
Ar 1 Ionawr 2023	677,205	447	58,298	735,950
			2023	2022
			£'000	£'000
Mae'r eiddo sy'n dai yn cynnwys:				
Tir rhydd-ddaliadaol ac adeiladau			897,197	855,149
Tir ac adeiladau ar brydles hir			24,323	23,967
Tir ac adeiladau ar brydles fer			69	69
Cyfanswm y tir tai ac adeiladau			921,589	879,185

Dangosir gwaith y codwyd tâl ar eiddo sy'n bodoli'n barod sydd wedi cael eu cyfalafu uchod dan ychwanegiadau cydran at eiddo presennol. Roedd y gwaith y codwyd tâl amdano yn y datganiad o gyfrif incwm cynhwysfawr (net o gostau staff cysylltiedig) yn ystod 2023 yn gyfanswm o £3,017,000 (2022: £4,899,000) – gweler nodyn 2c.

12 Asedau diriaethol sefydlog eraill

						GRŴP
	Cerbydau Modur £'000	Offer swyddfa £'000	Cyfarpar safle £'000	Eiddo masnachol rhydd- ddaliad £'000	Eiddo swyddfa rhydd- ddaliad £'000	Cyfanswm £'000
Cost						
Ar 1 Ionawr 2023	174	7,619	10,157	1,039	12,603	31,592
Ailddosbarthiad	-	743	-	(139)	(604)	-
Ychwanegiadau	-	759	937	5	184	1,885
Gwarediadau	(30)	(75)	(3,456)	(1)	-	(3,562)
Ar 31 Rhagfyr 2023	144	9,046	7,638	904	12,183	29,915
Dibrisiant						
Ar 1 Ionawr 2023	142	4,192	5,789	241	2,049	12,413
Ailddosbarthiad	-	230	-	(9)	(221)	-
Tâl am y flwyddyn	8	1,182	540	22	298	2,050
Diddymwyd ar warediadau	(26)	(72)	(3,439)	-	-	(3,537)
Ar 31 Rhagfyr 2023	124	5,532	2,890	254	2,126	10,926
Gwerth llyfr net						
Ar 31 Rhagfyr 2023	20	3,514	4,748	650	10,057	18,989
Ar 1 Ionawr 2023	32	3,427	4,368	798	10,554	19,179

						Y GYMDEITHAS
	Cerbydau Modur £'000	Offer swyddfa £'000	Cyfarpar safle £'000	Eiddo masnachol rhydd- ddaliad £'000	Eiddo swyddfa rhydd- ddaliad £'000	Cyfanswm £'000
Cost						
Ar 1 Ionawr 2023	61	7,532	10,022	1,039	12,603	31,257
Ailddosbarthiad	-	743	-	(139)	(604)	-
Ychwanegiadau	-	759	929	5	184	1,877
Gwarediadau	-	(64)	(3,423)	(1)	-	(3,488)
Ar 31 Rhagfyr 2023	61	8,970	7,528	904	12,183	29,646
Dibrisiant						
Ar 1 Ionawr 2023	61	4,112	5,700	241	2,049	12,163
Ailddosbarthiad	-	230	-	(9)	(221)	-
Tâl am y flwyddyn	-	1,180	532	22	298	2,032
Diddymwyd ar warediadau	-	(61)	(3,413)	-	-	(3,474)
Ar 31 Rhagfyr 2023	61	5,461	2,819	254	2,126	10,721
Gwerth llyfr net						
Ar 31 Rhagfyr 2023	-	3,509	4,709	650	10,057	18,925
Ar 1 Ionawr 2023	-	3,420	4,322	798	10,554	19,094

13 Buddsoddiadau sy'n asedau sefydlog – Benthyciadau LCHO a Chymorth Prynu derbyniadwy

	2023			Y GRŴP A'R GYMDEITHAS		
	Perchnogaeth		Cyfanswm	Perchnogaeth		2022
	Cymorth Prynu	Cartref Cost Isel		Cymorth Prynu	Cartref Cost Isel	
£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Ar 1 Ionawr	7,953	4,330	12,283	8,196	4,090	12,286
Ailddosbarthiad	-	-	-	-	-	-
Ychwanegiadau	-	-	-	-	-	-
Costau priodolledig	-	937	937	-	388	388
Ailddosbarthu o dai cymdeithasol (nodyn 11)	-	1,590	1,590	-	784	784
Gwarediadau (nodyn 5)	(197)	(1,670)	(1,867)	(243)	(932)	(1,175)
Ar 31 Rhagfyr	7,756	5,187	12,943	7,953	4,330	12,283

Mae benthyciadau Cymorth Prynu ar gyfer achub morgeisi a benthyciadau ecwiti i berchnogion cartrefi nad oeddent fel arall yn gallu fforddio eu cartref yn llawn drwy ddefnyddio morgeisi masnachol, o dan y cynllun â ariannwyd gan Lywodraeth Cymru. Mae'r grant buddsoddi (nodyn 23) yn cynrychioli'r cyllid â dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer y benthyciadau uchod. Mae'r benthyciadau hyn yn cael eu datgan ar gost yn unol â SORP Tai 2022.

Mae Perchentaeth Cost Isel yn cynrychioli cyfran y Gymdeithas mewn eiddo, lle mae llai na 100% o berchnogaeth yr eiddo fel y'i gwerthir, yn bennaf dan drefniadau Adran 106 lle mae benthyciadau Ecwiti wedi cael eu gwneud, o dan drefniadau perchentaeth cost isel, i berchnogion cartrefi nad oeddent fel arall yn gallu fforddio eu cartref yn llawn drwy ddefnyddio morgeisi masnachol. Caiff benthyciadau Ecwiti eu cynnwys yn y fantolen ar gost hanesyddol.

Mae gan y Gymdeithas hawl i gyfran o werth y farchnad sy'n cyfateb i'r buddiant ecwiti ar yr adeg pan fydd perchnogion cartrefi naill ai'n gwaredu eu heiddo Cymorth Prynu neu Berchentaeth Cost Isel neu pan fyddan nhw'n dewis ail brynu rhywfaint o'r benthyciad ecwiti neu'r cyfan.

14 Buddsoddiadau sy'n asedau sefydlog - eraill

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023	2022
	£'000	£'000
Ar 1 Ionawr	8,778	7,716
Ychwanegiadau	1,253	1,807
Tynnu yn ol	-	-
Newid mewn gwerth teg	18	(745)
Ar 31 Rhagfyr	10,049	8,778

Mae balansau cloi yn cynrychioli buddsoddiadau i ddiwallu'r cronfeydd llog wrth gefn sydd eu hangen ar rai benthyciadau tymor hir.

15 Stoc

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Eiddo wedi'i cwblhau	2,542	2,131	2,542	2,131
Gwaith ar y gweill	-	-	-	-
Cyfanswm stoc	2,542	2,131	2,542	2,131

Mae eiddo wedi'u cwblhau yn cynrychioli eiddo y bwriedir eu gwerthu. Mae'r symudiadau yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Cost ased £'000	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS			
		Dibrisiant cronedig £'000	Amorteiddiad cronedig £'000	Treuliau cysylltiedig £'000	Eiddo sy'n cael eu dal i'w gwerthu £'000
		Ar 1 Ionawr 2023	2,276	(680)	505
Gwarediadau (nodyn 5)	(642)	199	(106)	1	(548)
Trosglwyddo o asedau eiddo (nodyn 11, 22)	1,138	(475)	296	-	959
Ar 31 Rhagfyr 2023	2,772	(956)	695	31	2,542

16 Dyledwyr masnachol a chyffredinol: symiau sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Dyledwyr rhenti a thaliadau gwasanaeth	3,572	3,820	3,572	3,820
Darpariaeth drwgddyledion - rhenti a thaliadau	(2,181)	(2,286)	(2,181)	(2,286)
Dyledwyr Cyfalaf	325	519	325	519
Dyledwyr Grant Cyllid Tai	831	802	831	802
Balansau o fewn y grwp - benthyciadau (nodyn 30)	-	-	4,505	1,840
Balansau o fewn y grwp - Rhodd Cymorth (nodyn 30)	-	-	2,122	2,043
Balansau o fewn y grwp - masanachu (nodyn 30)	-	-	-	-
Benthyciadau i gyflogeion	30	31	30	31
Dyledwyr a rhagdaliadau eraill	3,058	4,175	2,778	3,265
Cyfanswm dyledwyr a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn	5,635	7,061	11,982	10,034

7 Masnach a dyledwyr eraill: symiau sy'n ddyledus ar â dros blwyddyn

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Dyledwyr Grant Cyllid Tai	25,450	26,281	25,450	26,281
Balansau o fewn y grwpiau - benthyciadau (nodyn 30)	-	-	-	-
Cyfanswm dyledwyr sy'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn	25,450	26,281	25,450	26,281

8 Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

Yn y balans arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod, ceir arian yn y banc ac mewn llaw, sy'n cynrychioli ronfeydd sydd ar gael ar gyfer gweithgareddau dydd i ddydd y Grŵp. Yn ogystal, yn y balans arian parod, aiff Benthyciadau Tir ar gyfer Tai eu cynnwys, sy'n cael eu dal yng nghyfrifon banc Cymdeithas Tai Wales a West, ac sy'n cael eu clustnodi er mwyn prynu tir i'w ddatblygu, ac felly nad yw ar gael at ddefnydd y Grŵp. Gellir gweld yr arian hwn sydd wedi cael ei glustnodi yn ein swm Credydwyr: symiau sy'n ddyledus yn pen blwyddyn hefyd, gan gynrychioli'r rhwymedigaeth gysylltiedig.

Yn yr un modd, mae'r Grŵp yn dal arian parod cronfa ad-dalu. Mae'r arian hwn ar gael hefyd, fodd bynnag, mae hwn ar gyfer trwsio eiddo ar ran preswylwyr cartrefi lesddaliadol yn unig, felly dyma'r rheswm dros i gyflwyno ar wahân i'r arian sydd ar gael ar gyfer gweithgarwch masnachu y Grŵp o ddydd i ddydd.

Gellir rhannu'r balans arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod fel a ganlyn:

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Arian a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod	76,494	77,934	73,046	75,489
Arian benthyciad tir ar gyfer tai	200	1,890	200	1,890
Ronfeydd ad-dalu	1,131	1,454	1,131	1,454
Ar 31 Rhagfyr	77,825	81,278	74,377	78,833

19 Symud mewn dyled net

	Ar 31 Rhagfyr 2023 £'000	Llif arian £'000	Symudiad anariannol £'000	GRŴP Ar 31 Rhagfyr 2023 £'000
Arian	81,278	(11,606)	-	77,825
Benthyciadau sy'n ddyledus cyn pen llai na blwyddyn	(144)	-	(17)	(161)
Benthyciadau sy'n ddyledus ymhen dros blwyddyn	(321,378)	-	(12)	(321,390)
Tir ar gyfer benthyciadau tai	(8,690)	3,190	-	(5,500)
Cyfanswm	(248,934)	(8,416)	(29)	(249,226)

	Ar 31 Rhagfyr 2022 £'000	Llif arian £'000	Symudiad anariannol £'000	Y GYMDEITHAS Ar 31 Rhagfyr 2023 £'000
Arian	78,833	(4,456)	-	74,377
Benthyciadau sy'n ddyledus cyn pen llai na blwyddyn	(144)	-	(17)	(161)
Benthyciadau sy'n ddyledus ymhen dros blwyddyn	(321,378)	-	(12)	(321,390)
Tir ar gyfer benthyciadau tai	(8,690)	3,190	-	(5,500)
Cyfanswm	(251,379)	(1,266)	(29)	(252,674)

20 Credydwy'r symiau a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Benthyciadau tai (nodyn 21)	161	144	161	144
Benthyciadau tir ar gyfer tai	5,500	8,690	5,500	8,690
Incwm rhenti a gwasanaeth a dderbyniwyd ymlaen llaw	1,602	1,445	1,602	1,445
Grantiau a dderbyniwyd ac sy'n dderbyniadwy ymlaen llaw	-	-	-	-
Grantiau priodolledig (nodyn 24)	271	244	271	244
Treth gorfforaethol	52	39	52	39
Trethiant a nawdd cymdeithasol	646	768	509	529
Darpariaeth pensiynau (nodyn 29)	12	12	12	12
Incwm gohiriedig cronfeydd ad-dalu	565	1,146	565	1,146
Llog morgais cronedig	2,998	3,018	2,998	3,018
Premiwm cyhoeddi'r farchnad bondiau	445	445	445	445
Balansau o fewn y grwp - masnachu (nodyn 30)	-	-	4,178	508
Incwm menter gwres gohiriedig	65	19	65	19
Grant ar eiddo sy'n cael eu dal i'w gwerthu	1,797	1,356	1,797	1,356
Croniadau ac incwm gohiriedig arall	13,738	9,833	8,544	6,636
Cyfanswm credydwy'r a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn	27,852	27,159	26,699	24,231

Nodiadau i'r datganiadau ariannol

am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023

20 Credydwy'r symiau a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn (parhad)

Incwm gohiriedig cronfa suddo; mae'n rhaid i rai preswylwyr gyfrannu tuag at gostau cynnal a chadw eu heiddo. Caiff arian a dderbynnir cyn gwariant cynnal a chadw cysylltiedig eu credydu i gyfrifon incwm gohiriedig y gronfa suddo, lle rhoddir llog.

Mae'r premiwm cyhoeddi marchnad bond yn ymwneud â'r gwahaniaeth rhwng cyfraddau cwpon bondiau a chyfradd wirioneddol y cyhoeddiadau bond. Gwasgarir y balans hwn dros dymor y bond.

Mae symudiadau mewn grant a gaiff ei ddal ar eiddo i'w gwerthu fel a ganlyn:

	GRŴP		Y GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000	2023 £'000	2022 £'000
Ar 1 Ionawr	(1,357)	(1,051)	(1,357)	(1,051)
Gwarediadau (nodyn 5)	305	443	305	443
Trosglwyddo o asedau eiddo (nodyn 22)	(745)	(749)	(745)	(749)
Ar 31 Rhagfyr	(1,797)	(1,357)	(1,797)	(1,357)

21 Credydwyr: symiau a ddaw'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Cronfa grant cyfalaf a ailgylchwyd	6,536	5,632
Benthyciadau tai (nodyn 21)	321,390	321,378
Grantiau buddsoddi (nodyn 23)	12,741	12,077
Grantiau priodoledig (nodyn 24)	37,220	35,678
Premiwm cyhoeddi'r farchnad bondiau	8,923	9,368
Credydwyr eraill	1,088	1,088
Incwn menter gwres gohiriedig	324	435
Darpariaeth pensiynau (nodyn 29)	(2)	11
Cyfanswm credydwyr a ddaw'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn	388,220	385,667

Dangosir benthyciadau tai yn net o ffioedd benthyciadau wedi eu cyfalafu o £3,016,000 (2022: £3,189,000).

Mae benthyciadau tai yn cael eu sicrhau gan daliadau penodol ar dai'r Gymdeithas. Roedd cyfraddau llog yn ystod y flwyddyn yn amrywio o 1.60% i 12.01% (2022: 1.60% i 12.01%). Cyfradd gyfartalog pwysoli llog yn 2023 oedd 3.43% (2022: 3.38%). Ar 31 Rhagfyr 2023, roedd 99% (2022: 99%) o fenthyciadau yn ennyn llog ar gyfraddau sefydlog ac roedd 0% (2022: 0%) ar gyfraddau amrywiol a 1% (2022: 1%) sy'n gysylltiedig a'r mynegai.

21 Credydwy'r symiau a ddaw'n ddyledus ar ol mwy na blwyddyn (parhad)

Mae'r benthyciadau'n ad-daladwy fel a ganlyn:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Symiau sy'n ddyledus		
O fewn blwyddyn neu lai	161	144
Rhwng un a dwy flynedd	805	161
Rhwng dwy a phum mlynedd	3,396	3,358
Mewn pum mlynedd neu ragor	317,189	317,859
Mewn mwy na blwyddyn	321,390	321,378
Cyfanswm y benthyciadau tai	321,551	321,522

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Yn ad-daladwy ac eithrio mewn rhandaliadau mewn mwy na phum mlynedd	305,000	305,000
Yn ad-daladwy mewn rhandaliadau yn gyfan gwbl neu'n rhannol mewn mwy na phum mlynedd	12,189	12,859
Cyfanswm i'w ad-dalu mewn mwy na phum mlynedd	317,189	317,859

Dangosir y symudiadau yn y gronfa grantiau cyfalaf a ailgylchwyd isod:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Ar 1 Ionawr	(5,632)	(3,944)
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn (nodyn 5)	(904)	(1,130)
(Enillion)/didyniadau yn ystod y flwyddyn	-	(558)
Ar 31 Rhagfyr	(6,536)	(5,632)

22 Grantiau tai cymdeithasol a grantiau eraill gan y llywodraeth

	Eiddo tai cymdeithasol £'000	Rhan- berchnogaeth £'000	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
			Eiddo wrthi'n cael ei adeiladu £'000	Cyfanswm £'000
Credydwy'r grant gros				
Ar 1 Ionawr 2023	391,183	362	40,888	432,433
Caffael eiddo	1,792	-	18,249	20,041
Cynlluniau wedi'u cwblhau	13,617	-	(13,617)	-
Trosglwyddo i asedau cyfredol (nodyn 20)	(745)	-	-	(745)
Gwaredu eiddo tai (nodyn 5)	(1,088)	-	-	(1,088)
Ailddatblygu eiddo	(275)	-	275	-
Ar 31 Rhagfyr 2023	404,484	362	45,795	450,641
Amorteiddiad				
Ar 1 Ionawr 2023	70,793	104	-	70,897
Credyd ar gyfer y flwyddyn	3,254	2	-	3,256
Trosglwyddo i asedau cyfredol (nodyn 15)	(296)	-	-	(296)
Gwaredu eiddo tai (nodyn 5)	(364)	-	-	(364)
Ailddatblygu eiddo	(78)	-	-	(78)
Ar 31 Rhagfyr 2023	73,309	106	-	73,415
Credydwy'r grant net				
Ar 31 Rhagfyr 2023	331,175	256	45,795	377,226
Ar 1 Ionawr 2023	320,390	258	40,888	361,536

Mae £1,257,000 (2022: £1,257,000) o grantiau nad ydyn nhw'n ad-daladwy wedi ei gynnwys mewn rantiau eiddo tai cymdeithasol sy'n cael eu hamorteiddio dros oes yr asedau perthnasol.

Caiff y grantiau eu hamorteiddio fel a ganlyn:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
O fewn blwyddyn neu lai	3,256	3,160
Rhwng un a dwy flynedd	3,256	3,160
Rhwng dwy a phum mlynedd	9,768	9,480
Mewn pum mlynedd neu ragor	360,946	345,736
Mewn mwy na blwyddyn	373,970	358,376
Cyfanswm y credydwy'r grantiau	377,226	361,536

23 Grantiau buddsoddi

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS					
	2023			2022		
	Cynllun Cymorth	Perchnogaeth Cartref Cost	Cyfanswm	Cynllun Cymorth	Perchnogaeth Cartref Cost	Cyfanswm
	Prynu £'000	Isel £'000		Prynu £'000	Isel £'000	
Ar 1 Ionawr	7,811	4,266	12,077	8,054	4,026	12,080
Costau priodoledig	-	937	937	-	388	388
Gwarediadau (nodyn 5)	(197)	(76)	(273)	(243)	(148)	(391)
Ar 31 Rhagfyr	7,614	5,127	12,741	7,811	4,266	12,077

Mae'r grant buddsoddi yn gyllid a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru i gyllido'r cynllun Cymorth Prynu yn llawn, a dangosir asedau'r cynllun fel buddsoddiad ased sefydlog (nodyn 13). Mae pob swm yn ddyledus mewn mwy na blwyddyn.

24 Grantiau priodoledig

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	Eiddo tai cymdeithasol	
	2023 £'000	2022 £'000
Credydwy'r grant gros		
Ar 1 Ionawr	37,017	32,386
Caffael eiddo	1,840	4,631
Ar 31 Rhagfyr	38,857	37,017
Amorteiddiad		
Ar 1 Ionawr	1,095	851
Credyd ar gyfer y flwyddyn	271	244
Ar 31 Rhagfyr	1,366	1,095
Credydwy'r grant net		
Ar 31 Rhagfyr	37,491	35,922
Ar 1 Ionawr	35,922	31,535

24 Grantiau priodoliedig (parhad)

Caiff y grantiau eu hamorteiddio fel a ganlyn:

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
O fewn blwyddyn neu lai	271	244
Rhwng un a dwy flynedd	271	244
Rhwng dwy a phum mlynedd	813	732
Mewn pum mlynedd neu ragor	36,136	34,702
Mewn mwy na blwyddyn	37,220	35,678
Cyfanswm y credydwy'r grantiau	37,491	35,922

25 Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau

Mae darpariaethau'n cael eu cydnabod pan fydd ansicrwydd mewn perthynas a'r amser neu'r swm y gallai fod ei angen i setlo rhwymedigaethau posibl. Codir unrhyw symiau a ddarparir ar y Datganiad Incwm Cynhwysfawr ac fe'u credydir i'r Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar sail amcangyfrif gorau y Grŵp o rwymedigaethau posibl.

	Yswiriant £'000	Treth ohiriedig £'000	GRŴP
			Cyfanswm £'000
Ar 1 Ionawr 2023	106	11	117
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	13	-	13
Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	(85)	-	(85)
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	-	(6)	(6)
Ar 31 Rhagfyr 2023	34	5	39

	Y GYMDEITHAS	
	Yswiriant £'000	Cyfanswm £'000
Ar 1 Ionawr 2023	106	106
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	13	13
Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	(85)	(85)
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	-	-
Ar 31 Rhagfyr 2023	34	34

Mae'r darpariaethau yswiriant yn ymwneud a lefelau tâl-dros-ben ar hawliadau yswiriant hysbys sydd eto i'w setlo. Mae rhwymedigaethau dan gontract yn cynrychioli darpariaeth ar brydlesi eiddo a chontractau cyflenwi priodol. Mae treth ohiriedig yn codi yn Cambria, is-gwmni sy'n berchen yn llwyr, ac mae'n cynrychioli amserau'r taliadau treth sy'n ddyledus.

26 Cyfalaf cyfrannau a alwyd

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £	2022 £
Pennwyd, rhoddwyd a thalwyd yn llawn		
Ar 1 Ionawr	42	49
Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	3	-
Cyfrandaliadau a ganslwyd yn ystod y flwyddyn	(5)	(7)
Ar 31 Rhagfyr	40	42

Nid oes gan gyfranddalwyr hawl i ddfidendau na dychwelyd arian mewn cysylltiad â chyfrannau a ildwyd neu gyfran yn yr asedau pe bai'r Gymdeithas yn cael ei dirwyn i ben. Ni chaiff unrhyw gyfranddaliwr ddal mwy nag un gyfran a bydd pob cyfran yn cario un bleidlais yn unig.

27 Ymrwymïadau cyfalaf

	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS	
	2023 £'000	2022 £'000
Gwariant cyfalaf sydd wedi cael ei gontractio ond na ddarparwyd ar ei gyfer yn y datganiadau ariannol	39,877	35,311
Gwariant cyfalaf sydd wedi ei awdurdodi gan y Bwrdd ond heb ei gontractio eto	51,262	48,671

Bwriad y Grŵp a'r Gymdeithas yw cyllido'r gwariant hwn o gyfuniad o gynhyrchu arian rhydd grantiau tai cymdeithasol, balans arian cyfredol a thynnu benthyciad i lawr o gyfleusterau benthyciad sydd eisoes mewn lle.

28 Cynlluniau pensiwn

Mae'r Grŵp yn rhedeg Cynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West sy'n cael ei weinyddu gan yr Ymddiriedolaeth Bensiynau. Cofnodir asedau a rhwymedigaethau'r cynllun yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol yn ôl eu prisiad FRS 102 ar 31 Rhagfyr 2023.

Mae'r Cynllun yn amodol ar y ddeddfwriaeth ariannu a amlinellir yn Neddf Pensiynau 2004, a ddaeth i rym ar 30 Rhagfyr 2005. Mae hyn, ynghyd â dogfennau a gyhoeddwyd gan y Rheoleiddiwr Pensiynau a'r Safonau Technegol a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, yn nodi'r fframwaith ar gyfer ariannu cynlluniau pensiwn galwedigaethol diffiniedig yn y DU.

Mae'r Gymdeithas yn cymryd rhan mewn dau gynllun pensiwn â buddion wedi'u diffinio, sef y Cynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West (WWHGPP) a'r Cynllun Twf. Mae'r Cynllun Twf yn gynllun aml-gyflogwr ac mae ar gau i aelodau newydd. O fewn WWHGPP, mae gan y Gymdeithas gynllun enillion ailbriso cyfartalog Gyrfa agored (CARE) gyda chyfradd Gronni o 1/80 rhan. Caeodd y cynllun cyflog Terfynol gyda chyfradd Gronni o 1/60 rhan i aelodau newydd ar 31 Mawrth 2011 a chaewyd cynllun CARE gyda chyfradd Gronni o 1/60 rhan i aelodau newydd ar 30 Mehefin 2019. Mae'r Gymdeithas yn gwneud cyfraniadau o 7.6% i'r tri cynllun WWHGPP. Mae'r Gymdeithas hefyd yn talu costau premiymau yswiriant bywyd i aelodau.

28 Cynlluniau pensiwn (parhad)

Asesir cyfran y Gymdeithas o asedau a rhwymedigaethau mewn perthynas â Chynllun Pensiwn Grŵp Tai Wales & West gan actwari'r cynllun ar bob dyddiad adrodd, ar sail rhagdybiaethau allweddol gan gynnwys cyfraddau disgownt, cyfraddau marwolaeth, chwyddiant, costau cyflog yn y dyfodol a chostau pensiwn yn y dyfodol. Mae newidiadau yn ased net neu rwymedigaeth net y Gymdeithas mewn perthynas â'i rhwymedigaethau i aelodau'r cynllun yn cael eu cydnabod o fewn Incwm Cynhwysfawr Arall ac yn cael effaith ar gronfeydd wrth gefn ariannol y Grŵp.

Nid yw'n bosibl i'r Gymdeithas sicrhau digon o wybodaeth i'w galluogi i roi cyfrif am y Cynllun Twf fel cynllun â buddion wedi'u diffinio. Felly mae'n rhoi cyfrif am y cynllun fel cynllun â chyfraniadau wedi'u diffinio. Dangosir atebolrwydd presennol y Gymdeithas mewn perthynas â'r Cynllun Twf yn nodyn 29.

Mae'r ddau gynllun yn rhwym i'r ddeddfwriaeth ariannu a amlinellir yn Neddf Pensiynau 2004, a ddaeth i rym ar 30 Rhagfyr 2005. Mae hyn, ynghyd â dogfennau a gyhoeddwyd gan y Rheolydd Pensiynau a Safonau Actiwarïaid Technegol a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol, yn nodi'r fframwaith ar gyfer ariannu cynlluniau pensiwn galwedigaethol â buddion wedi'u diffinio yn y DU.

Mae'r Grŵp hefyd yn gwneud cyfraniadau hyd at uchafswm o 9.5% o'r cyflog, i adran cyfraniadau wedi'u diffinio WWHGPP. Mae'r Grŵp hefyd yn talu costau premiymau yswiriant bywyd i aelodau. Dangosir cyfraniadau i'r cynllun yn ystod y flwyddyn yn nodyn 3b.

CYNLLUN PENSIWN GRŴP TAI WALES & WEST

Gwerthoedd presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig, gwerth teg asedau as asedau buddion diffiniedig (rhwymedigaeth)

	31 Rhagfyr 2023	31 Rhagfyr 2022
	£'000	£'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	64,552	62,626
Gwerth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig	54,918	52,022
Ased budd diffiniedig net i'w gydnabod	9,634	10,604

Cysoni balansau agor a chau'r ymrwymiad buddion diffiniedig

	Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023	Cyfnod a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2022
	£'000	£'000
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddechrau'r cyfnod	52,022	90,616
Cost gwasanaeth cyfredol	1,683	1,862
Treuliau	-	-
Costau llog	2,551	2,048
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	10	11
Colledion/(enillion) actiwaraid oherwydd profiad y cynllun	(396)	6,306
Colledion/(enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau demograffig	(736)	(4,645)
Colledion/(enillion) actiwaraid oherwydd newidiadau mewn tybiaethau ariannol	1,391	(43,201)
Buddion a dalwyd a threuliau	(1,607)	(975)
Ymrwymiad buddion diffiniedig ar ddiwedd y cyfnod	54,918	52,022

28 Cynlluniau pensiwn (parhad)

Cysoni balansau agor a chau gwerth teg asedau'r cynllun

	Blwyddyn at 31 Rhagfyr 2023 £'000	Blwyddyn at 31 Rhagfyr 2022 £'000
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	62,626	77,273
Incwm llog	3,096	1,981
Profiad ar asedau cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) - enillion/(colledion)	(2,279)	(30,036)
Cyfraniadau gan y cyflogwr (nodyn 29)	790	2,332
Cyfraniad untro	1,100	10,000
Cyfraniadau diffyg gorffennol (nodyn 29)	967	2,133
Treuliau	(151)	(93)
Cyfanswn cyfraniadau gan y cyflogwr	2,706	14,372
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	10	11
Buddion a dalwyd a threuliau	(1,607)	(975)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y cyfnod	64,552	62,626

Y gwir adenillion o ran asedau'r cynllun (yn cynnwys unrhyw newidiadau yng ngyfran yr asedau) dros y cyfnod yn diwedd 31 Rhagfyr 2023 oed £817,000 (2022: £22,152,000).

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr

	Cyfnod o 1 Ionawr 2023 i 31 Rhagfyr 2023 £'000	Cyfnod o 1 Ionawr 2022 i 31 Rhagfyr 2022 £'000
Cyfraniadau gan y cyflogwr (nodyn 3b)	790	2,332
Symudiadau actiwaraid (nodyn 3b)	893	(470)
Cost gwasanaeth cyfredol	1,683	1,862
Treuliau (nodyn 3b)	151	93
Treuliau llog net (nodyn 7)	(545)	67
Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm Cynhwysfawr	1,289	2,022

28 Cynlluniau pensiwn (parhad)

Costau buddion diffiniedig a gydnabyddir mewn Incwm Cynhwysfawr Arall

	Cyfnod orffenwyd 31 Rhagfyr 2023 £'000	Cyfnod orffenwyd 31 Rhagfyr 2022 £'000
Profiad ar asedau cynllun (eithrio symiau o fewn yr incwm llog) - (colledion)/enillion	(2,279)	(30,036)
Profi enillion a cholledion yn codi ar y rhwymedigaethau cynllun - enillion/(colledion)	396	(6,306)
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau demograffig sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig - enillion/(colledion)	736	4,645
Effeithiau newidiadau yn y tybiaethau ariannol sy'n sail i werth presennol yr ymrwymiad buddion diffiniedig -(colledion)/enillion	(1,391)	43,201
Cyfanswm enillion a cholledion actiwaraid (cyn y cyfyngiad oherwydd nad oedd modd adnabod peth o'r gwarged) - (colledion)/enillion	(2,538)	11,504
Cyfanswm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall - (colledion)/enillion	(2,538)	11,504

Asedau

	31 Rhagfyr 2023 £'000	31 Rhagfyr 2022 £'000
Ecwiti	14,667	7,660
Bondiau	1,368	706
Eiddo	4,264	4,554
Arian	3,956	4,202
Arall	20,248	25,506
Buddsoddiad a Ysgogir gan Atebolrwydd	20,049	19,998
Cyfanswm yr asedau	64,552	62,626

Nid yw unrhyw rai o'r gwerthoedd teg yr asedau a ddangosir uchod yn cynnwys unrhyw fuddsoddiadau uniongyrchol yn offerynnau ariannol y cyflogwr ei hun neu unrhyw eiddo sy'n cael ei feddiannau gan, neu asedau eraill a ddefnyddir gan, y cyflogwr.

28 Cynlluniau pensiwn (parhad)

Tybiaeth allweddol

	31 Rhagfyr 2023 % y flwyddyn	31 Rhagfyr 2022 % y flwyddyn
Cyfradd Disgownt	4.70%	4.90%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Manwerthu (MPM) (RPI)	2.95%	3.05%
Chwyddiant Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPM) (CPI)	2.70%	2.75%
Twf Cyflogau	2.70%	2.75%
Lwfans ar gyfer cyfnewid pensiwn am arian wrth ymddeol	90% o'r lwfans uchaf	75% o'r lwfans uchaf

Mae'r tybiaethau marwoldeb a fabwysiadwyd ar 31 Rhagfyr 2023 yn awgrymu'r disgwyliadau oes canlynol:

2023

	Disgwyliad oes yn 65 oed (blynyddoedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2023	20.2
Benyw yn ymddeol yn 2023	22.8
Gwryw yn ymddeol yn 2043	21.5
Benyw yn ymddeol yn 2043	24.2

2022

	Disgwyliad oes yn 65 oed (blynyddoedd)
Gwryw yn ymddeol yn 2022	20.7
Benyw yn ymddeol yn 2022	23.1
Gwryw yn ymddeol yn 2042	21.9
Benyw yn ymddeol yn 2042	24.6

29 Symudiadau pensiynau

2023	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS		
	WWHGPP	SHPS	Cyfanswm
	DB	AVC	
	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ionawr 2023	(10,604)	23	(10,581)
Symudiad incwm cynhwysfawr arall	2,538	-	2,538
Incwm Cynhwysfawr	1,289	-	1,289
Diffyg pensiwn costau cyllido	-	(1)	(1)
Diffyg blaenorol (nodyn 28)	(967)	(12)	(979)
Cyfraniad untro	(1,100)	-	(1,100)
Cyfraniadau cyflogwr (nodyn 28)	(790)	-	(790)
Ar 31 Rhagfyr 2023	(9,634)	10	(9,624)
Dyledus o fewn blwyddyn (nodyn 20)	-	12	12
Dyledus ar â dros blwyddyn (nodyn 21)	-	(2)	(2)
Buddion diffiniedig	(9,634)	-	(9,634)
	(9,634)	10	(9,624)

2022	Y GRŴP A'R GYMDEITHAS		
	WWHGPP	SHPS	Cyfanswm
	DB	AVC	
	£'000	£'000	£'000
Ar 1 Ionawr 2022	13,343	78	13,421
Symudiad incwm cynhwysfawr arall	(11,504)	-	(11,504)
Incwm Cynhwysfawr	2,022	-	2,022
Diffyg pensiwn costau cyllido	-	(37)	(37)
Diffyg blaenorol (nodyn 28)	(2,133)	(18)	(2,151)
Cyfraniad untro	(10,000)	-	(10,000)
Cyfraniadau cyflogwr (nodyn 28)	(2,332)	-	(2,332)
Ar 31 Rhagfyr 2022	(10,604)	23	(10,581)
Dyledus o fewn blwyddyn (nodyn 20)	-	12	12
Dyledus ar â dros blwyddyn (nodyn 21)	-	11	11
Buddion diffiniedig	(10,604)	-	(10,604)
	(10,604)	23	(10,581)

30 Ymgymeriadau is-gwmni

Mae gan y Gymdeithas dri ymgymeriad is-gwmni yn ei pherchnogaeth yn dilyn trosglwyddiad Plas Morolwg i lesddeiliaid y cynllun ym mis Gorffennaf 2023. Mae gan bob is-gwmni yr un swyddfa gofrestrdig â'r Gymdeithas, gweler nodyn 32:

Ymgymeriad	Canran perchnogaeth	Rhif cofrestru
Cambria Maintenance Services Limited	100	7389484
Enfys Developments Limited	100	8292315
Castell Homes Limited	100	11149375

Roedd trafodion rhwng cwmnïau'r grŵp trwy gydol y cyfnod ariannol a'r symiau dros ben ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

2023	Trosiant £'000	Biliwyd i gwmnïau'r Grŵp £'000	Balans masnachu rhyng-gwmni £'000	Balans Benthyciad sy'n ddyledus i'r Gymdeithas £'000	Rhodd Cymorth sy'n ddyledus i'r Gymdeithas £'000
Cambria	15,764	15,761	(157)	65	1,854
Enfys	27,879	27,879	(4,022)	4,440	268
Cartrefi Castell	-	-	1	-	-
			(4,178)	4,505	2,122

2022	Trosiant £'000	Biliwyd i gwmnïau'r Grŵp £'000	Balans masnachu rhyng-gwmni £'000	Balans Benthyciad sy'n ddyledus i'r Gymdeithas £'000	Rhodd Cymorth sy'n ddyledus i'r Gymdeithas £'000
Cambria	15,185	15,121	(244)	85	1,754
Enfys	29,114	29,114	(192)	1,900	286
Cartrefi Castell	442	-	1	-	3
Mentrau Castell	5,394	1,435	(73)	(145)	-
			(508)	1,840	2,043

31 Rwymedigaeth Ddigwyddiadol

Ym mis Mawrth 2024, daeth y Gymdeithas yn ymwybodol o'r ffaith nad oedd efallai wedi cydymffurfio'n llawn â'r rhwymedigaethau cyfreithiol posibl a oedd yn codi dan Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 ("y Ddeddf") a Rheoliadau Rhentu Cartrefi (Ffitrwydd Annedd i Bobl Fyw Ynddi) 2022 (fel y'u diwygiwyd) ("y Rheoliadau") yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2023. Ar ôl nodi'r mater, aethpwyd ati i gymryd camau ar unwaith i sicrhau cydymffurfiaeth lawn â rhwymedigaethau cyfreithiol fel y gall y Gymdeithas eu deall ar hyn o bryd. Ar ôl cael cyngor cyfreithiol, [mae'r Gymdeithas, ynghyd â Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig eraill/nifer o Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig] wedi cyflwyno cais i'r Uchel Lys i geisio cyfres o ddatganiadau ynghylch ystyr a dehongliad cywir y rhwymedigaethau posibl. Mae'r Gymdeithas wedi asesu bod tebygolrwydd all-lif adnoddau i setlo'r rhwymedigaeth bosibl hon yn dilyn yr achos cyfreithiol yn llai na thebygol, ond (gan gydnabod yr ansicrwydd anorfod gydag achosion cyfreithiol o'r fath) mae'n fwy na siawns bach iawn. Mae cryn ansicrwydd yn bodoli o hyd gan fod angen egluro'r dehongliad o'r gofynion dan y Ddeddf a'r Rheoliadau, a'r unig bryd y bydd modd gwneud hyn yw ar ôl cael penderfyniad am yr achosion sydd gerbron yr Uchel Lys ar hyn o bryd, felly nid oes modd mesur unrhyw effaith ariannol mewn ffordd sy'n ddigon dibynadwy ar yr adeg hon. Ceir cryn ansicrwydd hefyd ynghylch a oes unrhyw bosibilrwydd o sicrhau ad-daliad. Dim ond ar ôl cael penderfyniad am y mater uchod y bydd modd gwneud unrhyw ystyriaeth o'r fath.

32 Parti rheoli ac ymgymeriad rhiant

Roedd yr aelod canlynol o'r Bwrdd hefyd yn preswyllo yn eiddo'r Gymdeithas yn ystod y flwyddyn:

Ms J Bere

Etholwyd 19 Ebrill 2014

Roedd yr aelod uchod ar delerau cytundeb preswyl safonol y Gymdeithas ac roedden nhw wedi ei gwahardd rhag defnyddio ei safle ar y Bwrdd i'w mantais.

Roedd gan Brif Weithredwr y Grŵp a Chyfarwyddwr Gweithredol (Cyllid a Datblygu) swyddi ar Fwrdd Slocombe Cottages for the Aged and Infirm, sy'n Elusen Gofrestredig. Yn ystod y flwyddyn roedd Slocombe wedi gwneud cymhorthdal rhent blynyddol i'r Gymdeithas o £24,975 (2022: £23,777).

33 Ymgymeriad y rhiant gwmni a'r rhai sy'n rheoli

Mae Cymdeithas Tai Wales & West yn eiddo cyfreithiol i'w chyfranddalwyr, ond maen nhw'n cael eu cyfyngu ac nid oes ganddyn nhw fuddiant llesiannol personol yn asedau'r Gymdeithas. Ystyrir mai'r parti rheoli pennaf yw'r Bwrdd.

Cymdeithas Tai Wales & West yw rhiant y grwpiau mwyaf a lleiaf, lle y caiff canlyniadau'r Grŵp eu cyfuno. Mae copïau o'r datganiadau ariannol cyfunol ar gael ar gais o gyfeiriad cofrestredig y Gymdeithas:

Cymdeithas Tai Wales & West
Ty'r Bwa
77 Parc Tŷ Glas
Llanisien
Caerdydd
CF14 5DU